

KAAVIN KUNTA

Tilinpäätös 2023

Kunnanhallitus 25.3.2024 §
Tarkastuslautakunta
Kunnanvaltuusto

SISÄLLYS

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	3
1.1 Manner Suomen kunnat 2023.....	3
1.2 Kunnan hallinto.....	7
1.3 Koillis-Savon alueen kehitys	8
1.4 Olennaiset muutokset Kaavin kunnan toiminnassa ja taloudessa	10
1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	13
1.6 Kunnan henkilöstö	13
1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	14
2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	15
3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	19
3.1 Tuloslaskelma, 1000 € (ulkoinen)	19
3.2 Rahoituslaskelma, 1000 € (ulkoinen)	20
4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	21
4.1 Tase ja sen tunnusluvut, 1000 €	21
5 KUNNAN KOKONAISTULOT JA MENOT	24
6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	25
6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä	25
6.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	25
6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	25
6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	26
6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	27
6.6 Tavoitteiden asettaminen konsernijohtolle ja kunnan edustajille tytäryhtiössä	27
6.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	28
7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	33
7.1 Tilikauden tuloksen käsittely	33
7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	33
7.3 Kriisikuntakriteerit	33
8 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	34
8.1 Käyttötalouden toteutuminen.....	34
Keskusvaalilautakunta	34
Tarkastuslautakunta	34
Perusturvalautakunta	43
Kasvun ja oppimisen lautakunta.....	44
Tekninen/ympäristölautakunta	54

8.2 Tuloslaskelman toteumavertailu	61
8.3 Investoinnit	64
8.4 Rahoituslaskelma	67
8.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	68
8.6 Käyttötalousosan toteumavertailu	69
9 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	73
10 TILINPÄÄÖKSEN LIITETIEDOT	81
11 VESIHUOLTOLAIN EDELLYTTÄMÄT LIITETIEDOT	98
Allekirjoitukset ja merkinnät	102
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista 2023	103

TOIMINTAKERTOMUS 2023

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Manner Suomen kunnat 2023

Vaikka kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviotiedot vuodelta 2023 jäivät hieman odotuksista, kokonaisuutena kuntatalouden tunnuslukuja voidaan pitää vahvoina. Kuntatalous saavutti viiden vuoden tauon jälkeen tasapainon, kun investoinnit huomioiva rahoitusjäämä nousi 200 miljoonan euron ylijäämään. Sitä aikaisemmin kuntatalous oli tasapainossa vuonna 2006. Myös tilikauden tulos nousi poikkeuksellisen vahvalle tasolle: 1,8 miljardiin euroon. Tiedot käyvät ilmi kuntatalouden tilaa arvioivasta Kuntaliiton tilinpäätösanalyysistä vuodelta 2023.

Ilman poikkeuseriä kuntien ja kuntayhtymien talous olisi ollut huomattavan alijäämäinen. Kuntatalouden vahvat tunnusluvut saavutettiin sote-uudistukseen liittyneiden kertaluonteisten poikkeuserien avulla. Ilman niitä kuntien ja kuntayhtymien talous olisi ollut viime vuonna 1,9 miljardia euroa heikompi. Poikkeuserien taustalla vaikuttivat muun muassa vuodelta 2022 vuodelle 2023 siirtyneet 1,4 miljardin euron suuruisiksi arvioidut verotilitykset eli niin sanottu sote-uudistuksen verohäntä. Tuloksia kuitenkin varjostaa se, että ilman poikkeuserien tuntuvaa apua kuntatalouden tila olisi ollut raskaasti alijäämäinen ja lähennellyt kuntatalouden vaikeimpia vuosia kiky-sopimuksen loppupuolessa vuonna 2018. Kuntatalouden näkymät synkkenevät dramaattisesti lähitulevaisuudessa, kun sote-uudistuksen poikkeuserät poistuvat.

Kuntien talouden rahavirrat muuttuivat vuonna 2023 voimakkaasti, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu, niitä vastaavat nettokustannukset sekä niitä vastaavat verotulot, investointivastuu ja osa lainakannasta siirtyivät hyvinvointialueille.

Kuntaliiton arvion mukaan verohäntä yltää jopa 1,4 miljardiin euroon vuonna 2023. Kunnille maksettiin ennakollisen sote-siirtolaskelman mukaan myös noin 500 miljoonaa euroa liikaa valtionosuuksia, jotka on määrä periä takaisin valtiolle lähivuosina. Euromääräisesti suurin poikkeuserä oli vuodelle 2023 kertyneet vanhempien verovuosien kunnallis- ja yhteisöverotulot, jotka maksuunpantiin korkeimmilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla. Nämä verotulot jäävät kertaluonteiseksi.

Rahoitusmarkkinoiden kireä tilanne heijastui kuntasektorin korkokuluihin, jotka kasvoivat noin 150 miljoonalla. Kuntien lainakannan keskimääräiset korkokulut kasvoivat kuitenkin huomattavasti markkinakorkoa hillitymmin. Korkokulujen kasvulta on suojannut pääosin kiinteäkorkoisten lainojen käyttäminen. Noin 50 kunnalla on lisäksi korolta suojaavia korkojohdannaisia. Korkokulujen voidaan olettaa kasvavan lähivuosina, kun kiinteäkorkoisten lainojen korot tulevat tarkistettavaksi, vaikka markkinakorot ovatkin laskeneet huipuistaan.

Kuntakentän eriytyminen kiihtyy edelleen. Soten taloudelliset vaikutukset alkavat selkeytyä vasta vähitellen, mutta tilinpäätösarviot kertovat kuntakentän taloudellisen eriytymisen jatkumisesta viime vuonna. Tilikauden tulos oli paras yli 100 000 asukkaan ja 20 000–100 000 asukkaan kunnissa, kun taas pienemmissä kunnissa tulos oli selkeästi heikompi. **Aivan pienimmissä, alle 5 000 asukkaan, kunnissa tilikauden tulos jopa heikkeni vuodesta 2022.** Näin tapahtui vuoteen 2023 kohdistuneesta poikkeuksellisen suuresta verohännästä huolimatta.

Yksittäisen vuoden taloutta voi maakuntatasollakin heiluttaa yhden kunnan kertaluonteinen omaisuuden myynti tai alaskirjaus. Lisäksi sote-uudistuksen jälkeen samankin maakunnan sisällä talous voi näyttäytyä dramaattisesti erilaisena.

Lähde: Kuntaliitto

Kaavin kunta 2023

Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 20.12.2022 § 70 Kaavin kunnan hallintosäännön, joka astui voimaan 1.1.2023. Kaavin kuntaan muodostui siten kolme keskeistä toimialaa: hallinto, kasvun ja oppimisen toimiala sekä tekninen ja ympäristötoimiala. Kaavin kunnan talousarviota ja organisaatiota uudistettiin vastaamaan 1.1.2023 aloittanutta "uutta kuntaa". Tällä periaatteella valmisteltiin talousarviota 2023 ja taloussuunnitelmaa vuosille 2023–2025.

Kaavin kunnassa, niin kuin kaikissa Suomen kunnissa, tapahtui merkittävä taloudellinen ja toiminnallinen muutos 1.1.2023 lukien kun hyvinvointialueet aloittavat toimintansa. Kaavin kunnan talouden toimintamenoista ja -tuloista muutoksen yhteydessä poistui lähes 2 / 3 osaa. Henkilöstöä siirtyi uuden hyvinvointialueen palvelukseen yli 60 henkilöä. Kaavin kunnan palvelukseen jäi noin 70 henkilöä.

Merkittävin tulojen leikkaus tapahtui verotuloissa ja etenkin valtionosuuksissa. Vielä tilinpäätösvuonna 2022 valtionosuudet ja verotulot olivat yhteensä noin 22,0 milj. €. Talousarviovuonna 2023 valtionosuudet ja verotulot ovat yhteensä n. 6,4 milj. €. **Kaavin kunnan valtionosuudet ja verotulot vähenivät siis yli 70 %.**

Valtionosuudet ovat kääntyneet negatiiviseksi jo talousarviovuonna 2023, kun otetaan huomioon kotikuntakorvaukset. Kaavin kunta maksoi vuoden 2023 aikana noin 800 000 € takaisin valtion suuntaan. Talousarvion 2024 valmistelun aikana negatiivisen valtionosuuden arvioidaan edelleen kasvavan. Tähän kestäättömään tilanteeseen on kaikin mahdollisin keinoin pyritty vaikuttamaan. Asiasta on kirjelmöity vuonna 2023 aloittaneita Savo-Karjalan kansanedustajia. Kaavin kunnan "karvahattulähetystö" vieraili eduskunnassa kesällä 2023. Kunnanjohtaja oli syksyllä 2023 valtionvarainministeriön kuultavana yhdessä muiden negatiivisten valtionosuuksien kohteena olevien kuntien kanssa.

Valtionosuudet toteutuivat lähes alkuperäisen talousarvion mukaisesti. Kaavin kunta sai kuitenkin loppuvuodesta 2023 **harkinnanvaraista valtionosuutta 220 000 €**. Kaavin kunta haki harkinnanvaraista valtionosuutta juuri tuon kunnan maksaman osuuden (800 000 €) suuruiseksi. Tämä haettu taso olisi tasapainottanut vuoden 2023 tilinpäätöksen.

Kaavin kunnan tuloverot olivat arvioidun suuruiset ollen noin 3,82 milj. €. Kiinteistöverokertymä oli myös lähes arvioidun suuruinen ollen noin 1,25 milj. €. Yhteisöveron tuotoksi arvioitiin noin 1,31 milj. €, mutta toteuma oli noin 120 000 € pienempi ollen 1,18 milj. €.

Kaavin kunnan vuoden 2023 talousarvio oli alun perin laadittu alijäämäiseksi noin 100 000 €. Valmistelu hetkellä loppuvuodesta 2022 korkotaso oli merkittävästi matalampi kuin tilinpäätösvuoden 2023 aikana. Korkokulut olivat noin 150 000 € arvioitua suuremmat. Talousarvioon 2023 ei varattu sosiaali- ja terveystoimeen määrärahoja, vaan arvioitiin, että kaikki sotekustannukset kohdistuvat hyvinvointialueelle. Kevään 2023 aikana ilmaantui kuitenkin kunnalle kuuluvia sotekuluja, kuten yksi vuoden 2022 palvelusetelierä, itsenäistymisvaratilityksiä sekä palo- ja pelastustoimen korvauksia. Sosiaali- ja terveystoimen kustannuspaikoille kirjattiin menoja noin 135 000 € ja tuloja noin 20 000 €.

Työllisyyden voimakas heikkeneminen aiheutti ennakoimattomia lisäkustannuksia mm. kasvaneen työmarkkinatuen kuntaosuuden kautta. Henkilöstömenoja kasvattivat mm. sote-asioiden selvittäminen alkuvuodesta, sekä edellisen kunnanjohtajan erokorvauksen maksaminen alkuvuodesta 2023. Lisäksi koulusopimuksen mukainen koulukuljetusten syöttöliikenne aiheutti ennakoimattomia lisäkuluja noin 60 000 €. Vesi- ja viemärlaitoksen käytön väheneminen aiheutti noin 70 000 € arvioitua pienemmän käyttömaksujen tuoton. Myöskään hankkeet eivät toteutuneet suunnitellussa laajuudessaan, joka aiheutti toimintatuottojen puolella arvioitua pienemmän tulokertymän.

Talousarvioon 2023 tehtiin merkittäviä määrärahamuutoksia valtuuston kokouksessa 12.12.2023 § 56. Näiden (ja aikaisempien) talousarviomuutosten jälkeen arvioitiin alijäämän olevan noin 535 000 €.

Talousarviomuutosten jälkeen toimintatuotot toteutuivat noin 101,7 prosenttisesti ollen noin 1,89 milj. € (ulkoiset tulot).

Toimintakulut toteutuvat 101,8 prosenttisesti ollen yhteensä 8,34 milj. € (ulkoiset kulut).

Kaavin kunnan tilinpäätös 2023 muodostui alijäämäiseksi 686 627 €.

Kaavin kunnan taseessa oli vuoden 2022 lopussa kumulatiivista ylijäämää noin 0,95 milj. €. Talousarviovuoden 2023 jälkeen Kaavin kunnan taseeseen jää kumulatiivista ylijäämää noin 0,26 milj. €.

Toiminnallinen alijäämä on noin 313 000 €, mutta palo- ja pelastustoimen varallaolokorvauksia varten on tehty noin 373 000 €:n pakollinen varaus. Pohjois-Savon Pelastuslaitoksen varallaolokorvauksen kokonaisvastuu on yhteensä jopa 24,9 milj.€, joka tulisi jäsenkuntien kannettavaksi, jos varallaolokorvauspäätökset toteutuvat täysimääräisesti. Kuopion kaupunki isäntäkuntana on kirjannut pakollisen varauksen heidän osuutensa mukaan ja laskuttaa sopimuskuntia loppuosasta, kun lopullisia päätöksiä oikeusasteista aikanaan saadaan. Tilinpäätösvaiheessa vastuun määrästä tulee tulosvaikutus ja kun lopullisia päätöksiä saadaan, niin kassavaikutus. Tarkka määrä ja maksuajankohta ovat epäselviä ja summa on tämän hetken **paras arvio** vastuun määrästä.

Investoinnit ovat tärkeä osa elinvoimaista kuntaa ja luovat uskoa tulevaisuuteen. Ilman investointeja kunnan kehitys pysähtyy. Talousarviovuonna varauduttiin valokuidun rakentamiseen. Kaavin kunta sai korkeimman mahdollisen rahoitusosuuden liikenne- ja viestintäministeriöltä. Ministeriön rahoitus kattaa valokuidun rakennuskustannuksista 58 %. Kaavin kunnan osuus on 8 %. Varsinainen rakentaminen siirtyi vuodelle 2024 ja valmista tulisi olla vuoden 2025 loppuun mennessä.

Kaavateiden peruskorjaus keskittyi Kaivotien peruskorjauksen loppuun saattamiseen. Kaivotien peruskorjauksen lopulliseksi "hintalapuksi" muodostui vuosien 2021–2023 aikana yhteensä noin 1,26 milj. €. Tilinpäätösvuoden osuus Kaivotien peruskorjauksesta oli noin 0,5 milj. €. Toinen merkittävä investointi oli nuoristalon lämmityslähteen muuttaminen sähköstä maalämmöksi. Kunnanviraston sisäpuolen muutostyöt aloitettiin loppuvuodesta 2023, jolla tavoitellaan parempaa työympäristöä kunnanvirastolla työskenteleville, sekä parempaa palvelua kuntalaisille. Tilinpäätösvuoden aikana toteutettiin myös suunniteltu moottorikelkkareitti sekä saatettiin loppuun uuden päiväkodin viimeistelytyöt.

Kaavin kunnalla oli tilinpäätösvuoden 2023 lopussa pitkäaikaista lainaa yhteensä 8,69 milj. €. Tunnuslukuna lainamäärä tarkoittaa 3 321 € / asukas. Pitkäaikaiset lainat ovat kohdistuneet Kaavin merkittäviin investointeihin kuten koulukeskuksen ja päiväkodin rakentamisiin. Osalla pitkäaikaisista lainoista on korkosuojaus (koronvaihtosopimus) ja osa on sidottu markkinakorkoon. Lyhytaikaista lainaa (tilapäisluottoa) ei ollut vuodenvaihteessa käytössä.

Kaavi kunnan valtuustostrategia on hyväksytty valtuustossa 26.4.2022 § 17 ja se on laadittu vuosille 2021–2025. Yhtenä valtuustokauden päätavoitteena on se, että Kaavilla on puoleensavetävä brändi. **Kaavi Ihan Pimee** uusi ilme ja uuden ilmeen mukaiset kotisivut julkaistiin joulukuussa 2023.

Tapahtumia vuoden varrella olivat mm. Kaskenhiihto, kevätmarkkinat, Kaavi Kantri & Blues tapahtuma, Kaavin Kuhinat-päivä (+mökkiparlamentti), Vaikkojokimarkkinat, syysmarkkinat, kekrijuhlat, joulun avaus sekä vuoden pimeimmän päivän nokipannukahvi tapahtuma torilla.

Hankkeista kesäkuussa loppui Työtä Ideasta innovaatiohanke. Pimeäntaivaan hyödyntäminen osana vastuullisen matkailun kehittämistä-hankkeen päätösjuhlat olivat elokuussa. Tuumasta Toimeen -työllisyysuhanke päättyi 31.12.2023.

Kaavin kunta on rakentanut tulevaisuuttaan suunnitellusti. Kunnassa on laajennettu ja peruskorjattu koulukiinteistö, jonka kunnan arvioidaan olevan erittäin hyvä. Tammikuussa 2023 käyttöön otettiin Koulutien uusi päiväkot, johon jatkossa mahtuvat kaikki kaavilaiset varhaiskasvatuksen piirissä olevat lapset. Huomioitavaa on myös se, että vuoden 2023 jälkimmäisellä puoliskolla varhaiskasvatus oli lapsiperheille maksutonta. Kaavin kunnanviraston toiminnallinen sisäsaneeraus alkoi vuoden 2023 loppupuolella. Kaavin nuorisotalon lämmitysmuodon muuttaminen maalämpöön oli myös energiatehokkuuden kannalta merkittävä investointi.

1.1.2023 lukien Kaavin kunta on vuokrannut Pohjois-Savon hyvinvointialueelle sote-kiinteistönsä (palvelukeskus, paloasema, kouluterveyden hoitajan työtila) kolmen vuoden sopimuksella. Lisäksi sopimuksessa on optio yhdelle lisävuodelle. Yksityissektori (Attendo) tarjoaa 60 modernia hoivakotipaikkaa ikäihmisille erittäin korkealaatuisissa Elotupa ja Syystuuli toimipaikoissaan. Tilinpäätösvouden aikana Pohjois-Savon hyvinvointialue ja Attendo eivät päässeet sopimukseen, joka aiheutti tilanteen, ettei uusia asiakkaita sijoittunut Kaavin yksiköihin. Tilat olivat siten osittain vajaakäyttöisiä.

Lähiajan haasteita ovat valtionosuusuudistus ja hyvinvointialueen palveluverkkoon kohdistuvat mahdolliset muutokset. Myös talouden näkymät ja huolestuttava työttömyyden kasvu aiheuttavat haasteita nyt ja lähivuosina.

Kiitän Kaavin kunnan palveluksessa olevaa henkilökuntaa suuresta työpanoksesta ja luottamushenkilöorganisaatiota hyvästä yhteistyöstä haastavana talousarviovuonna 2023.

Yhteistyössä

Harri Korhonen
Kunnanjohtaja

KAABI – IHAN PIMEE

1.2 Kunnan hallinto

Valtuusto

Valtuuston poliittiset voimasuhteet tilikauden 2023 päättyessä:

	paikkaluku
Suomen Keskusta	6
Perussuomalaiset	4
SDP	2
Kokoomus	2
Rakentava Kaavi	3
Yhteensä	17

Valtuuston jäsenet:

Valtuutettu	Butilkin Tanja, Rakentava Kaavi
”	Hassinen Teijo, KESK
”	Heikkinen Elvi, SDP
”	Leppänen Kari, KESK
”	Miettinen Päivi, PS
”	Nykänen Arto, KESK
”	Pitkänen Pasi, KOK
”	Räsänen Ari, SDP
”	Räsänen Jorma, KESK
”	Räsänen Yrjö, Rakentava Kaavi
”	Saario Jari, PS
”	Sillman Sanna, KOK
”	Taskinen Jarkko, PS
”	Tiilikainen Hilkka, KESK
”	Tirkkonen Jukka, KESK
”	Viljamaa-Dirks Satu, Rakentava Kaavi
”	Voutilainen Marko, PS

Kaudella 2023–2025 valtuuston puheenjohtajana toimii Marko Voutilainen, I varapuheenjohtajana Ari Räsänen ja II varapuheenjohtajana Jukka Tirkkonen.

Valtuuston valitsevat toimielimet ovat seuraavat:

Keskusvaalilautakunta

Kunnanhallitus

Kasvun ja oppimisen lautakunta

Tarkastuslautakunta

Tekninen ja ympäristölautakunta

Vaalilautakunta

Vaalitoimikunta

Valtuuston vaalilautakunta

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus 2023–2025

Nykänen Arto, puheenjohtaja, KESK
 Pitkänen Pasi, varapuheenjohtaja, KOK
 Viljamaa-Dirks Satu, jäsen, Rakentava Kaavi (Tanja Butilkin 2021–2023)
 Heikkinen Elvi, jäsen, SDP
 Taskinen Jarkko, jäsen, PS
 Tiilikainen Hilka, jäsen, KESK
 Vesterinen Arto, jäsen, PS

Esittelijänä kunnanhallituksen kokouksissa toimi kunnanjohtaja Harri Korhonen.

Tilivelvolliset viranhaltijat

Tilivelvolliset viranhaltijat Kaavin kunnassa olivat kunnanjohtaja, hallintojohtaja, rehtori-sivistysjohtaja ja tekninen johtaja.

1.3 Koillis-Savon alueen kehitys

Koillis-Savon seutukunnan (Kaavi, Rautavaara, Tuusniemi) väkiluku laski 194 hengellä, mikä on 43 henkeä enemmän kuin vuotta aiemmin. Väestötappiota nosti muuttotappion kasvu ja syntyneiden vähäinen määrä suhteessa kuolleisiin.

Koillis-Savon seutukunnan ennakkoväkiluku 31.12.2023 oli yhteensä 6 366 henkilöä.

Kaavin kunnan väkiluku väheni 61:lla. Väkiluku oli loppuvuonna **2 628** henkilöä (Tilastokeskus, ennakkotieto).

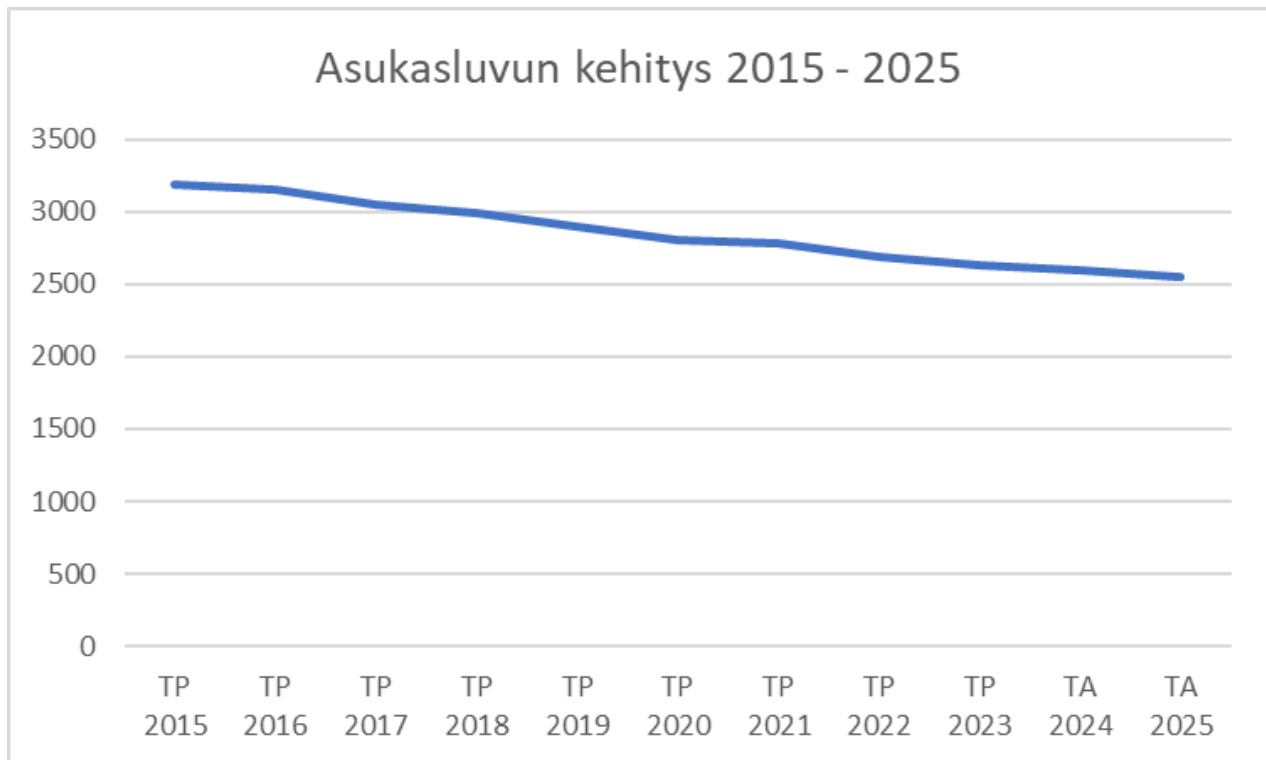
Kaavin kunnan väestö- ja työpaikkakehitys

Kunnan väestön määrän ja työllisyystilanteen kehitys ovat keskeisiä kunnan veropohjaan vaikuttavia tekijöitä. Väestökehityksessä näkyy kunnan ikärakenne.

VÄESTÖTIEDOT

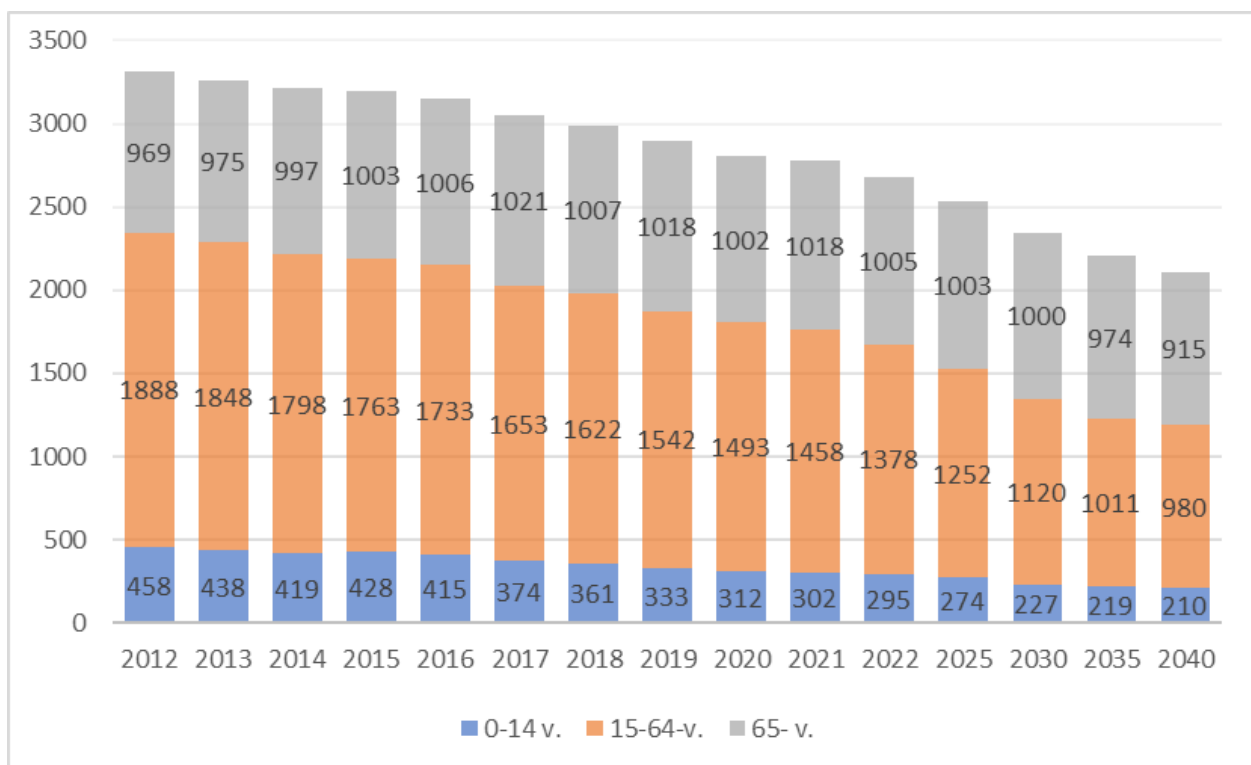
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Syntyneet	21	20	27	21	11	13	14	19	14	12	11
Kuolleet	20	52	63	50	62	68	64	63	48	55	52
Tulomuutto	176	146	193	166	145	180	143	118	165	119	120
Lähtömuutto	198	160	186	173	207	187	181	159	163	166	143

Vuoden 2023 tiedot perustuvat tilastokeskuksen julkaisemiin ennakkotietoihin.

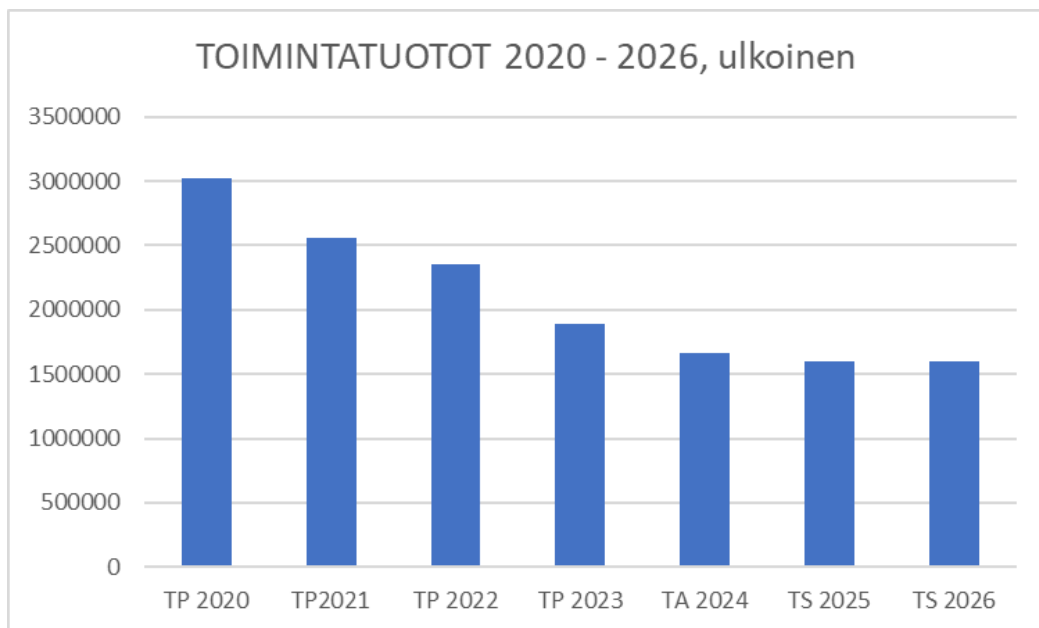
KAAVIN KUNNAN VÄESTÖN IKÄRAKENNE

Kunnan väestö esitetään toteutuneella 3-jaolla vv. 2012–2022. Vuodet 2022–2040 on esitetty tilastokeskuksen julkaisemalla ennusteella. Trendiennusteessa on otettu huomioon paitsi syntyvyys ja kuolevuus myös muuttoliikenne. (Lähde: Tilastokeskus)

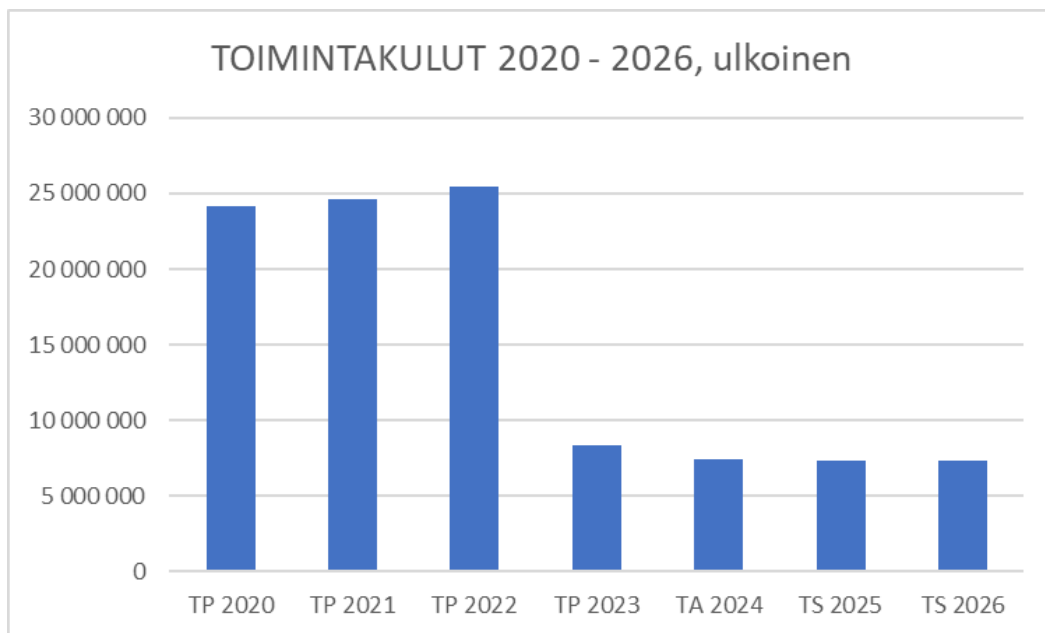

1.4 Olennaiset muutokset Kaavin kunnan toiminnassa ja taloudessa

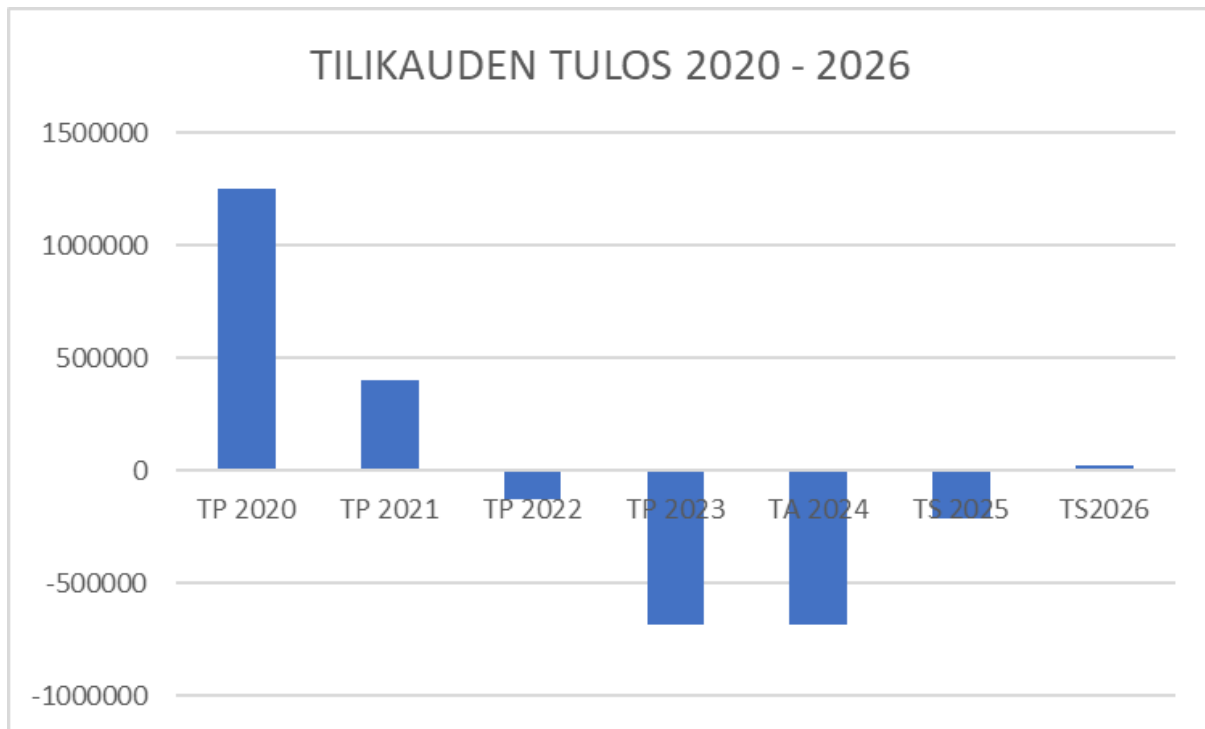
Toimintatuotot 2020–2026

Toimintakulut 2020 - 2026

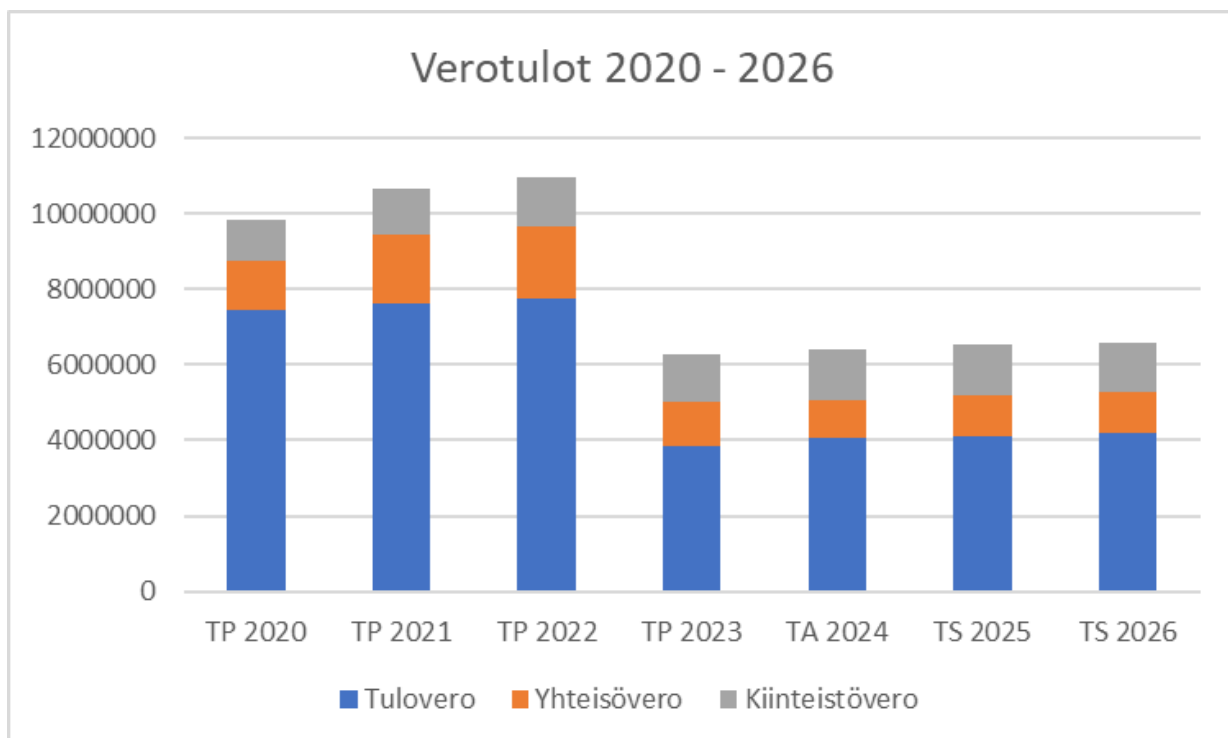
Kaavin kunnan talous muodostui vuonna 2023 noin 687 000 € alijäämäiseksi. Alijäämäisen tuloksen myötä taseen jää kumulatiivista ylijäämä 31.12.2023 noin 0,27 milj. €.

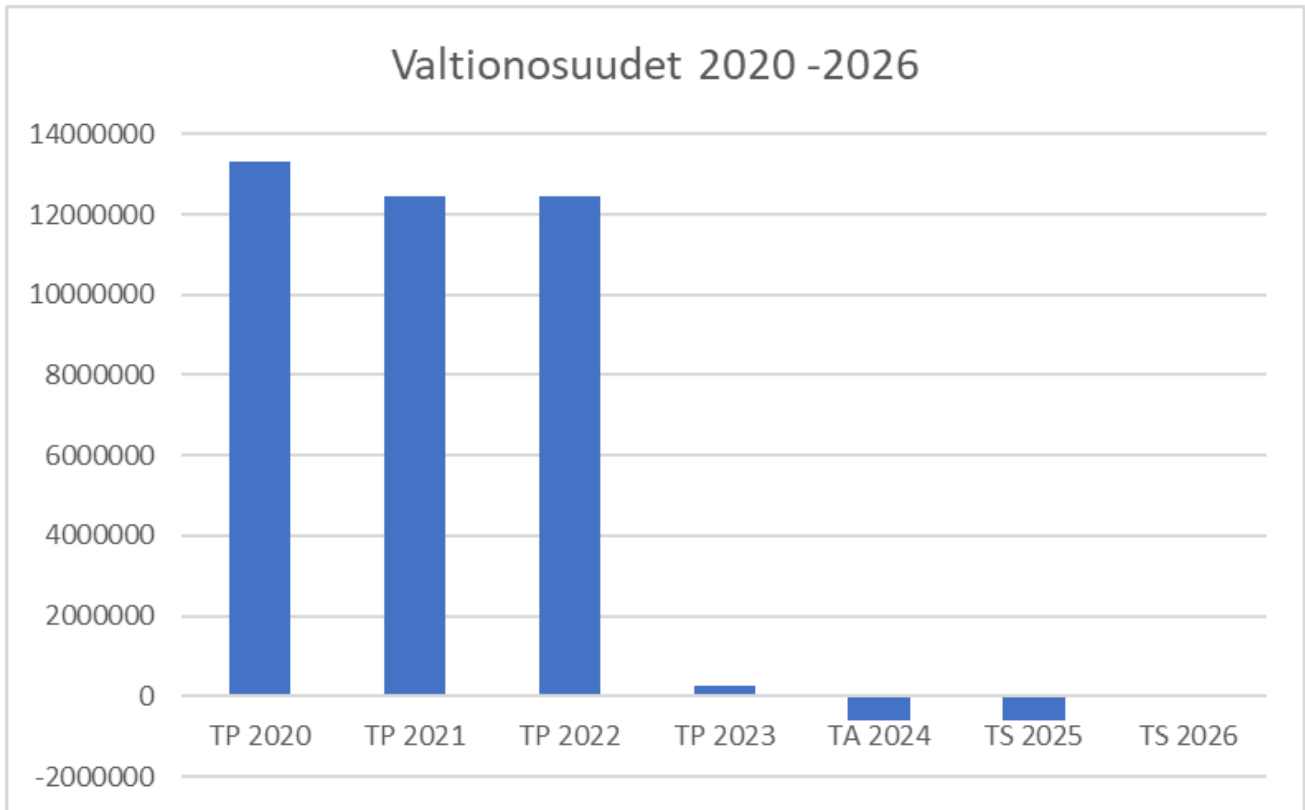
Talousarvioon nähden sekä tuloverot että kiinteistöverot toteutuivat talousarvion mukaisesti ollen yhteensä 6,28 milj. €. Yhteisöveron tuotto jäi kuitenkin noin 120 000 € alle arvioidun.

Verotulot, 1.000 euroa:

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kunnallisvero	7.604	7.754	3.821	3.833
Kiinteistövero	1.239	1.292	1.265	1.259
<u>Yhteisövero</u>	<u>1.818</u>	<u>1.923</u>	<u>1.306</u>	<u>1.184</u>
Yhteensä	10.661	10.967	6.392	6.277

Valtionosuudet toteutuivat talousarvion mukaisesti. Valtionosuudet ovat Kaavin kunnassa vuonna 2023 negatiiviset noin 840 000 €, kun otetaan huomioon kotikuntakorvaukset sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus. Tilinpäätös 2023 sisältää harkinnanvaraista valtionosuutta 220 000 €.

Vuonna 2023 nostettiin pitkäaikaista luottoa, jolla katettiin talousarviovuoden merkittävät investoinnit. Pitkäaikaista lainaa oli vuodenvaihteessa noin 8,69 milj. €, joka on tunnuslukuna 3 321 € / as.

Investoinneilla toteutettiin mm. päiväkodin viimeistelytyöt. Uusi Koulutien Päiväkotitoiminta otettiin käyttöön 1.1.2023. Nuorisotalon lämmitysjärjestelmä muutettiin maalämpöön. Valaistuksen saneerausta energiatehokkaammaksi jatkettiin sekä kaavateiden että kuntoradan osalta.

Yleissuunnitelma urheilukentän alueelle toteutettiin ja jatkettiin kirkonkylän asemakaavan päivittämistä. Sähköisen asiahallintajärjestelmän käyttöönottoa valmisteltiin loppuvuodesta 2023. Kirkonkylän yleissuunnittelun osalta Kaavin kunta on mukana Kalakukko Leader ry:n Kehto-hankkeessa, jolla tavoitellaan uudella tavalla osallisuutta suunnitteluun.

Kaivotien peruskorjaus jatkui tilinpäätösvuonna ja toteutuneet kustannukset olivat tilinpäätösvuonna noin 546 000 €. Vuosina 2021–2023 toteutuneen Kaivotien investoinnin arvo oli yhteensä noin 1,26 milj. €. Kaivotien peruskorjaus valmistui tilinpäätösvuoden 2023 aikana. Tarvittava määrärahamuutos käsiteltiin valtuustossa 18.3.2024.

Moottorikelkkareitin rakentaminen tapahtui pääosin vuoden 2023 aikana johtuen lupa-asioiden keskeneräisyyksien vuoksi.

Virastotalon osalta aloitettiin vuoden 2023 lopussa sisäpuolen saneeraus, jonka on tarkoitus valmistua talven 2024 aikana.

Valokuidun rakentamisen aloitus siirtyi vuodelle 2024. Kuntoportaiden toteutus tapahtunee vuonna 2025.

Henkilöstömenot olivat talousarviovuonna noin 2,69 milj.€. Perusturvan viimeisen tilinpäätöksen laatimiseen ja muihin hyvinvointialueen käynnistymiseen liittyviin tehtäviin (asiakirjahallinto yms.) tarvittiin lisäresursseja tilinpäätösvuonna. Myös kunnalle kuuluvat hyvinvoinnin- ja terveyden edistäminen (Hyte) aiheuttivat lisäresursoinnin tarvetta. Kunnanjohtajan johtajasopimuksen mukaiset korvaukset kirjattiin myös tilinpäätösvuodelle.

Käyttötalousosan ja investointiosan tarvittavat määrärahamuutokset käsiteltiin talousarviovuoden aikana. Kunnanvaltuusto käsitteli palo- ja pelastustoimen varallaolokorvauksiin liittyvän pakollisen varauksen ja Kaivotien investointiin liittyvän määrärahamuutoksen 18.3.2024.

1.5 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tilinpäätösvuoden lopussa kertynyttä ylijäämää taseessa on noin 270 000 €. Talousarviossa 2023 Kaavin kunnan talouden arvioitiin olevan lähellä tasapainoa, mutta talousarviomuutosten jälkeen alijäämän arvoitiin kohoavan noin 0,570 milj. €. **Tilinpäätös on alijäämäinen noin 686 000 €.**

Valtionosuudet ovat Kaavin kunnassa vuonna 2023 negatiiviset noin 840 000 €, kun otetaan huomioon kotikuntakorvaukset sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus. Kaavin kunta oli tehnyt valtionosuuspäätöksestä oikaisuvaatimuksen valtionvarainministeriöön, mutta oikaisuvaatimusta ei hyväksytty. Kaavin kunta sai harkinnanvaraista valtionosuutta 220 000 € heikentyneen taloustilanteen vuoksi. Alustavan aikataulun mukaan valtionosuusuudistus toteutuisi vuoden 2026 aikana.

Hyvinvointialueen käynnistyminen 1.1.2023 pienensi Kaavin kunnan vuosibudjetin noin kolmasosaan ja henkilöstömäärä puolittui. Kaavin kunnan henkilömäärä on noin 70 henkilöä.

Tilinpäätöksen valmisteluaikana taloustilanteen ennustaminen on edelleen haastavaa, johtuen Suomen valtion velkamäärän kasvusta. Velkamäärän kasvulle on tulevana vuosina paineita tehdä merkittäviä muutoksia ja se voi aiheuttaa heikennystä myös kuntatalouteen. Lyhyemmällä aikavälillä talouteen tuo haasteita inflaation kiihtyminen sekä kohoavat korkokustannukset. Erityisesti energian hinnan nousu aiheuttaa inflaation kiihtymistä. Kohoavia henkilöstökustannuksia ovat työmarkkinajärjestöjen neuvottelemat palkankorotukset.

Valtionosuusuudistuksen on arvioitu valmistuvan vuodelle 2026. Kaavin kunnan, niin kuin monen muunkin kunnan, kannanottona on se, että valtionosuudet eivät saisi enää perustua nykyisiin laskentaperusteisiin. Hyvinvointialueiden käynnistyminen 1.1.2023 lukien muutti kuntien taloutta radikaalisti.

1.6 Kunnan henkilöstö

Kaavin kunnan henkilöstömäärässä ei talousarviovuoden aikana tapahtunut merkittäviä muutoksia. Merkittävin muutos kohdistui vuodenvaihteeseen 2022–2023, kun hyvinvointialueelle siirtyi liikkeenluovutuksella noin puolet Kaavin kunnan henkilöstöstä. Vuoden 2022 aikana käytiin siirtyvän henkilöstön ja hyvinvointialueen kanssa yhteistoimintaneuvottelut henkilöstön siirron yksityiskohdista. Henkilöstö siirtyi ns. vanhoina työntekijöinä olemassa olevilla työ- ja virkasuhteilla hyvinvointialueen palvelukseen.

Toiset yhteistoimintaneuvottelut käytiin loppuvuodesta 2022 Kaavin kunnan uuden organisaation muodostamiseksi 1.1.2023 lukien. Yhteistoimintaneuvottelut eivät koskeneet henkilöstön vähentämistä vaan toiminnan uudelleen organisointia. Uusi organisaatio aloitti 1.1.2023.

Maksettuja palkkoja oli vuonna 2023 oli yhteensä n. 2,69 milj.€.

Työterveyshuolto on järjestetty Pihlajalinna Oy:ssä ja henkilöstöä koskevat asiat on käsitelty yhteistoimikunnassa yhteistoiminnasta kunnissa annetun lain (449/2007) mukaisesti.

Henkilöstön ja palkkauksen kehitys esitetään tarkemmalla tasolla erillisessä henkilöstötilinpäätöksessä.

	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TS 2025
Hallinto	22	20	20	16	14	14
Sosiaalitoimi	68	55	56	0	0	0
Sivistystoimi	43	42	42	43	42	42
Ympäristö- ja tekniset palvelut	8	8	8	8	8	8
Yhteensä	141	125	126	67	64	64

1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kaavin kunnassa on suoritettu riskien arviointityötä kunnanhallituksen 1.12.2014 hyväksymien menettelytapaohjeiden pohjalta. Kunnanjohtajan katsauksessa on esitetty mm. taloudellisia haasteita/riskejä. Hallintokunnassa on arvioitu oman toiminnan kannalta merkittävimpiä riskejä.

Toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin, korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä. Hankinnoissa on noudatettu lakia julkisista hankinnoista ja kunnan omaa pienhankintaohjetta. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset, jotka on julkaistu kuntalain mukaisesti kunnan verkkosivuilla.

Henkilöstön hyvinvointiin on panostettu mm. aloittamalla kunnanviraston sisäpuolinen toiminnallinen saneeraus. Saneerauksella tavoitellaan myös työturvallisuutta asiakkaiden kohtaamistilanteissa. Pienessä organisaatiossa henkilöstön tiedon ja osaamisen merkitys on suuri ja tämä lisää myös organisaation haavoittuvuutta erityisesti pidempien ja äkillisten poissaolojen yhteydessä. Osaavan henkilöstön saatavuudessa ja pysyvyydessä on esiintynyt haasteita etenkin perusopetuksessa.

Omaisuusriskit kartoitetaan laajemmin kerran vuodessa, mutta päivitetään tarvittaessa myös vuoden varrella. Kunnan toiminta on myös vakuutettu vastuuvakuutuksella. Käytännössä vakuutusasioita hoitaa kunnan puolesta ulkopuolinen vakuutusmeklari.

Tietojärjestelmien ylläpito, toimivuus ja tietohallinto kokonaisuutena ovat yhä merkittävämmässä osassa kunnan toimintaa, ja näihin kohdistuvat uhat muodostavat merkittäviä riskejä toimintaan sekä tietosuojaan nähden. ICT-riskienhallintaan sisältyy mm. ohjeistukset, koulutukset sekä tekniset toimenpiteet. Tietojärjestelmien ylläpidosta vastaa Data Group Oy.

Asia- ja kokoushallintajärjestelmän (Dynasty10) tuotantokäyttöön ottoa valmisteltiin loppuvuodesta 2023 ja käyttöön järjestelmä otetaan vuoden 2024 alkupuolella. Asia- ja kokoushallintajärjestelmän käyttöönotto vähentää merkittävästi hallinnon riskejä. Henkilöstö

osallistuu vuosittain Digi- ja väestöviraston digitaalisen turvallisuuden edistämiseen kohdennettuun Digiturvaviikkoon.

Kouluhankkeen pitkäaikaiset lainat on suojattu koronvaihtosopimuksella. Osa lainoista on kiinteäkorkoisia. Pitkäaikainen laina (20 vuotta) päiväkodin rakentamiskustannuksiin nostettiin alkuvuodesta 2023 ja sen korko kiinnitettiin markkinakorkoon. Tilapäisluottoa ei ollut käytössä vuodenvaihteessa 2023–2024.

Työtuomioistuin on antanut 3.3.2023 neljä välituomiota koskien Pohjois-Savon pelastushenkilöstön varallaolojuttuja. Työtuomioistuin on katsonut kaikissa asioissa, että vaatimuksenesittäjien varallaoloaika on koko vaatimuksia koskevan ajan katsottava työajaksi. Kyseisissä neljässä tuomiossa vaatijoina on yhteensä 26 pelastustoimen henkilöä ja heidän vaatimuksensa ajoittuvat eripituisille ajoille vuosien 2013–2021 aikana. Vaatimukset voivat kohota yhteensä noin 24,9 milj. €:oon. Kaavin kunnan laskennallinen osuus on noin 373 000 €. Kaavin kunnan laskennallisesta osuudesta on tehty varaus kunnan taseeseen ja se heikentää samalla summalla kunnan tilinpäätöstä.

Kaavin kunnan perusturvassa ja etenkin sosiaalitoimessa oli ollut ongelmia pitemmän aikaa. Päätöksiä oli tehty osittain virheellisesti ja niitä on jouduttu korjaamaan jälkikäteen. Järjestämis- ja kustannusvastuu on siirtynyt 1.1.2023 lukien Pohjois-Savon hyvinvointialueelle, mutta ennen siirtymistä muodostuneet kustannukset ovat kunnan vastuulla. Vuoden 2023 aikana maksettiin kunnalle kuuluvia sote-kustannuksia. On mahdollista, että joitakin kunnalle kuuluvia kustannuksia realisoituu tulevana vuosina.

Lähitulevaisuuden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät muodostuvat Venäjän sotatoimista Ukrainassa. Kunnissa varautumisen painopiste on muuttunut nopeasti ja menopaineet kohdistuvat huoltovarmuuteen, hybridivaikuttamiseen sekä erilaisiin häiriöihin liittyvästä varautumistoiminnasta. Suomen valtion velkamäärän kasvulle on tulevana vuosina paineita tehdä merkittäviä muutoksia ja se voi aiheuttaa heikennystä myös kuntatalouteen. Lyhyemmällä aikavälillä talouteen tuo haasteita inflaation kiihtyminen sekä kohoavat korkokustannukset. Erityisesti energian hinnan nousu aiheuttaa inflaation kiihtymistä. Kohoavia henkilöstökustannuksia ovat työmarkkinajärjestöjen neuvottelemat palkankorotukset.

2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Kuntalakiin (325/2012) kesällä 2012 lisätyt säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta tulivat voimaan vuonna 2014. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on siten osa kunnan ja kuntakonsernin johtamista.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelytapaohjeet Kaavin kunnassa

Valtuusto on 24.6.2014 päättänyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Valtuuston 24.6.2014 hyväksymässä asiakirjassa on määritelty:

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käsitteet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kunnan ja kuntakonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että

- kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista,
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa,
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että
- omaisuus ja resurssit turvataan.

Riski on epävarmuuden vaikutus tavoitteisiin. Vaikutus on poikkeama odotetusta, niin myönteisessä kuin kielteisessä mielessä.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla:

- tunnistetaan ja kuvataan kunnan ja kuntakonsernin toimintaan liittyviä riskejä
- arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä
- määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi.

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäinen tarkastus tukee organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa ja arvioinnissa tarjoamalla objektiivisen, riippumattoman ja järjestelmällisen lähestymistavan organisaation

- riskienhallinta-,
- valvonta-,
- johtamis- ja
- hallintoprosessien tuloksellisuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Vastuutahot

Kaavin kunnan hallintosäännössä on määrätty:

58 § Ulkoinen ja sisäinen valvonta

Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Sisäinen valvonta on osa johtamista. Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Kunnanhallituksen ja lautakunnan osalta:

Kunnanhallituksen ratkaisovaltaan kuuluu mm.:

20 § kohta 18: Ohjeistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja toimeenpanon.

Lautakunnan ratkaisovaltaan kuuluu mm:

21 § kohta 7: Valvoo sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpano omalla toimialallaan.

Johtavien viranhaltijoiden (tilivelvollisten) velvollisuus toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueillaan. Tilivelvollisia ovat Kaavin kunnassa kunnanjohtaja, hallintojohtaja, rehtori-sivistysjohtaja ja tekninen johtaja. Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat myös kunnanhallituksen, lautakuntien ja toimikuntien jäsenet.

Konserniyhteisön (Kaavin Vuokratalot Oy) hallitus ja toimitusjohtaja ovat vastuussa omalta osaltaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja raportoinnista.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeistus sekä käytännön toimet on saatettava ajan tasalle vuoden 2024 aikana. Nykyinen ohjeistus on kymmenvuoden takaa.

Toteamukset

1. Kuntastrategia, Yhteistyöstä menestystä

Kaavi kunnan kuntastrategia on hyväksytty valtuustossa 26.4.2022 § 17.

Valtuustokauden 2021–2025 päätavoitteet ovat:

- Lasten ja lapsiperheiden hyvinvointi paranee
- Kunnassa on puitteet kaikenikäisille kuntalaisille hyvinvointia tuottavalle yhdistystoiminnalle ja sen yhteistyölle
- Kaavista Pohjois-Savon yrittäjäystävällisin kunta 2024
- Kauppakylä Kaavin palvelut säilyvät monipuolisina
- Kunnan työntekijät kokevat tulevansa kuulluksi heidän työtänsä ja työhyvinvointiaan koskevissa asioissa
- Kaavilla on puoleensavetävä brändi
- Kuntatalous on tasapainossa

Kaavi tarjoaa puitteet elämään turvallisessa, luonnon läheisessä, yrittämisessä ja toimeliaisuuteen kannustavassa ympäristössä (Missio).

Kunta, jossa on kuntalaisten äänellä ja rajat ylittävällä yhteistyöllä luotua elinvoimaa (Visio).

Valtuustokauden 2021–2025 päätavoitteet ohjaavat kunnan toimintaa ja päätöksentekoa.
Kuntastrategian muutokseen / päivittämiseen ei ole nähty olevan tarvetta.

2. Talousmuutokset

Pienet talousarvionmuutokset käsitellään ohjeiden mukaisesti toimialueen sisällä kunnanhallituksessa / lautakunnassa. Mikäli muutostarvetta määrärahoissa on sitovalla tasolla, niin muutos on käsitelty valtuustossa.

3. Saatavien seuranta

Saatavien määrä on maltillinen, saatavien perintä siirretään huomautusten jälkeen Intrum Justitia Oy:n hoidettavaksi.

4. Sijoitettavat kassavarat

Tilinpäätösvuonna ei ole ollut sijoitettavia kassavaroja.

5. Hankintojen kilpailutus

- Kaavin kunta on Sansia Oy:n osakas. Sansia Oy hoitaa kynnysarvot ylittävät kilpailutukset
- Hankintarajat alittavilla pienhankinnoilla oma pienhankintaohjeistus.

6. Työaikaseurannat/johtoryhmä: työaika ei ole riittänyt kaikkeen työmäärään etenkin johtoryhmä tasolla.

7. Huomioitavat/kehitettävät asiat

- Henkilöstön työhyvinvointia kehitetään valtuustostrategian mukaisesti,
- Vesihuollon toimintatuottojen tulee kattaa toimintamenot sekä tarpeelliset investoinnit,
- Erityisoppilaiden määrä on edelleen korkea. Erityisen tuen tarpeessa noin 30 % oppilaista ja erityisen, ja tehostetun tuen oppilaita on valtakunnallisesti verrattuna lähes kaksinkertainen määrä, haasteellisten oppilaiden suhteellinen määrä on lisääntynyt.
- Rakennusjärjestyksen uusiminen ajankohtaista ottaen huomioon maankäyttö- ja rakennuslain uudistus.

8. Tilintarkastajan ohjeistukset:

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet vuodelta 2014 päivitettävä

9. Kaavin Vuokratalot Oy

- Rakennusten purkamisesta huolimatta käyttöaste noin 80–85 %
- Koparan purkamisen rahoitus
- Käyttötilin limiitin vakuus muutettava vastaamaan voimassa olevaa tilannetta

3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

3.1 Tuloslaskelma, 1000 € (ulkoinen)

	2023 1000 €	2022 1000 €
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	723	829
Maksutuotot	77	489
Tuet ja avustukset	499	487
Muut toimintatuotot	592	552
TOIMINTATUOTOT	1 890	2 356
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 686	-4 341
Henkilösivukulut	-671	-1 438
Eläkekulut	-613	-1 302
Muut henkilösivukulut	-58	-136
Palvelujen ostot	-3 577	-17 092
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-801	-980
Avustukset	-522	-938
Muut toimintakulut	-117	-547
TOIMINTAKULUT	-8 375	-25 336
TOIMINTAKATE	-6 485	-22 980
Verotulot	6 266	10 969
Valtionosuudet	275	12 453
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0
Korkotuotot	4	4
Muut rahoitustuotot	184	185
Korkokulut	-235	-87
Muut rahoituskulut	-3	-5
VUOSIKATE	6	539
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn.mukaiset poistot	-703	-678
Arvonalentumiset	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-703	-678
TILIKAUDEN TULOS	-697	-138
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	11	11
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-687	-128
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	22,6 %	9,3 %
Vuosikate/Poistot, %	0,9 %	79,6 %
Vuosikate, euroa/asukas	2	201
Asukasmäärä	2628	2689

Toimintatuotot, % toimintakuluista = $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate, % poistoista = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

3.2 Rahoituslaskelma, 1000 € (ulkoinen)

	2023 1000 €	2022 1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6	539
Tulorahoituksen korjauserät	376	-27
	382	512
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-980	-3 626
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	63	30
	-918	-3 595
Toiminnan ja investointien rahavirta	-535	-3 083
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	7	7
	7	7
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik.lainojen lisäys	4 500	0
Pitkäaik.lainojen vähennys	-514	-491
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 000	3 000
	-14	2 509
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.varojen ja pääomien muutokset	-69	54
Saamisten muutos	894	-474
Korottomien velkojen muutos	-522	374
	303	-46
Rahoituksen rahavirta	297	2 470
RAHAVAROJEN MUUTOS	-238	-613
Rahavarat 31.12.	597	835
Rahavarat 1.1.	835	1 447
	-238	-613
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, 1000 €	-1 558	160
Investointien tulorahoitus, %	0,6 %	14,9 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,18	0,53
Kassan riittävyys, pv	24	11
Asukasmäärä	2628	2689

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lask.lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys(pv) = $365 \text{pv} \cdot \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

4.1 Tase ja sen tunnusluvut, 1000 €

	31.12.2023 1000 €	31.12.2022 1000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	8	13
Muut pitkävaikutteiset menot	89	84
Aineettomat hyödykkeet yht.	97	97
 Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 590	2 598
Rakennukset	9 271	9 489
Kiinteät rakenteet ja laitt	3 382	2 235
Koneet ja kalusto	53	28
Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	76	813
Aineelliset hyödykkeet yht.	15 373	15 162
 Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 016	2 971
Muut lainasaamiset	507	507
Muut saamiset	68	75
Sijoitukset yht.	1 590	3 553
 PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	17 060	18 813
 TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahj.rahastojen erityiskatt.	383	383
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	383	383
 VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	13	0
Lainasaamiset	225	225
Pitkäaik.saamiset yht.	238	225
 Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	402	656
Muut saamiset	210	285
Siirtosaamiset	143	722
Lyhytaikaiset saamiset yht.	756	1 663
Saamiset yht.	994	1 888
 Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yht.	597	835
 VASTAAVAA YHTEENSÄ	19 034	21 919

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	6 977	8 692
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	955	1 083
Tilikauden yli-/alijäämä	-687	-128
Oma pääoma yhteensä	7 245	9 648

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET**VARAUKSET**

Poistoero	147	158
Poistoero ja vapaaeht.var.yht	147	158

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	374	0
Pakolliset varaukset yhteensä	374	0

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiantojen pääomat	69	102
Lahjoitusrahastojen pääomat	501	536
Muut toimeksiantojen pääomat	4	6
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	574	644

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vak.lait	7 949	4 260
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Siirtovelat	6	6
Pitkäaik.vieras pääoma yht.	7 955	4 266

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat	0	4 000
Lainat rahoitus- ja vak.lait	739	441
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Saadut ennakot	0	0
Ostovelat	1 389	1 701
Muut velat	73	119
Siirtovelat	539	944
Lyhytaikainen vieras pääoma	2 739	7 204
VIERAS PÄÄOMA	10 694	11 470

VASTATTAVAA

19 034 **21 919**

TASEEN TUNNUSLUVUT:

Omavaraisuusaste, %	38,8	44,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	126,8	44,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	269	955
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	102	355
Lainakanta 31.12., 1000 €	8 687	8 701
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 306	3 236
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	8 727	8 736
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	3 321	3 249
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	507	507
Asukasmäärä	2628	2689

Omavaraisuusaste,% = $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaeht.varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus,% = $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt yli-/alijäämä = Ed.tilikausien yli-/alijäämä + tilikauden yli-/alijäämä

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas = $\text{Ed.tilikausien yli-/alijäämä} + \text{tilikauden yli-/alijäämä} / \text{Asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot+Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat)

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma-(Saadut ennakot+Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat)+Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, €/asukas

= Vieras pääoma-(Saadut ennakot+Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat)+Vuokravastuut / Asukasmäärä

Lainasaamiset 31.12. = Sijoitukseen merkityt jvk-lainasaamiset ja muut saamiset

5 KUNNAN KOKONAISTULOT JA MENOT

	2023	2022
	1000 €	1000 €
TULOT		
Toiminta		
Toimintatuotot	1 890	2 356
Verotulot	6 266	10 969
Valtionosuudet	275	12 453
Korkotuotot	4	4
Muut rahoitustuotot	184	185
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-4	-27
- Muut pakolliset varaukset		0
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	63	30
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	7	7
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 500	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	<u>0</u>	<u>3 000</u>
Kokonaistulot yhteensä	13 185	28 977
MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut	8 375	25 336
- valmistus omaan käyttöön	0	0
Korkokulut	235	87
Muut rahoituskulut	3	5
Tulorahoituksen korjauserät		
-pysyvien vastaavien hyödykk.luovutustappiot	-7	0
Pakollisten varausten muutos		
+/-pakollisten varausten lisäys/vähennys	-374	0
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	980	3 626
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	514	491
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	<u>4 000</u>	<u>0</u>
Kokonaismenot yhteensä	13 726	29 544

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma on koottu tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta.

6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen kuuluvista yhteisöistä

Yhdistely konsernitilinpäätökseen

	Yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt	1
Kaavin Vuokratalot Oy	
Kuntayhtymät	2
Savon koulutuskuntayhtymä	
Pohjois-Savon Liitto	
Osakkuusyhteisöt	2
Koillis-Savon Vesi Oy	
Koillis-Savon Ympäristöhuolto Oy	
Yhteensä	5

Kunnan konsernitilinpäätös laaditaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä osakkuusyhteisöjen kesken, joissa kunta on jäsenenä, tilinpäätösten yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään konsernitase, konsernituloslaskelma ja konsernin rahoituslaskelma sekä niiden liitetiedot. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty yhteensä 3 yhteisöä. Luettelo konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä sisältyy tilinpäätöksen liitetietoihin.

6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernin ohjaus määritellään Kaavin kuntakonsernin konserniohjeissa. Konsernijohtoon muodostavat Kaavin kunnanhallitus ja kunnanjohtaja apunaan kunnan johtoryhmä. Kunnanhallitus ohjaa kuntakonsernia.

6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kaavin Vuokratalot Oy 2023:

Kaavin Vuokratalot Oy liikevaihto oli tilinpäätösvuonna 501.516,01 €. Vuokratuloja kertyi noin 461.449,15 € ja käyttökorvauksia noin 40.066,86 €. Suurimmat menot koostuivat kiinteistöjen ylläpitoon ja hoitoon liittyvistä kuluista ollen noin 398.399,08 €.

Talousarvion mukainen liikevaihto tilinpäätösvuonna oli 523.203,00 euroa, hoitomenot 349.796,00 ja pääomamenot ovat 150.894,00 euroa.

Käyttöaste ajalla 1.1.-31.12.2023 on ollut noin 82,3 % verrattuna sadan prosentin käyttöasteen tuloihin. Budjetoituihin tuloihin verrattuna käyttöasteeksi tulee noin 95 %. Vuoden 2022 käyttöaste oli noin 78,3 %.

Yhtiön maksuvalmius on pysynyt kohtuullisena ja ulkopuoliset laskut on pystytty maksamaan ajallaan.

Kaavin Vuokratalot Oy:n talouteen vaikuttaneet tasapainottamistoimet:

- Valtiokonttorin päätös 26.11.2019; myönnetty tervehdyttämisavustusta 105.879,96 €
- Valtiokonttorin päätös 19.11.2019; kahden vuosimaksulainan muuttaminen kiinteäehtoiseksi lainaksi ja kaikkien laina-aikojen pidentäminen noin 4–5 vuodella, vuosi 2020 oli lyhennysvapaa, rahoitustarpeen väheneminen noin 117.520 € vuonna 2020 sekä jatkettun ajan vuosina noin 90.000 €/v
- Osuuspankin lainan koron muutos 2,3 %:n, säästö vuonna 2020 noin 34.800 €

Kaavin Vuokratalot Oy omistaa 93 asuntoa. Yhtiön kaikki asunnot sijaitsevat kirkonkylällä. Asuntomäärästä lähes puolet on vanhempaa kerrostaloasuntokantaa, jotka peruskorjattiin vuosina 2011–2012.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) hyväksyi Koparan rivitalojen purkamiskustannuksiksi alustavasti 74.400,00 € (alv 24 %) ja myöntää hakijalle kulujen kattamiseksi 66.960,00 €. Avustus on kuitenkin enintään 90 % hyväksyttävistä kokonaispurkukustannuksista. Kirkkoharjuntie 1 (Kopara) kiinteistöt (kaksi taloa / kuusi (6) asuntoa) puretaan vuoden 2024 aikana.

Taloudellisen tilanteen korjaamiseksi yhtiö haki ja sai vuonna 2019 Valtiokonttorilta päätökset tervehdyttämisavustuksesta ja lainaehtojen muutoksesta. Valtiokonttori myönsi aravalainojen lyhennysohjelmiin viiden vuoden jatkoajan ja vuosimaksulainat muutettiin kiinteäehtoisiksi lainoiksi. Lainaehtomuutoksen ehtona oli, että yhtiön omistaja ei saa periä omille varoille korkoa vuosina 2019–2031. Lisäksi Valtiokonttori myönsi 105.879,96 euron tervehdyttämisavustuksen, jonka ehtona oli, että kunta sijoittaa omistajan osuutena saman verran ja että pääoma- tai antolainojen lyhennyksiä ei peritä vuosina 2019–2024. Loput tervehdyttämisavustuksesta käytettiin Väliläntien piharemonttiin vuonna 2021.

22.12.2022 pitämässään kokouksessa Kaavin Vuokratalot Oy:n hallitus päätti, ettei asuntojen vuokria koroteta vuodelle 2023, vaan ne pidetään samansuuruisina kuin ne ovat olleet 1.2.2020 alkaen. Vesimaksuja korotettiin kymmenellä prosentilla (10 %) kunnan tekemän vesimaksujenkorotuksen mukaisesti, muita käyttökorvauksia ei korotettu.

Vuoden 2023 lopulla yhtiöllä on lainaa 2.572.094,31 euroa, josta kunnan antolainaa on 200.000 euroa ja pääomalainoja 507.000 euroa. Kunta ei kuluneena vuonna perinyt yhtiöltä hallintopalvelukorvausta.

Yhtiön tavoitteena on olla menestyvä yhtiö, joka tuottaa kohtuuhintaisia ja hyväkuntoisia asumispalveluja Kaavilla. Konserniohjeen mukaan Kaavin Vuokratalot Oy:n tulee raportoida toiminnastaan ja taloudestaan elokuun lopun tilanteesta sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

6.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaavin Vuokratalot Oy:n käyttöaste on ollut kohtuullisella tasolla johtuen pääosin rakennusten suunnitelmallisesta purkamisesta. Kaikki vuokratalot tullaan liittämään valokuituun ja jatketaan korjaustoimenpiteitä sekä kohentamaan energiatehokkuutta talouden sallimissa rajoissa. ARA:n myöntämän purkuavustuksen myötävaikutuksella Kopara kiinteistöt puretaan vuoden 2024 aikana.

Koillis-Savon Vesi Oy vastaa puhtaan veden tuottamisesta ja Koillis-Savon Ympäristöhuolto Oy vastaa jäteveden vastaanottamisesta ja puhdistamisesta. Kiristytvä lainsäädäntö, kohoavat energia- ja työvoimakustannukset sekä yleinen hintatason nousu aiheuttavat jatkossa taksan korotuspainetta.

Konsernista poistuivat kuntayhtymät vuodenvaihteessa 1.1.2023 lukien, kun hyvinvointialueet aloittivat toimintansa. Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä lakkasi ja alijäämät huomioitiin tilinpäätöksessä 2022. Vaalijalan kuntayhtymän purkaminen / lakkauttaminen ei ole vielä saanut lainvoimaista päätöstä, joten prosessi on edelleen kesken tämän osalta.

6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaavin kunnan konserniohjeiden mukaan tytäryhteisön on raportoitava toiminnastaan kunnanhallitukselle vähintään kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi mm. yhtiökokous- ja vastaavat pöytäkirjajäljennökset on toimitettava kunnanhallitukselle.

Kunnanhallitus on tarvittaessa antanut kunnan yhtiökokousedustajalle ohjeistusta ennen yhtiökokousta.

Kaavin kunnan konserniohjeiden mukaan yhteisön on mm. neuvoteltava pitempiaikaisesta lainanotostaan kunnan kanssa. Kunnanhallitus antaa tarvittaessa ohjeet tytäryhteisöille mm. suuriin investointeihin, toimialan laajentamiseen ja vakuutuspolitiikkaan liittyen.

6.6 Tavoitteiden asettaminen konsernijohtolle ja kunnan edustajille tytäryhtiössä

Kaavin kuntakonserni muodostuu emo- ja tytäryhtiöiden osalta Kaavin kunnasta ja Kaavin Vuokratalot Oy:stä.

Konsernisäännökset kuntalaissa (Konsernijohto 25a §):

Konsernijohtoon kuuluvat:

Kunnanhallitus

- valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa
- antaa ohjeita kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisessa käsiteltäviin asioihin

Kunnanjohtaja

- oikeus käyttää puhevaltaa kunnanhallituksen puolesta

Muu johtosäännössä määrätty viranomainen, joka

- esittelee tytäryhteisöjä koskevia asioita kunnanhallituksessa tai
- muutoin vastaa konsernijohtolle kuuluvista tehtävistä.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Konsernijohtolle asetetut tavoitteet ja niiden toteutuminen suunnittelukaudella:

	TA 2023	TP 2023
Konsernijohtoon raportoitava valtuustolle	3 krt/v	1 krt/v
Konsernin toimintatuotot/toimintamenot, %	>38 %	27,5 %
Konsernin vuosikate/poistot, %	>80 %	33 %
Konsernin omavaraisuusaste, %	>50 %	36,7 %
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	<50 %	138 %
Konsernin lainamäärä/asukas, €	<6.000 €	4.221 €

Kunnan edustajille asetetut tavoitteet:

Edustajien raportoitava tytäryhtiöstä kunnanhallitukselle 3 krt/vuosi.

6.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelma

	2023 1 000 €	2022 1 000 €
Toimintatuotot	2 547	14 612
Toimintakulut	-9 253	-37 211
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	61	9
Toimintakate	-6 645	-22 590
Verotulot	6 241	10 946
Valtionosuudet	782	12 944
Rahoitustuotot ja -kulut:	0	0
Korkotuotot	5	2
Muut rahoitustuotot	184	187
Korkokulut	-281	-203
Muut rahoituskulut	-4	-9
Vuosikate	282	1 278
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-856	-1 563
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset erät	0	-1
Tilikauden tulos	-573	-286
Tilinpäätössiirrot	0	1
Tilikauden verot	0	-2
Laskennalliset verot	0	0
Vähemmistöosuudet	0	-1
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-573	-289
Tuloslaskelman tunnusluvut:		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	27,5 %	39,3 %
Vuosikate/Poistot, %	33,0 %	81,7 %
Vuosikate, euroa/asukas	107	475
Asukasmäärä	2628	2689

Toimintatuotot, % toimintakuluista = $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate, % poistoista = $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Konsernin rahoituslaskelma

	2023 1 000 €	2022 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	282	1 278
Satunnaiset erät	0	-1
Tilikauden verot	0	-2
Tulorahoituksen korjauserä	230	-129
Toiminnan rahavirta yhteensä	513	1 145
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 086	-5 206
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	201	59
Investointien rahavirta yhteensä	-885	-5 142
Toiminnan ja investointien rahavirta	-372	-3 997
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset	0	0
Antolainojen lisäykset	0	0
Antolainojen vähennykset	8	9
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 575	2 097
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-18	-378
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 649	2 306
Oman pääoman muutokset	-2	45
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutos	-69	54
Vaihtomaisuuden muutos	0	-7
Saamisten muutos	859	-1 063
Korottomien velkojen muut	-577	776
Rahoituksen rahavirta yhteensä	126	3 839
RAHAVAROJEN MUUTOS	-246	-158
Rahavarat 31.12	652	3 470
Rahavarat 1.1.	898	3 628
RAHAVAROJEN MUUTOS	-246	-158
Rahoituslaskelman tunnusluvut:		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-2 797	-1 428
Investointien tulorahoitus %	26,0 %	24,6 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,3	0,6
Kassan riittävyys, pv	22	29

Investointien tulorahoitus, % = $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lask.lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys(pv) = $365 \text{pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Konsernin tase

	31.12.2023	31.12.2022
	1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>		
Aineettomat oikeudet	21	223
Muut pitkävaikutteiset menot	91	97
Ennakkomaksut	0	4
Aineettomat hyödykkeet	112	324
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa- ja vesialueet	2 747	2 839
Rakennukset	13 084	19 656
Kiinteät rakenteet ja lait	3 537	2 534
Koneet ja kalusto	110	844
Muut aineelliset hyödykkeet	0	71
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	80	2 670
Aineelliset hyödykkeet	19 559	28 613
<u>Sijoitukset</u>		
Osakkuusyhtiöosuudet	578	818
Muut osakkeet ja osuudet	382	501
Joukkovelkakirjalainasaamiset	1	1
Muut saamiset	82	108
Sijoitukset	1 043	1 428
PYSYVÄT VASTAAVAT	20 714	30 365
<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>		
Valtion toimeksiannot	88	53
Lahjoitusrahastojen erityisk	383	448
Muut toimeksiantojen varat	11	8
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	482	509
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
<u>Vaihto-omaisuus</u>		
Aineet ja tarvikkeet	2	109
Vaihto-omaisuus	2	109
<u>Saamiset</u>		
<u>Pitkäaikaiset saamiset</u>		
Siirtosaamiset	0	0
Pitkäaikaiset saamiset	13	0
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>		
Myyntisaamiset	407	1 231
Lainasaamiset	0	20
Muut saamiset	214	553
Siirtosaamiset	158	1 149
Lyhytaikaiset saamiset	780	2 953
Saamiset	793	2 953
<u>Rahoitusarvopaperit</u>		
Muut arvopaperit	0	0
Rahoitusarvopaperit	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	652	3 470
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 447	6 533
VASTAAVAA YHTEENSÄ	22 643	37 407

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	6 977	8 692
Säätiöiden ja yhdistysten	0	0
Muut omat rahastot	214	232
Ed.tilikausien yli-/alijää	1 676	2 360
Tilikauden yli-/alijäämä	-573	-289
OMA PÄÄOMA	8 294	10 996

VÄHEMMISTÖOSUUDET

0	106
----------	------------

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	374	357
PAKOLLISET VARAUKSET	374	357

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	156	157
Lahjoitusrahastojen pääoma	501	602
Muut toimeksiantojen pääom	15	14
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	673	773

VIERAS PÄÄOMAPitkäaikainen vieras pääoma

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 810	14 251
Lainat julkisyhteisöiltä	377	468
Saadut ennakot	27	23
Siirtovelat	6	24
Pitkäaikainen vieras pääoma	10 220	14 767

Lyhytaikainen vieras pääoma

Joukkovelkakirjalainat	0	4 023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	906	1 104
Saadut ennakot	30	137
Ostovelat	1 456	2 781
Liittymismaksut ja muut velat	83	149
Siirtovelat	607	2 198
Laskennalliset verovelat	0	15
Lyhyt aikainen vieras pääoma	3 082	10 408

VIERAS PÄÄOMA

13 302	25 175
---------------	---------------

VASTATTAVAA

22 643	37 407
---------------	---------------

Konsernitaseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste, %	36,7	29,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	138,4	65,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	1 103	2 071
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	420	770
Lainakanta 31.12., 1000€	11 093	19 846
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 221	7 381
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 100€	11 247	20 749
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 280	7 716
Lainasaamiset 31.12., 1000€	1	1
Kunnan asukasmäärä	2628	2689

Omavaraisuusaste, % = $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuudet} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaeht.var.}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt yli-/alijäämä = Ed.tilikausien yli-/alijäämä + tilikauden yli-/alijäämä

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas = $\text{Ed.tilikausien yli-/alijäämä} + \text{tilikauden yli-/alijäämä} / \text{Asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12. = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainakanta, euroa/asukas = asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla konsernin

lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut, €/asukas

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut} / \text{Asukasmäärä}$

Lainasaamiset = Sijoituksiin merkityt jvk - lainsaamiset ja muut lainasaamiset

7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden alijäämä –686 626,52 € siirretään tilikauden ylijäämä/alijäämä -tilille. Kertynyt ylijäämä taseessa 31.12.2023 on yhteensä 268 516,50 €.

Kohdassa Olennaiset muutokset Kaavin kunnan taloudessa ja toiminnassa on selvitetty muodostuneeseen tulokseen vaikuttaneita tekijöitä.

7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Talouden tasapainottamista on toteutettu taloussuunnitelman 2023–2025 mukaisesti. Aiempien vuosien kumulatiivisen ylijäämän sekä valtuuston joulukuussa 2022 hyväksymän taloussuunnitelman 2023–2025 mukaisesti kunnan talouden arvioidaan olevan suunnitelmakaudella tasapainossa.

7.3 Kriisikuntakriteerit

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos konsernitilinpäätöksen alijäämä:

- 1.vuonna > 500 € / asukas ja
2. vuonna > 1000 € / asukas

Kaavin konsernitaseessa on ylijäämää 31.12.2023.

Tai

Konsernitilinpäätöksestä lasketut kaikki neljä (4) tunnuslukua täytyvät:

- 1.Vuosikate, prosenttia poistoista: kahtena vuonna < 80 %, **ei täyty**
- 2.Tuloveroprosentti: kahtena vuonna vähintään 2,0 %-yksikköä yli keskimääräisen, **täyttyy**
- 3.Lainamäärä euroa/asukas*: kahtena vuonna vähintään 50 % yli keskimääräisen, **ei täyty**
- 4.Laskennallinen lainanhoitokate: kahtena vuonna < 0,8, **täyttyy**

8 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

8.1 Käyttötalouden toteutuminen

Keskusvaalilautakunta

Vaalit

Vuonna 2023 järjestettiin eduskuntavaalit.

Vaalit (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
VAALIT							
TOIMINTATUOTOT	6 464	6 500	-900	5 600	5 537	63	98,90
TOIMINTAKULUT	-7 791	-1 500	-9 500	-11 000	-11 768	768	107,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 327	5 000	-10 400	-5 400	-6 232	832	115,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 327	5 000	-10 400	-5 400	-6 232	832	115,40

Tarkastuslautakunta

Tilintarkastus

Tavoitteet

Varsinaisen tilintarkastajan tarkastuspäiviä on vuodelle 2023 merkitty 10 päivää/vuosi. Tilintarkastaja toimii tarkastuslautakunnan sihteerinä.

Tavoitteiden toteutuminen

Tilintarkastajan tarkastuspäiviä, mukaan lukien tarkastuslautakunnan avustaminen sekä lautakunnan sihteerin tehtävät, kertyi **xxx** päivää vuonna 2023, kun huomioidaan tunti-laskutukset päiviksi muutettuina.

Kaavin kunnan ja kuntakonsernin tilintarkastusyhteisönä / tilintarkastajana toimii Bdo Audiator Oy / Jarmo Raati vuodet 2022–2026.

Tarkastuslautakunta (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
TILINTARKASTUS							
TOIMINTAKULUT	-15 337	-14 455	-4 545	-19 000	-21 869	2 869	115,10
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-15 337	-14 455	-4 545	-19 000	-21 869	2 869	115,10
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-15 337	-14 455	-4 545	-19 000	-21 869	2 869	115,10

KUNNANHALLITUS

Keskushallinto

Keskushallinnon talousarvioon sisältyy valtuusto, kunnanhallitus, henkilöstöjaosto, asumispalvelut, eräät avustukset, suhdetoiminta ja muu toiminta.

Asumispalvelut

Palvelu-/yleiskuvas

Kaavin Vuokratalot Oy omistaa pääosan vuokra-asunnoista Kaavin kuntakonsernissa. Kaavin kunnan palkkalistoilla oleva rakennustarkastaja-ympäristösihteeri toimii toimitusjohtajana.

Tavoitteet

Kaavin asumisen strategian mukaan tavoitteena Kaavin Vuokratalot Oy:n vuokra-asuntojen tarjonnan vastaaminen kysyntään.

Tunnusluvut

	TP 2020	TA 2021	TP 2022	TP 2023
Kunnan omistamat tai määräysvallassa olevat asunnot	103	103	87	87

Keskushallinto (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
KESKUSHALLINTO							
TOIMINTATUOTOT	108 030	20 000	0	20 000	94 346	-74 346	471,70
TOIMINTAKULUT	-322 746	-295 250	-63 000	-358 250	-368 007	9 757	102,70
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-214 716	-275 250	-63 000	-338 250	-273 661	-64 589	80,90
Poistot ja arvonalentumiset	-1 053	-800	0	-800	-790	-10	98,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-215 770	-276 050	-63 000	-339 050	-274 451	-64 599	80,90

Hallinto- ja tukipalvelut

Palvelu/yleiskuvas

Hallinto- ja tukipalvelut toteuttavat osaltaan kunnan hyväksyttyä strategiaa tuottamalla tukipalveluita kunnan eri palvelualoille.

Hallinto- ja tukipalvelut sisältävät toimisto- ja talouspalvelut sekä ateria- ja puhdistuspalvelut, valtuuston, kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan ja vaaliasioiden valmistelu- ja toimeenpanotehtävät sekä muut keskitetyt palvelut, mm. arkistotoimen ohjaaminen, kopiointi, ICT-tuki ja tarvikehankinnat. Lisäksi määrärahoihin sisältyy kunnallisverotuksen maksuosuus valtiolle.

Palkka- ja taloushallinnon palvelut on ostettu 1.1.2017 alkaen Monetra Pohjois-Savo Oy:ltä, joka on pääasiassa kuntien omistama palvelukeskus.

Toimisto- ja talouspalvelut

Toimisto- ja talouspalvelut tukevat johtamista ja talouden ohjausta sekä palvelutuotantoa tuottamalla toimialaansa kuuluvia sisäisiä asiantuntijapalveluja kustannustehokkaasti perustoimialojen kysynnän mukaan. Yksikkö vastaa myös valtuuston, kunnanhallituksen ja lautakuntien päätösten valmisteluun ja toimeenpanoon liittyvästä asiakirjahallinnosta sekä hoitaa eri osastojen päivittäistä asiakaspalvelua.

Tavoitteet vuodelle 2023

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Asianhallinnan ja tiedonohjauksen kehittäminen	Asianhallintajärjestelmän ja tiedonohjausjärjestelmän (TOJ) käyttöönotto; Dynasty10	Dynasty10 järjestelmän käyttöönotto 8 / 2023	Käyttökoulutukset aloitettu. Varsinainen käyttöönotto siirtyi vuodelle 2024
Sähköisten palveluiden käyttöönoton jatkaminen	Kunnan verkkosivujen uudistaminen. Sähköisten asiointikanavien ja palveluiden lisääminen kunnan sisäisessä ja ulkoisessa asiakaspalvelussa.	Uudet verkkosivut 12 / 2023 Digitaaliset palvelut ja sähköiset lomakkeet lisääntyneet	Uudet kotisivut julkaistu 12/2023. Sähköisiä lomakkeita lisätty.
Organisaatioiden valmistautuminen uuden kunnan toimintatapaan	Hallintosäännön käyttöönotto	Luottamushenkilö ja kunnan toiminnan organisointi valmiina 2 / 2023	Toteutui
Tietosuoja- ja tietoturvatason jatkuva parantaminen	Organisaation henkilöstön osaamisen ja ICT-ympäristön kehittäminen	Henkilöstön koulutukset, ICT-kartoitukset	Jatkuvaa parantamista. Henkilöstöä ohjeistettu parempaan tietoturvaan.

Perustelu

Henkilöstön osaamista kehitetään kunnanviraston toimistohenkilöstön osalta niin, että eri hallintokuntien palvelut turvataan ja tehtäväkokonaisuuksia tarkastellaan niin, että henkilöstöressurit riittävät eri tehtävien ja asiakaspalvelun hoitoon. Tehtävien muuttuessa ja monipuolistuessa henkilöstöä koulutetaan, valmennetaan ja järjestellään tehtäviä muutostarpeen mukaan.

Digitalisaation tavoitteiden mukaisesti kansalaisille ja yrityksille on tarjottava julkiset palvelut digitaalisessa muodossa vuoteen 2023 mennessä. Tämä tarkoittaa kunnille kasvavaa painetta investoida ja kehittää sähköisiä järjestelmiä ja toimintatapoja, jotka edesauttavat tiedolla johtamista sekä tarjoavat kuntalaisille uusia palveluita ja parantavat nykyisten palveluiden saavutettavuutta ja laatua. Sähköisen asianhallintajärjestelmän käyttöönotolla on merkittävä vaikutus koko kuntaorganisaation asiakirjahallintoon, arkistointiin ja tiedolla johtamiseen.

Ateria- ja puhdistuspalvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Kaavin kunnan ateriapalveluyksikkö tuottaa ateriapalvelut varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen. Ruuan valmistus tapahtuu koulukeskuksessa 1.1.2023 lukien

Tavoitteena on tuottaa mahdollisimman laadukasta ateriapalvelua kustannustehokkaasti huomioiden lähellä tuotetut raaka-aineet. Lasten ja nuorten ateriat tarjotaan kasvatuksellinen ja terveellinen näkökulma huomioiden niin päiväkodissa kuin kouluissakin.

Puhtauspalvelua tuotetaan Kaavin kunnan omistamiin kiinteistöihin.

Tavoitteet vuodelle 2023

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Puhdistuspalveluiden laadunhallintajärjestelmä	Käyttöönotto (laadunhallinta- ja omavalvontajärjestelmän kehittäminen)	Käytössä/ei käytössä	Ei toteutunut. Laadunhallintajärjestelmä kehitysvaiheessa
Ruuan tuotannon aloittaminen koulukeskuksessa 1.1.2023	Toiminnan muutos	Häiriötön ateriapalvelu	Toteutui. Onnistunut muutos.
Ateriapalvelussa lähellä tuotetun raaka-aineen hyödyntäminen	Lähiruoka	Onnistunut kilpailutus	Toteutui osittain.

Perustelut

Ateria- ja puhdistuspalvelujen toiminnassa etusijalla ovat asiakaskeskeisyys, asiakkaiden tarpeet ja taloudellisuus. Palvelukäyttäytymistä seurataan taloudellisuuden ohella.

Ateria- ja puhdistuspalvelujen toiminnoissa suositaan mahdollisuuksien mukaan sähköisten järjestelmien hyödyntämistä ja niiden käyttökoulutuksia henkilöstölle. Puhdistuspalvelujen tasalaatuinen toiminta vaatii laadunhallintajärjestelmän ja omavalvontajärjestelmän kehittämistä, jotta toiminnan tasoa voidaan tarkkailla säännöllisesti.

Hallinto- ja tukipalvelut (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
HALLINTO- JA TUKIPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	1 171 729	935 300	0	935 300	773 361	161 939	82,70
TOIMINTAKULUT	-1 572 072	-1 068 380	0	-1 068 380	-1 125 663	57 283	105,40
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-400 342	-133 080	0	-133 080	-352 302	219 222	264,70
Poistot ja arvonalentumiset	-1 607	-5 100	0	-5 100	-1 717	-3 383	33,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-401 949	-138 180	0	-138 180	-354 019	215 839	256,20

Elinkeino- ja kehityspalvelut

Palvelu-/yleiskuvaus

Kunnan elinkeinotoimi toteuttaa kuntastrategian linjauksia ja tavoitteita elinkeinoelämän osalta. Kunnanhallituksen perustaman elinvoimatoimikunnan keskeinen tehtävä on, yhdessä kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan kanssa, edistää Kaavin kunnan elinvoimaa, vetovoimaisuutta ja kilpailukykyä.

Tavoitteet	Toteuma
Kunnalla on tarjottavanaan eri tarkoituksiin sopivia teollisuustiloja ja -tontteja	Itkola -halli myytiin lunastussopimuksella. Ei tyhjää teollisuustiloja. Tonttivarantoa on.
Matkailu huomioidaan maankäytön suunnittelussa.	Ei varsinaista matkailutoimen kaavoitusta.
Yritysyhteistyön ylläpito.	Elinvoima illan järjestäminen keväällä 2023. Yrityskäynnit koko vuoden aikana.
Toimitaan yhteistyökumppanina entisten ja uusien yleisötapahtumien kehittämisessä	Mukana mm. Kasken hiihto ja Kaavin Kantri & Blues tapahtumissa
Ylläpidetään yritysneuvonnan hyvää tasoa laadukkaiden kumppanuuksien kautta	Yhteistyösopimus Kuopion seudun Uusyrityskeskuksen kanssa

Yritysneuvonnan ensikontakti on kunnanjohtaja.

Kumppanit

ELY-keskus

Finnvera

Kehittämisyhdistys Kalakukko ry (Leader-ohjelma)

Sydän-Savon maaseutupalvelut - maatalousyritysten toiminnan kehittäminen

Savon Yrittäjät,

Kuopion seudun uusyrityskeskus - hankkeet ja aloittavien yritysten neuvonta

Business Finland - yritysten kansainvälistymispalvelut

Kuopion alueen Kauppakamari

Tuusniemen Teollisuus Oy

Savonia-ammattikorkeakoulu

Yrityskylä -oppimiskokonaisuus

Kaavin kunnan elinkeinojen kehittämistoimet 2023

Tapahtumat	Toteutuminen
Kevät – ja syysmarkkinat	Molemmat toteutuivat
Vapaa-ajan asukkaiden kesätapahtuma	Mökkiparlamentti 13.7.2023
Kesätorit	Toteutui
Nettisivujen ja esitteiden päivitys	Kotisivut uudistettu 2.12.2023
Kauppakylä Kaavi –yhteistyö	Yritysyhteistyötä edistettiin
Pimeän taivaan hanke	Toteutui erittäin laajasti

Nuorten tietoisuus kotikunnan yrityksistä

Yläkouluikäisten nuorten vuosittaiset vierailut kaavilaisiin yrityksiin yhteistyössä yläasteen opinto-ohjaajan kanssa.	TET harjoittelupaikkojen järjestäminen toteutui
Panostus positiivisen muistijäljen jättämiseen oman kotikunnan työmahdollisuuksien suhteen.	Kesätyöpaikkojen järjestäminen ja kesätyösetelien jakaminen.
Maaseutuammattiin ry:n jäsenyyden hyödyntäminen.	Uusi yhteistyökumppani, hyödyntäminen aloitettu

Rakennuspaikkojen markkinointi

Myytävien kiinteistöjen aktiivinen markkinointi	Itkola hallin myynti toteutui
Tonttien ja toimitilojen aktiivinen markkinointi yrityskäyttöön ja yritysten työntekijöille.	Markkinointi kysynnän mukaisesti
Aktiivinen osallistuminen messuille ja muihin markkinointi tapahtumiin	Mukana Rakenna ja Asu messuilla keväällä 2023. Mukana kunnan omissa tapahtumissa

Maatilat ja maaseutuyritykset

0,1 htv, työpanos Sydän-Savon maaseutupalveluilta (Siilinjärven kunnan tuottama). Vuonna 2023 Sydän-Savon Maaseutupalvelu aktivoi maatilatalousyrityksiä kehittämistoimissa ja maaseututoimijoita toimintaympäristön kehittämisessä.

Toimivat yritykset

Aktiivinen tiedottaminen eri toimijoiden järjestämistä koulutuksista	Elinvoima illan järjestäminen
Tilannetiedottaminen yritysrahoitusmahdollisuuksista	Elinvoimaillan yhteydessä kerrottiin mm. rahoituksesta
Tapaamiset ja yritysvierailut	Yritysvierailuja tilinpäätösvuoden aikana.

Elinkeinotoimen mittarit

Uusia yrityksiä syntyy enemmän kuin lakkaa.	Toteutui (13 yritystä aloitti, 3 lopetti)
Yhteisöverotulot kasvavat.	Ei toteutunut.
Kunnassa olevien työpaikkojen määrä kasvaa 20:llä.	Ei toteutunut

Elinkeino- ja kehityspalvelu (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
ELINVOIMAPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	36 545	140 800	-40 000	100 800	177 261	-76 461	175,90
TOIMINTAKULUT	-118 182	-242 570	0	-242 570	-226 045	-16 525	93,20
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-81 638	-101 770	-40 000	-141 770	-48 784	-92 986	34,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-81 638	-101 770	-40 000	-141 770	-48 784	-92 986	34,40

Maaseututoimi

Palvelu-/yleiskuvaus

Kuopion, Suonenjoen ja Varkauden kaupunkien sekä Kaavin, Leppävirran, Rautalammin, Rautavaaran, Siilinjärven, Tervon, Tuusniemen ja Vesannon kuntien alueella toimivan Sydän-Savon maaseutupalvelujen tehtävänä on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittämisestä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toimielimiä ovat maaseutulautakunta, sen mahdollisesti asettamat jaostot sekä sen alainen palveluorganisaatio, Sydän-Savon maaseutupalvelu. Yhteistoiminta-alueella turvataan maaseutuhallinnon palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista ja avointa.

Asiakaspalvelu on hoidettu ajanvarauksella ja viljelijätukihaussa on siirrytty täysin sähköiseen hakuun. Maaseutupalvelun henkilöstö työskentelee monipaikkaisesti.

Tunnusluvut

	TP 2022	TP 2023
Tilojen lukumäärä / kpl	58	58
Kasvulohkot / kpl	1855	1 739
Peltopinta-ala / ha	2 506	2 507
Maksetut tuet / €	2 488 550	1 897 840
Tukihakemukset / kpl	337	406

Maaseututoimi (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
MAASEUTUTOIMI							
TOIMINTAKULUT	-55 714	-32 800	0	-32 800	4 983	-37 783	-15,20
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-55 714	-32 800	0	-32 800	4 983	-37 783	-15,20
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-55 714	-32 800	0	-32 800	4 983	-37 783	-15,20

Työllisyyden hoito

Palvelu- ja yleiskuvaus

Työllisyyden hoito Kaavin kunnassa tapahtuu pääosin kahden erillisen hankkeen kautta.

Kaavin työttömyysaste vuoden vaihteessa:

%	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kaavi	14,2	15,2	14,1	11,4	13,5	16,4

Työttömien määrä kasvoi Kaavilla merkittävästi loppuvuonna 2023. Työttömiä oli yhteensä 166, joista lomautettuja 34. Työttömiä oli vuotta aiemmin 142, joten työttömien määrä kasvoi vuodessa 24 henkilöllä (+ 15 %). Kaavin kunnan työttömyysprosentti oli loppuvuodesta 2023 koko Pohjois-Savon korkein.

Työmarkkinatuen kuntaosuus / €

TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP2019	TP2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
228 000	164 341	122 830	197 532	250 795	219 786	202 973	281 143

Työmarkkinatuen kuntaosuus on budjetoitu vuoden 2023 alusta lukien työllisyydenhoidon kustannuspaikalle.

Tuumasta toimeen -kehittämishanke

Hankkeella parannettiin kaavilaisten työttömien työllistymisen mahdollisuuksia ja valmiuksia. Keskeisenä tavoitteena oli kartoittaa ns. piilotyöpaikkoja ja saada työvoimantarve sekä tarjolla oleva resurssi kohtaamaan. Työllistymistä parannetaan mm. koulutuksen ja valmennuksen avulla. Kehittämishankkeelle haettiin jatkoaikaa talousarviovuoden 2023 loppuun saakka. Hankkeen loppuraportti laaditaan alkuvuodesta 2024.

Työtä ideasta –hanke

Työtä ideasta –hanke (Kaavi100-hankkeen jatko) päättyi kesäkuussa 2023 päätösseminaariin. Idea-aihiot jalostetaan pidemmälle, jotta ne ovat kunnolla esiteltävissä laajemmalle joukolla.

yrittäjiä. Hankealue on laajennettu käsittämään Tuusniemen kunta ja Savonia-ammattikorkeakoulun asiakkaat. Järjestetään tiedotus- ja koulutustilaisuuksia sekä kurssitoimintaa ja ammattitaidon päivitystä yhteistyötahoina eri oppilaitokset.

Työtä ja hyvinvointia nyt ja tulevaisuudessa Koillis-Savossa yhteishanke

Työtä ja hyvinvointia nyt ja tulevaisuudessa Koillis-Savossa hanke käynnistyi loppuvuodesta 2023. Hanke on yhteishanke Rautavaaran (hallinnoija), Tuusniemen ja Kaavin kanssa. Hankkeessa vahvistetaan heikoimmassa työmarkkina-asemassa ja suurimmassa huono-osaisuusriskissä olevien henkilöiden osallisuutta sekä kiinnittymistä koulutukseen ja työmarkkinoille. Vaikeimmin työllistyvien työllistymisen tueksi on tarpeen lisätä työkyvyn tuen ja tuetun työllistymisen menetelmien käyttöä ja luoda tehokkaampia toimintamalleja. Hankkeessa Kaaville kohdistuu noin 0,5 henkilötyövuotta.

TE24 uudistus

Kaavin kunta on tehnyt päätöksen liittyä Kuopion seudun työllisyysalueeseen. Kuopion kaupunki toimii vastuukuntana työllisyysalueella. Käytännön valmistelut toteutuvat pääosin vuoden 2024 aikana ja varsinainen toiminta alkaa 1.1.2025

Tavoitteet

Työllisyysaste pyritään ylläpitämään vähintään nykytasolla.	Ei toteutunut
Työttömyysprosentti alle Pohjois-Savon keskimääräisen työttömyysprosentin.	Ei toteutunut

Työllisyyden hoito (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
TYÖLLISYYS							
TOIMINTATUOTOT	0	220 000	-110 000	110 000	151 147	-41 147	137,40
TOIMINTAKULUT	0	-443 430	0	-443 430	-389 583	-53 847	87,90
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-223 430	-110 000	-333 430	-238 436	-94 994	71,50
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	-223 430	-110 000	-333 430	-238 436	-94 994	71,50

Ympäristöterveydenhuolto

Palvelu-/yleiskuvaus

Kaavin kunta on mukana ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueessa, jossa isäntäkuntana toimii Siilinjärvi. Ympäristöterveyden huolto sisältää eläinlääkinnän ja terveystalvonnän.

Tunnusluvut

Eläinlääkäri käynnit	TP 2022	TP 2023	TA 2024
Suurelaimet	166	176	196
Pienelaimet	554	576	563
AVI:n viranomastarkastukset	15	11	2
Terveystalvontokäynnit	13	12	14
Nautaeläintilat	28	26	26

Määrärahat

	TP 2023
Eläinlääkintähuolto	71 673 €
Eläinsuoja	532 €
Terveysvalvonta	44 595 €
YHTEENSÄ	116 800 €

Ympäristöterveydenhuolto (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO							
TOIMINTAKULUT	0	-154 000	0	-154 000	-167 334	13 334	108,70
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-154 000	0	-154 000	-167 334	13 334	108,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	-154 000	0	-154 000	-167 334	13 334	108,70

Perusturvalautakunta

Sosiaalipalvelut ja terveyspalvelut

1.1.2023 alkaen sosiaalipalvelut, perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito siirtyivät Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestämisvastuulle. Kaavin kunnan talousarvioon 2023 ei alun perin budjetoitu määrärahoja.

Toimintakuluja toteutui tilinpäätösvuonna mm. palkoista ja palkkioista (n. 50 000 €), itsenäisyysvara- tilityksistä (n. 36 000 €) sekä tehostetusta palveluasumisesta (n. 30 000 €). Osa kustannuksista oli toteutunut vuoden 2022 aikana, mutta ne eivät olleet ennättäneet kirjautua tilinpäätökseen 2022. Osa kustannuksista on laskutettu Pohjois-Savon hyvinvointialueelta.

Tilinpäätösvuoden palkat ja palkkiot kohdistuivat sekä tilinpäätöksen laadintaan että kunnalle kuuluviin hyvinvointi- ja terveyspalveluihin (HyTe).

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
SOSIAALIPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	725 888	0	0	0	10 032	-10 032	0,00
TOIMINTAKULUT	-9 624 821	0	-145 000	-145 000	-118 900	-26 100	82,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8 898 933	0	-145 000	-145 000	-108 867	-36 133	75,10
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-8 898 933	0	-145 000	-145 000	-108 867	-36 133	75,10

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
TERVEYDENHUOLTO							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	8 250	-8 250	0,00
TOIMINTAKULUT	-8 215 325	0	-20 000	-20 000	-17 635	-2 365	88,20
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8 215 325	0	-20 000	-20 000	-9 385	-10 615	46,90
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-8 215 325	0	-20 000	-20 000	-9 385	-10 615	46,90

Kasvun ja oppimisen lautakunta

Sivistystoimen hallinto

Palvelu- /yleiskuvaus

Sivistyspalveluiden hallinnolliset toimet keskittyvät toimintojen taloudellisuuteen, yhteistyöhön, organisointiin ja laillisuusvalvontaan.

Tavoitteet

1.1.2023 voimaan astuvan hallintosäännön mukaisesti sivistystoimen toimialajohtajana ja lautakunnan esittelijänä toimii rehtori-sivistysjohtaja. Kansalaisopisto ja kirjasto toimivat Kuopion kaupungin hallinnoimina.

Sivistystoimen hallinto (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
SIVISTYSTOIMEN HALLINTO							
TOIMINTATUOTOT	821	0	0	0	50	-50	0,00
TOIMINTAKULUT	-70 741	-92 630	0	-92 630	-77 252	-15 378	83,40
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-69 920	-92 630	0	-92 630	-77 202	-15 428	83,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-69 920	-92 630	0	-92 630	-77 202	-15 428	83,30

Varhaiskasvatus

Alle kouluikäisillä lapsilla on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen. Vanhemmilla on siis oikeus saada lapselleen kunnallinen hoitopaikka, kunnan valvoma yksityinen hoitopaikka tai valita Kelan myöntämä kotihoidontuki. Varhaiskasvatusta järjestetään valtakunnallisten perusteiden pohjalta laaditun kunnan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Toiminnassa ja toimintaa suunniteltaessa huomioidaan ja ennakoidaan varhaiskasvatusta koskevat valtakunnalliset muutokset.

Varhaiskasvatus tarjoaa yhteistyössä perheiden kanssa lapsille laadukkaan, turvallisen, kehitykselle ja oppimiselle suotuisan kasvuympäristön. Toiminnan arvot ovat luottamuksellisuus, kasvatuskumppanuus ja lapsiläheisyys.

Tavoitteet vuodelle 2023

Strateginen painopiste: Lasten ja lapsiperheiden hyvinvointi paranee

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Monialaisen yhteistyön kehittäminen ja ylläpitäminen	Yhteistyö eri ammattiryhmien kanssa	Säännölliset tapaamiset 1 x vko - 2 x kk Dokumentointi	Säännölliset monialaiset yhteistyötapaamiset pidetty sekä lasten asioissa, että varhaiskasvatuksen toimintaan liittyen. Dokumentoinnit on tehty.
Pedagogisten toimintamallien vahvistaminen ja toiminnallisen ympäristön muokkaus	Uuden päiväkotitilan käyttöönotto ja toiminnan suunnittelussa tilojen ja	Säännölliset henkilöstö-palaverit ja suunnittelutuokiot Dokumentointi, arviointi, palaute.	Varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa muokattu toiminnan ja lasten tarpeen mukaiseksi yhteistyössä veon

	ympäristön tarjoamat mahdollisuudet		kanssa. Toiminnallisessa ympäristössä entistä vahvempi kuvittaminen ja rakennettu erilaisia leikkiympäristöjä taloon.
Asiakaskyselyiden säännöllisyys	Keskustelut ja palautteet	Osallisuus ja osallistuminen	Palautetta pyydetty säännöllisesti toiminnallisten tapahtumien sekä lasten vasu-keskustelujen yhteydessä. Varsinaista asiakastytytyväisyyskyselyä ei ole tehty.
Varhaiskasvatuksen maksuttomuus 7/2023 alkaen		Toteutui / ei toteutunut	Toteutui 1.7.2023 alkaen.

Lyhytaikaisiin sijaisuuksiin on ollut haasteellista saada ammatillisesti päteviä työntekijöitä. Ydinhenkilöstössä ammatillinen osaaminen on lain määrittelemällä tasolla. Tukea tarvitseville lapsille ei ole saatavilla kunnan itse tuottamana varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluita, palvelut on tuotettava ostopalveluna, joka kohdentuu tuen tarpeen arviointiin, havainnointiin, henkilöstön ohjaukseen ja monialaiseen yhteistyöhön. Hoidon tarve vaihtelee vanhempien opiskelun, työllisyyden ja muun elämäntilanteen mukaisesti, hoidontarpeen ennakointi tämän vuoksi haasteellista. Toiminnan laadun ylläpitäminen ja toimintamallien pysyväksi saattaminen vaatii työn kehittämistä, luotujen toimintamallien vahvistamista ja yhteistyötä eri ammattiryhmien kesken toimivien prosessien luomiseksi.

Uuden päiväkodin käyttöönotto ja toiminnan sovittaminen varhaiskasvatuslain edellyttämien toiminnallisten tavoitteiden mukaiseksi sekä suunnitelmallisuuden vahvistaminen ovat edellytys laadukkaiden varhaiskasvatuspalveluiden tuottamiselle kunnassa.

Tavoitteet tunnuslukuina

Päiväkoti (sisältää 4 päiväkotiryhmää)

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Hoitopäivät	9.000	6.800	7079
Lapsilukumäärä	60	70	73
Käytettäviä hoitopaikkoja	70	70	75
€ / hoitopäivä / brutto	85,28	139,61	
€ / hoitopäivä / netto	80,28	135,94	

Vuonna 2023 kunnassa toimii yksi kotona työskentelevä perhepäivähoitaja; 4 hoitopaikkaa.

Varhaiskasvatus (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
LASTEN PÄIVÄHOITO							
TOIMINTATUOTOT	92 452	63 500	8 000	71 500	60 504	10 996	84,60
TOIMINTAKULUT	-963 546	-1 137 150	-10 000	-1 147 150	-1 156 660	9 510	100,80
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-871 094	-1 073 650	-2 000	-1 075 650	-1 096 156	20 506	101,90
Poistot ja arvonalentumiset	0	-10 000	0	-10 000	-9 931	-69	99,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-871 094	-1 083 650	-2 000	-1 085 650	-1 106 087	20 437	101,90

Perusopetus

Palvelu- ja yleiskuvaus

Perusopetuslain mukaan opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lisäksi esiopetuksen tavoitteena on osana varhaiskasvatusta parantaa lasten oppimisedellytyksiä. Opetuksen tulee edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Opetuksen tavoitteena on lisäksi turvata riittävä yhdenvertaisuus koulutuksessa koko maan alueella.

Perusopetuksessa tarjotaan jatko-opintojen kannalta tarvittavat tiedot ja taidot, ja opetustyössä painotetaan omatoimisuutta. Opetus- ja kasvatustyö toteutetaan yhteistyössä lasten huoltajien ja muiden sidosryhmien kanssa. Opetus järjestetään oppilaan ikäkauden ja edellytysten mukaisesti. Oppilashuollossa painotetaan varhaisen puuttumisen merkitystä hyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Oppilashallintojärjestelmänä käytetään Wilmaa, joka toimii myös koulun päätiedotuskanavana.

Tavoitteet vuodelle 2023

Strateginen painopiste: Lasten ja lapsiperheiden hyvinvointi paranee

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Oppilaiden saamaan tukeen ja erityisopetukseen panostetaan	Koulunkäynnin ohjaajien tuki luokissa	Toteutui / ei toteutunut	Oppilaiden saama tuki on ollut hyvällä tasolla. Koulunkäynnin ohjaajia on voitu palkata myös hankerahoituksen avulla.
	Erityisopetukseen resurssointi	Toteutui / ei toteutunut	Erityisopetukseen resurssointi toteutui. Kaavin koululla toimi yksi laaja-alainen erityisopettaja ja kolme erityisluokanopettajaa.
	Tukiopetuksen tarjoaminen	Toteutui / ei toteutunut	Tukiopetuksen saaminen mahdollistettiin.

Perustelut

Erityisen tuen tarpeessa olevien oppilaiden määrä on edelleen suuri. Kaavin koululla toimii vuonna 2023 kolme pienluokkaa ja yksi laaja-alainen erityisopettaja. Koulunkäynninohjaajien tarve haastavissa yleisopetuksen luokissa on lisäksi ilmeinen. Tukiopetustuntien avulla oppilaiden opiskelua tuetaan.

Tavoitteet tunnuslukuina

	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29
VUOSILUOKAT 0-6						
Kaavin koulu	141	125	113	114	104	87
- joista esioppilaita	11	11	12	21	14	8
	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29
VUOSILUOKAT 7-9 *	67	69	75	72	68	69

Perusopetuksen hinta/oppilas (vuosiluokat 1–6; ilman sairaala- ja vammaisopetusta, aamu- ja iltapäivätoimintaa, vuosiluokkien 7–9 opetusta ja valtionapuhankkeita)

€	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Oppilasmäärä	149	140,5	130
€/oppilas	10 350	11 558	12 829

Esiopetuksen hinta/oppilas (ilman sairaala- ja vammaisopetusta)

€	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Oppilasmäärä	15	11	11
€/oppilas	14 698	17 274	16 783

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta (toimintakustannukset koostuvat pääosin henkilöstökuluista. Toimintatarpeen supistuessa henkilöstöresurssit suunnataan perusopetukseen.

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
nettomenot €	44 904	36 360	28 252

Perusopetus (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
OPETUSTOIMI							
TOIMINTATUOTOT	76 948	79 500	12 000	91 500	93 653	-2 153	102,40
TOIMINTAKULUT	-3 111 888	-3 009 130	-15 350	-3 024 480	-3 069 394	44 914	101,50
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 034 941	-2 929 630	-3 350	-2 932 980	-2 975 741	42 761	101,50
Poistot ja arvonalentumiset	-4 204	-4 200	0	-4 200	-4 219	19	100,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 039 145	-2 933 830	-3 350	-2 937 180	-2 979 960	42 780	101,50

Aikuiskoulutus

Palvelu- ja yleiskuvaus

Kaavin kunnan kansalaisopistopalvelut on toteuttanut vuoden 2013 alusta Kuopio kaupunki vuonna 2016 uusitun yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Kansalaisopisto toimii elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta tarjoten kaikenikäisille kaavilaisille mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja harrastustoimintaan. Kansalaisopiston kautta järjestetään myös henkilöstökoulutusta (ml. työhyvinvointi) talousarvion puitteissa tilauskursseina.

Tavoitteet vuodelle 2023

Strateginen painopiste: Kunnassa on puitteet kaikenikäisille kuntalaisille hyvinvointia tuottavalle yhdistystoiminnalle ja sen yhteistyölle

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Kuntalaisten aktiivinen osallistuminen kursseille. Tavoitteena	Monipuolinen kurssitarjonta.	Toteutuneet tunnit, tavoitteena 1300 t toteutunutta opetusta	Toteutuneet tunnit vuonna 2023 olivat 954.

päästä koronaa edeltävälle tasolle sopimuksen mukaiseen 1300 tuntiin.	Jalkautuminen paikkakunnalla ja kaavilaisille kohdennettu markkinointi Kansalaisopiston muidenkin osastojen verkkokurssitarjonnan mainostaminen eri foorumein kaavilaisille. (verkkokurssien kautta saadaan tarjontaa monipuolistettua mm kielten tai taidekurssien osalta).	Kurssilaisten määrä	Kurssilaisten määrä vuonna 2023 oli 447.
Kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen	Hyvinvointia edistävät kurssit. Perheille suunnatut kurssit.	Kurssimäärä ja toteuma	Kursseja toteutui 47 kappaletta.
Kurssilaisten määrä	Opetuksen laadukkuus pedagogisen kehittämisen myötä. Jalkautuminen paikkakunnalla ja kaavilaisille kohdennettu markkinointi.	Opiskelijamäärä (netto) Kurssilaisten määrä	Opiskelijoita kursseille osallistui yhteensä 168 henkilöä.

Perustelut

Kaavilla sijaitsevat kansalaisopiston ryhmäkäyttöön soveltuvat tilat ovat kovassa käytössä, eikä aikatauluissa tämän vuoksi ole paljoakaan joustavuutta.

Tavoitteet tunnuslukuina

Vuosi	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Tunteja	870	1 300	954

Aikuiskoulutus (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
AIKUISKOULUTUS							
TOIMINTATUOTOT	62 802	82 500	0	82 500	56 742	25 758	68,80
TOIMINTAKULUT	-117 700	-133 600	0	-133 600	-109 510	-24 090	82,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-54 899	-51 100	0	-51 100	-52 768	1 668	103,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-54 899	-51 100	0	-51 100	-52 768	1 668	103,30

Kirjastotoimi

Palvelu-/yleiskuvaus

Yleisistä kirjastoista annetun lain mukaan yleisen kirjaston palveluiden tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kaavin kunnan kirjastopalvelut on toteuttanut Kuopion kaupunginkirjasto vuodesta 2013 lähtien. Kaavin kirjasto on yksi Kuopion kaupunginkirjaston lähikirjastoista. Kirjastoyhteistyö turvaa ammatillisesti pätevän henkilöstön ja kuntalaisille mahdollisuuden käyttää laajaa aineistokokoelmaa.

Tavoitteet vuodelle 2023

Strateginen painopiste: Kunnassa on puitteet kaikenikäisille kuntalaisille hyvinvointia tuottavalle yhdistystoiminnalle ja sen yhteistyölle

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Kirjastopalveluiden saavutettavuuden parantaminen	Selkeiden opastekylltien (yhdenmukaiset Kuopion muiden omatoimikirjastojen opasteiden kanssa) hankkiminen Kaavin kirjastoon	Toteutui / ei toteutunut	Toteutui, kyltit hankittiin.
	Tiedotusyhteistyön lisääminen kunnan muiden toimijoiden kanssa.	Toteutui / ei toteutunut	Toteutui, tiedottamista hoidettiin sähköisesti ja ilmoitustaulujen kautta.
	Yhteistyön kehittäminen kunnan muiden toimijoiden ja järjestöjen kanssa	Toteutui / ei toteutunut	Toteutui, mm. Kirjastolla järjestettävät Luupin alla tapaamiset.

Perustelu

Tavoitteena on saada kaikki kirjasto- ja omatoimipalveluista hyötyvät kirjastopalveluiden käyttäjiksi.

Selkeät opasteet kirjastossa helpottavat aineiston löytämistä ja kirjaston monipuolista käyttöä varsinkin omatoimiaikana. Monikanavainen tiedotus ja tiedotusyhteistyö parantavat kuntalaisten tietoisuutta kirjaston uusista palveluista ja tapahtumista. Kirjaston yhteistyöstä esim. järjestöjen kanssa hyötyvät molemmat osapuolet – kirjasto tarjoaa tarvittavat tilat veloitusetta ja järjestöjen toiminta voi tuoda uusia asiakkaita kirjastoon.

Tavoitteet tunnuslukuina

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Lainauksia yhteensä (kpl)	37 424	42 000	37 100
Kirjastokäyntejä	21 467	23 000	23 988
Lainauksia/asukas	13,92	15,3	14,12
Lainauksen hinta €	5,56	5,21	6,35

Kirjastotoimi (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
KIRJASTOTOIMI							
TOIMINTAKULUT	-207 926	-218 900	0	-218 900	-235 504	16 604	107,60
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-207 926	-218 900	0	-218 900	-235 504	16 604	107,60
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-207 926	-218 900	0	-218 900	-235 504	16 604	107,60

Vapaa-aikatoimi

Toiminta-ajatus/yleiskuvaus

Vapaa-aikatoimen tulosalue sisältää kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja raittiustoimen.

Kulttuuritoimi

Palvelu/yleiskuvaus

Kunnan tehtävänä on tukea, edistää ja järjestää kulttuuritoimintaa. Kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harrastamista ja harjoittamista, taidepalveluiden tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä.

Tavoitteet vuodelle 2023

Strateginen painopiste: Kunnassa on puitteet kaikenikäisille kuntalaisille hyvinvointia tuottavalle yhdistystoiminnalle ja sen yhteistyölle

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Tuetaan kunnassa toimivia järjestöjä ja yhdistyksiä kulttuuritoiminnan osalta	Vuosittain jaettavat avustukset	Avustuksen saajien määrä	Kulttuuritoimen avustusta jaettiin kolmelle yhdistykselle, eli kaikille hakijoille.

Perustelut

Juhlatapahtumiin ja museotoimintaan varataan erilliset määrärahat.

Liikunta-, nuoriso- ja raittiustoimi

Toiminta-ajatus/yleiskuvaus

Yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja (liikuntalaki 10.4.2015/390).

Nuorisolain (1285/2016) mukaisesti nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Toteuttaessaan nuorisolain tavoitteita ja lähtökohtia kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Kunnan tulee olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa. Kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat mm. monialainen yhteistyö (=nuorten ohjaus- ja palveluverkosto) ja etsivä nuorisotyö.

Tavoitteet vuodelle 2023, liikuntatoimi

Strateginen painopiste: Kunnassa on puitteet kaikenikäisille kuntalaisille hyvinvointia tuottavalle yhdistystoiminnalle ja sen yhteistyölle

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Kuntalaisten terveysliikunnan ja liikunnallisen	Liikunnan kautta saatavan hyvinvoinnin	Kuntalaisille järjestettävät avoimet liikuntatunnit ja	Kuntalaisille järjestettiin erilaisia liikuntatapahtumia eri

yhteisöllisyyden edistäminen	ja ennaltaehkäisevän työn edistäminen	osallistuminen eri hallintokuntien toimintaan.	yhteistyötahojen kanssa.
------------------------------	---------------------------------------	--	--------------------------

Perustelut

Strategian mukaisesti kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia halutaan edistää liikunnan keinoin. Liikunnallisen hyvinvoinnin keinoin voimme lisätä jokaisen kuntalaisen oikeutta hyvää elämään

Tavoitteet vuodelle 2023, nuorisotoimi

Strateginen painopiste: Kunnassa on puitteet kaikenikäisille kuntalaisille hyvinvointia tuottavalle yhdistystoiminnalle ja sen yhteistyölle

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Kuntalaisille suunnatun toiminnan ja tapahtumien järjestäminen	Kävijöinä on myös yli 18-vuotiaita (tarkoituksena rauhoittaa ilta-ajeluja)	Nuorten osuus nuorisotalon kävijämäärästä säilyy suurena (yli 3/4)	Nuorisotalolla kävijöitä oli nuorten osalta 3578. Yli 18-vuotiaita kävijöitä oli 1732 henkilöä.
Ennaltaehkäisevän päihdetyön toteuttaminen ja kehittäminen	Kamarilla ei sallita päihteiden käyttöä.	Nuorten tietoisuus päihteiden käytöstä lisääntyy	Kamarilla ei ole sallittu päihteiden käyttöä. Päihdevalistusta on järjestetty myös kouluissa, lisäksi on osallistuttu eri kampanjoihin.
Ennaltaehkäisevän mielenterveystyön toteuttaminen ja kehittäminen	Yhteisiä liikunta-aktiviteetteja ja jalkautumisia kylille. Tavoitteena saada 18–29 työttömät nuoret aloittamalla päiväkahvila toiminta nuorisotalolla.	Yksinäisten ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorien määrä vähenee. Aamukahvilan kävijämäärä.	Aamukahvilassa kävijöitä ei ollut. Liikunta-aktiviteetteja, mm. höntsäliikunta, on toteutunut, samoin jalkautumista sivukylille.
Koulunuorisotyön kehittäminen ja näkyväksi tekeminen sekä nuorisotalotoiminnan kehittäminen	Koulupäivystys toimintaa on sekä ala ja yläasteella. Ns. tsemppitupa toiminnan käynnistäminen. Tämä toiminta on sekä yläkoulu/lukio-oppilaille.	Kouluille suuntautuvaa monialaista yhteistyötä lisätään ja siitä tiedotetaan.	Koulunuorisotyö on ollut säännöllistä.

Perustelut

Ennaltaehkäisevän työskentelyn edellytyksenä on paikallisten nuorten ja nuorisotyöntekijöiden välille syntyvä luottamus. Etsivän nuorisotyön asiakkaiden määrä on ollut viime vuosina hienoisessa laskussa nuorten aikuisten muuttoliikkeen suuntautuessa pois kunnasta. Muille paikkakunnille opiskelemaan hakeutuvat nuoret, jotka voisivat ennaltaehkäisevästi hyötyä etsivän nuorisotyön palveluista, on hankala tavoittaa. Oppivelvollisuuden toteutumisen valvontavastuun siirtyessä kunnalle alle 18-vuotiaat oppivelvolliset nuoret ohjautuvat ensisijaisesti muihin palveluihin kuin etsivän nuorisotyön asiakkuuteen, mikä voi pienentää asiakasmääriä lähivuosina.

Koronapandemian pitkäaikaisvaikutuksia nuorten hyvinvoinnille on vielä mahdotonta ennustaa. Yhteiskunnan hiljalleen avautuessa pandemian aikana hoitamatta jääneet ja esimerkiksi sen suorana seurauksena kehittyneet mielenterveyden ongelmat voivat aiheuttaa äkillisen piikin erityisnuorisotyön tarpeessa. Välimatkat Kaavilta toisen asteen oppilaitoksiin ovat pitkiä, ja kynnys

kotoa poistumiseen on yhä suuremmalla osalla nuorista voinut kasvaa ylitsepääsemättömäksi.

Nuoriso-ohjaajan lisäresurssin avulla pyritään tavoittamaan entistä laajemmin nuorisoa ja ennalta ehkäisemään nuorison pahoinvointia.

Tavoitteet tunnuslukuina

Nuorisotoimi

	Mittari	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kesätyöllistettyjen määrä	Henkilömäärä	15	20	15 (joista 2 kesätyösetelillä)
Kävijämäärä, nuorisotalo	Yhteensä / Nuoret	4 882 / 3 214	5 600 / 3 000	5 310 / 3 578

Liikuntatoimi

	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Menot/asukas €	76,58	61,12	79,88

*Vuoteen 2022 saakka liikuntapaikkojen kunnossapidon kustannukset on vyörytetty liikuntatoimelle.

Vapaa-aikatoimi (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
VAPAA-AIKATOIMI							
TOIMINTATUOTOT	62 416	77 000	-30 000	47 000	5 742	41 258	12,20
TOIMINTAKULUT	-388 509	-448 150	0	-448 150	-438 905	-9 245	97,90
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-326 093	-371 150	-30 000	-401 150	-433 163	32 013	108,00
Poistot ja arvonalentumiset	-6 088	-4 900	0	-4 900	-5 071	171	103,50
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-332 181	-376 050	-30 000	-406 050	-438 234	32 184	107,90

Joukkoliikenne

Palvelu-/yleiskuvaus

Joukkoliikenne toiminnan tarkoituksena on toimivien vaihtoehtojen tarjoaminen käyttää joukkoliikenteen palveluita työmatka- ja asiointiliikenteeseen yksityisautoilun sijasta. Lain muututtua vuonna 2014 koko linja-autoliikenne on avautunut vapaalle kilpailulle. Kunnan halutessa tukea reittejä, julkinen raha kohdennetaan niihin yhteisesti kunnan ja ELY-keskuksen sopimuksilla.

Tavoitteet vuodelle 2023

Strateginen tavoite: Kaavilla on puoleensavetävä brändi

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Tuetaan kunnan sisäistä liikennöintiä	Asiointiliikennöinnin järjestäminen	Toteutuneet matkat	Asiointiliikenne on toteutunut kuukausittain.

Perustelut

Koululaisliikenteessä käytetään taksikuljetusten lisäksi useita linja-autovuoroja, jotka Kaavin kunta ostaa itse. Näillä kuljetusreittejä myös muiden kuntalaisten toivotaan hyödyntävän.

Kaavin kunta tarjoaa myös asiointiliikennettä Kaavin haja-asutusalueelta taajamaan ja takaisin. Vuonna 2023 asiointiliikenne järjestetään kerran viikossa kysynnän mukaisesti. Toiminta on alkanut kesällä 2020 ja osoittautunut tarpeelliseksi monelle kuntalaiselle.

Joukkoliikenne (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
JOUKKOLIIKENNE							
TOIMINTATUOTOT	150	0	0	0	0	0	0,00
TOIMINTAKULUT	-31 690	-40 100	0	-40 100	-38 450	-1 650	95,90
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-31 540	-40 100	0	-40 100	-38 450	-1 650	95,90
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-31 540	-40 100	0	-40 100	-38 450	-1 650	95,90

Tekninen/ympäristölautakunta

Tekninen hallinto

Palvelu-/yleiskuvaus

Teknisen hallinnon tehtävä on mm. turvata kunnan tekniset palvelut ja tehostaa niiden käyttöä, huolehtia kunnan eri toimintoja varten tarvitsemasta kiinteistöomaisuudesta ja kunnallisteknisistä verkostoista, kehittää eri sidosryhmien välistä yhteistyötä sekä varmistaa kunnan tonttivarannon riittävyys. Toimivat kuntapalvelut edellyttävät sekä ulkoisten puitteiden (rakennukset ja infrastruktuuri) asianmukaista kunnossapitoa, että riittäviä henkilöresursseja sekä kunnossapidon ja investointien tarvitsemää rahoitusta.

Tavoitteet

Palvelut tuotetaan jatkossakin ensisijaisesti omana työnä toimintoja tarpeen mukaan ulkoistamalla. Lisäksi käytetään yhteistyökumppanien apua sekä tarvittaessa kilpailutetaan uusia yrityksiä. Koko kuntaorganisaation toimintaa tarkastellaan riittävän kattavasti, jotta resurssien käyttöä on mahdollista edelleen tehostaa. Myös kiinteistöjen ylläpitotoimintoja edelleen kehitetään sekä automatisoidaan.

Tekninen hallinto (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
TEKNINEN HALLINTO							
TOIMINTAKULUT	-121 068	-116 460	0	-116 460	-93 897	-22 563	80,60
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-121 068	-116 460	0	-116 460	-93 897	-22 563	80,60
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-121 068	-116 460	0	-116 460	-93 897	-22 563	80,60

Kiinteistötoimi

Palvelu-/yleiskuvaus

Kiinteistötoimi tuottaa tilapalvelut kunnan eri hallintokunnille. Tilojen on oltava hallintokuntien toimintaan soveltuvia ja niiden on täytettävä käyttäjäryhmien edellyttämät rakennusterveellisuuden vaatimukset. Tilojen on oltava hallintokuntien toimintaan soveltuvia ja niiden on täytettävä käyttäjäryhmien toiminnalliset vaatimukset.

Tavoitteet vuodelle 2023

Strateginen painopiste		Kaavilla on puoleensavetävä brändi	
Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Kiinteistöjen huoltohistorian dokumentointi eri kiinteistöille	Sähköinen huoltokirja	Käyttöön otetaan vaiheittain vuosien 2023–2024	Nykyiset markkinoilla olevat sähköiset huoltokirjat eivät sovellu Kaavin kunnan käyttöön. Selvitetään eri vaihtoehtoja sähköiselle huoltokirjalle
Kiinteistöjen pts tekeminen	Kuntoarviot kiinteistöille ja tekniikalle	Tehdään vuoden 2023 - 2025 aikana	Valmistuu kesällä 2024

Korjausvelan pienentäminen	Kiinteistöjen saneeraukset	Toteutetaan taloussuunnitelman mukaisesti.	Toteutunut vuoden 2023 taloussuunnitelman mukaisesti
----------------------------	----------------------------	--	--

Perustelut

Kiinteistötoimessa kiinteistöjen dokumentointi, jatkuva kunnan seuranta sekä ylläpito. Kuntoarvioiden avulla kiinteistöistä saadaan tehtyä pitkän tähtäimen suunnitelmat. Kiinteistöissä olevan korjausvelan vähentäminen vaatii useiden vuosien työn. Vajaalla käytöllä ja suuren korjausvelan tilat poistetaan käytöstä ja puretaan.

Kiinteistötoimi (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
KIINTEISTÖTOIMI							
TOIMINTATUOTOT	1 816 925	1 432 800	0	1 432 800	1 631 389	-198 589	113,90
TOIMINTAKULUT	-1 596 798	-1 407 560	-7 500	-1 415 060	-1 332 724	-82 336	94,20
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	220 126	25 240	-7 500	17 740	298 665	-280 925	1 683,60
Poistot ja arvonalentumiset	-349 155	-400 620	0	-400 620	-405 768	5 148	101,30
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-129 029	-375 380	-7 500	-382 880	-107 103	-275 777	28,00

Vesi- ja viemärlaitos

Palvelu-/yleiskuvaus

Kunnan vesi- ja viemärlaitos (=vesihuoltolaitos) tuottaa kuntalaisille toimialaansa kuuluvat palvelut. Vesihuollon verkostot laitteineen pidetään hyvässä kunnossa sekä korjataan tarvittaessa modernia valvontatekniikkaa hyödyntäen. Siten palvelut voidaan tuottaa myös viranomaismääräykset täyttäen.

Kaavin kunnan vesilaitoksen käyttämän raakaveden toimittaa Koillis-Savon Vesi Oy, jonka omistajiin Kaavin kunta lukeutuu Tuusniemen kunnan ja Kuopion kaupungin kanssa. Jätevedet käsitellään Juankoskella sijaitsevalla Koillis-Savon Ympäristöhuolto Oy:n omistamalla yhteispuhdistamolla, jonka omistavat Kaavin kunta ja Kuopion kaupunki yhdessä.

Kaavin vesi- ja viemärlaitoksen riskinarviointi on tehty Maailman terveysjärjestön suositteleman Water Safety Plan -periaatteen mukaisesti. Terveydensuojeluviranomainen on hyväksynyt riskinarvioinnin 25.3.2021. Talousvedestä valvotaan muuttujia, jotka sisältyvät sosiaali- ja terveysministeriön talousvesiasetukseen 1352/2015.

Tavoitteet vuodelle 2023

Strateginen painopiste		Kauppakylä Kaavin palvelut säilyvät monipuolisina	
Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Vesihuollon toimintavarmuuden lisääminen	Saneerataan vuosittain vesihuollolle tärkeitä laitteita ja komponentteja	TA2023 määrärahat	Uusittiin vesisulkuja sekä vesi- ja jätevesipumppuja, korjattiin vesi- ja jätevesiautomaatiota,

			aloitettiin etäluettavien vesimittareiden asentaminen
Henkilöstön koulutus	Hankitaan tietoa ja koulutetaan henkilöstöä	Osallistutaan alan koulutuksiin vuoden 2023 aikana	Osallistuttiin vesityökortti - koulutukseen
Hulevesimaksun käyttöönotto	Tutkitaan hulevesimaksun tms. käyttöönottoa	Maksuperusteet valmiina 12 / 2023	Toteutuu vuoden 2024 aikana

Perustelut

Vesi- ja viemärilaitoksella jatketaan poikkeusolojen vesihuollon toimintavarmuuden kohottamista mm. hankkimalla varavoimakoneita sekä polttoainesäiliöitä. Saneerataan linjasulkuventtiileitä ja saneerataan pienempien jätevesipumppaamoiden automatiikkaa. Hyödynnetään enemmän sähköisiä järjestelmiä vesilaitoksen arkityössä.

Käyttöhenkilökunnan ammattitaitoa pidetään yllä ja kehitetään osallistumalla alan koulutuksiin.

Vesi- ja viemärilaitos: tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa

Seuraavassa esitetään tuloslaskelma-, investointi- sekä rahoitusosa vesi- ja viemärilaitoksen osalta siten, että tuloslaskelmassa eliminoidaan koko vesi- ja viemärilaitoksen käyttötalouden talousarviosta Somparannan ja Somparinteen alueiden vesihuolto.

TULOSLASKELMAOSA, vesi- ja viemärilaitos

Veden ja jäteveden perusmaksuihin tehdään 10 %:n korotus. Edellisen kerran vesi- ja viemärilaitoksen maksuja on korotettu vuodelle 2017; +10 %.

Vesi- ja viemärilaitos (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
VESI- JA VIEMÄRILAITOS							
TOIMINTATUOTOT	493 629	550 750	0	550 750	475 057	75 693	86,30
TOIMINTAKULUT	-462 770	-489 328	0	-489 328	-514 524	25 196	105,10
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	30 860	61 422	0	61 422	-39 467	100 889	-64,30
Poistot ja arvonalentumiset	-75 495	-75 300	0	-75 300	-74 320	-980	98,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-44 636	-13 878	0	-13 878	-113 788	99 910	819,90

INVESTOINTIOSA, vesi- ja viemärilaitos

Tavoitteet vuodelle 2023

Strateginen painopiste		Kauppakylä Kaavin palvelut säilyvät monipuolisina	
Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Vuotovesien vähentäminen	Vuotovesitutkimus	Toteutetaan vuosien 2023–2025 aikana	Toteutunut taloussuunnitelman mukaisesti

Toimintavarmuuden lisääminen viemäröinnin osalta	Jätevesipumppaamoiden peruskorjaus	Toteutetaan vuosien 2023–2025 aikana	Toteutunut taloussuunnitelman mukaisesti
Toimintavarmuuden lisääminen talousveden osalta	Vesijohtoverkoston sulkuventtiileiden uusiminen	Toteutetaan vuosien 2023–2025 aikana	Toteutunut taloussuunnitelman mukaisesti

Perustelu

Talousarviossa 2023 vesi- ja viemärlaitoksen investointeja ovat mm. jätevesipumppaamoiden peruskorjaukset, vesijohtoverkoston sulkuventtiileiden uusiminen sekä laitoksen omiin viemäriverkoston paikallisiin vuotovesitutkimuksiin perustuvat korjaukset.

	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Käyttö %
Vesijohtojen rakentaminen						
Kulut	-35 000	0	-35 000	-13 341	-21 659	38,12
Netto	-35 000	0	-35 000	-13 341	-21 659	38,12

	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Käyttö %
Viemäriverkoston rakentaminen						
Kulut	-35 000	0	-35 000	-1 693	-33 307	4,84
Netto	-35 000	0	-35 000	-1 693	-33 307	4,84

RAHOITUSOSA, vesi- ja viemärlaitos

Varsinaista rahoitusbudjettia ei ole tarpeen esittää, koska kirjanpidollisella taseyksiköllä (kuten Kaavin vesi- ja viemärlaitos) ei ole käytössään omia rahatilejä. Edellä olevasta taulukosta näkyy kuitenkin toiminnan ja investointien rahavirta vesi- ja viemärlaitoksen osalta.

Tiehoitokunnat

Palvelu-/yleiskuvaus

Määräraha sisältää yksityisteiden vuosittaiset kunnossapitoavustukset ja peruskorjausavustukset. Pääpaino on nykyisen tieverkoston taloudellisesti kestävässä kunnossapidossa.

Tavoitteet

Yksityisteiden avustusmääräraha on 60.000 euroa.

Tiehoitokunnat (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
TIEHOITOKUNNAT							
TOIMINTATUOTOT	20	0	0	0	17	-17	0,00
TOIMINTAKULUT	-64 339	-64 500	0	-64 500	-64 105	-395	99,40
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-64 319	-64 500	0	-64 500	-64 088	-412	99,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-64 319	-64 500	0	-64 500	-64 088	-412	99,40

Muu tekninen toimi

Palvelu-/yleiskuvaus

Muu tekninen toimi sisältää kaavoituksen, metsätilat, asumispalvelut, taajama- ja haja-asutusalueen tiestön kunnossapidon sekä jätehuollon.

Kaavin kunnan talousmetsien vastuuhenkilönä toimii tekninen johtaja. Kaavin kunnan talousmetsien hoitovastuu vuosina 2023–2025 on Metsänhoitoyhdistys Savotta ry:llä. Kasvullista metsämaata on kaikkiaan noin 925 ha, josta lahjoitusmetsien osuus noin 120 ha.

Kaavin Vuokratalot Oy omistaa pääosan vuokra-asunnoista Kaavin kuntakonsernissa. Kaavin kunnan rakennustarkastaja/ympäristösihteeri vastaa Kaavin Vuokratalot Oy:n operatiivisesta toiminnasta. Kunta perii yhtiöltä korvausta em. palkkaus-, toimistotila- ym. kuluista kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti.

Tavoitteet vuodelle 2023

Strateginen painopiste		Kauppakylä Kaavin palvelut säilyvät monipuolisina	
Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Asemakaavan päivittäminen	Uuden kaavan hyväksyminen kunnanhallituksessa ja valtuustossa	Valmistuu vuoden 2023 aikana	Lopullinen hyväksyntä siirtyi vuoden 2024 puolelle
Asemakaavatie peruskorjaus	Kaivotien kunnallistekniikan ja asemakaavatie peruskorjaus	Valmistuu vuoden 2023 aikana	Valmistunut
Energiatehokas katuvalaistus	Katuvalaistusten uusiminen	Toteutetaan vuosien 2023 - 2024 aikana	Toteutui taloussuunnitelman mukaisesti

Perustelu

Kirkonkylän asemakaavan ja pohjakartan ajanmukaistamisen loppuun saattaminen.

Energiakustannusten noustessa energiatehokas katuvalaistus on yksi keino säästää kustannuksia sekä tehostaa nykyistä valaistusta.

Muu tekninen toimi (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
MUU TEKNINEN TOIMI							
TOIMINTATUOTOT	0	176 000	0	176 000	150 011	25 989	85,20
TOIMINTAKULUT	-179 283	-242 560	0	-242 560	-158 447	-84 113	65,30
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-179 283	-66 560	0	-66 560	-8 436	-58 124	12,70
Poistot ja arvonalentumiset	-240 106	-201 500	0	-201 500	-201 485	-15	100,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-419 389	-268 060	0	-268 060	-209 921	-58 139	78,30

Palo-, pelastus- ja suojeletyö

Palvelu-/yleiskuvaus

Kaavin palolaitos on siirtynyt vuonna 2004 alueelliseen pelastuslaitokseen. 1.1.2023 lukien palo-, pelastus- ja suojeletyö siirtyi Pohjois-Savon hyvinvointialueelle, joten Kaavin kunta ei ole varannut määrärahoja vuoden 2023 talousarvioon.

Pohjois-Savon Pelastuslaitoksen varallaolokorvauksen kokonaisvastuu on yhteensä jopa 24,9 milj.€, joka tulisi jäsenkuntien kannettavaksi, jos varallaolokorvauspäätökset toteutuvat täysimääräisesti. Kuopion kaupunki isäntäkuntana on kirjannut pakollisen varauksen heidän osuutensa mukaan ja laskuttaa sopimuskuntia loppuosasta, kun lopullisia päätöksiä oikeusasteista aikanaan saadaan. Tilinpäätösvaiheessa vastuun määrästä tulee tulosvaikutus ja kun lopullisia päätöksiä saadaan, niin kassavaikutus. Tarkka määrä ja maksuajankohta ovat epäselviä ja summa on tämän hetken **paras arvio** vastuun määrästä.

Tilinpäätökseen 2023 on tehty 373 500 €:n varallaolokorvauksista johtuva (pakollinen) varaus.

Palo-, pelastus- ja suojelutyö

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
PALO-, PELASTUS- JA SUOJELUTYÖ							
TOIMINTAKULUT	-339 403	0	0	0	-373 500	373 500	0,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-339 403	0	0	0	-373 500	373 500	0,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-339 403	0	0	0	-373 500	373 500	0,00

Rakennusvalvonta

Palvelu-/yleiskuvaus

Rakennusvalvonta on osa kuntien lakisääteisiä palveluja. Viranomaisten valvonnasta ja tehtävistä rakentamisessa on määritelty maankäyttö- ja rakennuslain 124 §:ssä.

Kaavin kuntaan on perustettu 1.1.2017 lukien yhdistetty rakennustarkastaja-ympäristösihteerin virka. Rakennustarkastaja on maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvissa tehtävissään kunnan rakennusvalvontaviranomaisen alainen.

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään.

Tavoitteet vuodelle 2023

Strateginen painopiste		Kauppakylä Kaavin palvelut säilyvät monipuolisina	
Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Uusi rakennusjärjestys	Rakennusjärjestyksen päivittäminen	Luonnos valmiina 2023	Valmistellaan uuden rakentamislain mukaisesti vuoden 2024 aikana
Vanhojen rakennuslupahakemusten ja -päätösten digitointi	Vanhojen rakennuslupahakemusten ja -päätösten siirto sekä kirjaaminen rakennusvalvontaohjelmaan (v. 1950–2000)	Valmis 2024 aikana	Rakennuslupia siirretty ja kirjattu rakennusvalvontaohjelmaan. Työ jatkuu 2024

Perustelu

Kaavilla rakentamisen määrissä ei ole tiedossa huomattavia muutoksia. Vapaa-ajan asuntojen rakentaminen säilynee ennallaan. Maatalousrakentaminen on ollut viime vuosina vähäistä. Jälkeenpäin luvittettavien vanhojen rakennusten luvittaminen nostaa lupamääriä.

Tunnusluvut

	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Myönnettyt rakennusluvat- ja toimenpideluvat / kpl	86	54	41
Toimenpideilmoitukset / kpl	39	22	35

Rakennusvalvonta (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
RAKENNUSVALVONTA							
TOIMINTATUOTOT	55 252	30 500	0	30 500	29 064	1 437	95,30
TOIMINTAKULUT	-93 117	-79 390	0	-79 390	-82 634	3 244	104,10
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-37 865	-48 890	0	-48 890	-53 571	4 681	109,60
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-37 865	-48 890	0	-48 890	-53 571	4 681	109,60

Ympäristönsuojelu

Palvelu-/yleiskuvaus

Hoitaa Kaavin ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät. Ympäristölautakunta huolehtii ympäristönsuojelua koskevan lainsäädännön ja muiden säännösten mukaisista valvonta-, lupa- ja täytäntöönpanotehtävistä. Ympäristön pilaantumisen ehkäisyssä keinoina ovat mm. jätehuollon ja meluntorjunnan sekä vesien-, ilman ja maaperän suojelun neuvonta ja valvonta.

Tavoitteet vuodelle 2023

Strateginen painopiste		Kauppakylä Kaavin palvelut säilyvät monipuolisina	
Tavoite	Toimenpide	Mittari	Toteuma
Ympäristönsuojeluun liittyvä valvontasuunnitelma ja valvontaohjelma	Valvontasuunnitelman ja -ohjelman päivittäminen	Luonnos valmiina 2023	Ei toteutunut 2023

Perustelu

Laaditaan Ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n mukainen säännölliseen valvontaan liittyvä valvontasuunnitelma ja valvontaohjelma. Seurataan ja valvotaan uuden jätevesilain ja 3.4.2017 voimaan tulleen hajajätevesiasetuksen toteutumista.

Ympäristönsuojelu (sitovuustaso valtuusto):

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
YMPÄRISTÖNSUOJELU							
TOIMINTATUOTOT	10 107	12 000	0	12 000	5 758	6 242	48,00
TOIMINTAKULUT	-19 098	-9 280	-15 720	-25 000	-25 121	121	100,50
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8 991	2 720	-15 720	-13 000	-19 363	6 363	148,90
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-8 991	2 720	-15 720	-13 000	-19 363	6 363	148,90

8.2 Tuloslaskelman toteumavertailu

	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Käyttö %
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	1 684 850	0	1 684 850	1 571 755	113 095	93,29
Maksutuotot	110 000	0	110 000	76 644	33 356	69,68
Tuet ja avustukset	581 300	-160 900	420 400	498 533	-78 133	118,59
Muut toimintatuotot	1 451 000	0	1 451 000	1 580 989	-129 989	108,96
TOIMINTATUOTOT	3 827 150	-160 900	3 666 250	3 727 921	-61 671	101,68
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-2 485 200	-154 800	-2 640 000	-2 686 197	46 197	101,75
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-607 570	-13 460	-621 030	-613 258	-7 772	98,75
Muut henkilösivukulut	-68 130	-925	-69 055	-58 098	-10 957	84,13
Palvelujen ostot	-3 924 700	-63 030	-3 987 730	-4 418 348	430 618	110,80
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 064 913	-9 350	-1 074 263	-808 885	-265 378	75,30
Avustukset	-374 700	-40 700	-415 400	-522 127	106 727	125,69
Muut toimintakulut	-1 215 910	-8 350	-1 224 260	-1 105 535	-118 725	90,30
TOIMINTAKULUT	-9 741 123	-290 615	-10 031 738	-10 212 448	180 710	101,80
TOIMINTAKATE	-5 913 973	-451 515	-6 365 488	-6 484 527	119 039	101,87
Verotulot	6 375 000	0	6 375 000	6 265 592	109 408	98,28
Valtionosuudet	37 000	0	37 000	274 937	-237 937	743,07
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	4 000	0	4 000	3 873	127	96,81
Muut rahoitustuotot	221 000	0	221 000	219 564	1 436	99,35
Korkokulut	-80 000	0	-80 000	-235 042	155 042	293,80
Muut rahoituskulut	-36 200	0	-36 200	-38 299	2 099	105,80
VUOSIKATE	606 827	-451 515	155 312	6 097	149 215	3,93
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-702 420	0	-702 420	-703 301	881	100,13
Satunnaiset erät						
TILIKAUDEN TULOS	-95 593	-451 515	-547 108	-697 204	150 096	127,43
Poistoeron lis.(-) tai väh.(+)	12 600	0	12 600	10 578	2 022	83,95
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-82 993	-451 515	-534 508	-686 627	152 119	128,46

Verotulojen erittely:

	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama
Kunnan tulovero	3 821 000		3 821 000	3 822 876	-1 876
Kiinteistövero	1 248 000		1 248 000	1 258 532	-10 532
Yhteisövero	1 306 000		1 306 000	1 184 184	121 816
Yhteensä	6 375 000	0	6 375 000	6 265 592	109 408

Valtionosuuksien erittely:

	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	-1 008 000		-1 008 000	-987 995	-20 005
Verotuloihin perust. v-os tasaus	1 009 000		1 009 000	1 020 504	-11 504
Veromenetysten kompens.	644 000		644 000	625 920	18 080
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-608 000		-608 000	-603 492	-4 508
Harkinnanvarainen valt.os.kor.	0		0	220 000	-220 000
Yhteensä	37 000	0	37 000	274 937	-237 937

Kaavin kunta

Vesihuoltolaitos / Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	Tp 2022	Talousarvio			Toteutuma 2023	Poikkeama
		Alkuperäinen 2023	Muutos 2023	Muutettu 2023		
Liikevaihto	489 471	547 750	0	547 750	471 589	-76 161
Vesi- ja jätevesimaksut (ulk.)	384 914	445 000	0	445 000	372 731	-72 269
Vesihuollon perusmaksut	65 480	71 500	0	71 500	68 965	-2 535
Vesihuollon liittymismaksut	3 354	3 000	0	3 000	3 110	110
Jätteenkulj.-ja käsittelymaksut						0
Muut liiketoiminnan tuotot	3 900				5 363	5 363
Vesi- ja jätevesimaksut (sis.)	31 823	28 250	0	28 250	21 420	-6 830
Liiketoiminnan muut tuotot	729	0		0	214	214
Materiaalit ja palvelut	-376 226	-384 750	0	-384 750	-417 723	-32 973
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-87 009	-96 300		-96 300	-84 894	11 406
Varastojen lis (+) tai väh (-)	0	0		0	0	0
Palvelujen ostot						
ulkoiset	-273 459	-264 050		-264 050	-311 377	-47 327
sisäiset	-15 758	-24 400		-24 400	-21 451	2 949
Henkilöstökulut	-80 789	-95 210	0	-95 210	-90 041	5 169
Palkat ja palkkiot	-67 315	-66 000		-66 000	-61 673	4 327
Henkilösivukulut	-13 474	-29 210		-29 210	-28 369	841
Muut toimintakulut	-1 210	-1 600	0	-1 600	-1 349	251
ulkoiset	-852	-1 000		-1 000	-809	191
sisäiset	-358	-600		-600	-540	60
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-66 757	-66 700		-66 700	-65 712	988
Liiketoiminnan muut kulut						
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-34 782	-510	0	-510	-103 021	-102 511
Rahoitustuotot ja -kulut	-20 544	0	0	0	-35 287	-35 287
Muut rahoitustuotot (kulut)						
Kunnalle maksetut korkokulut	0				0	0
Korvaus peruspääomasta	-20 544	0	0	0	-35 287	-35 287
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-55 326	-510	0	-510	-138 308	-137 798

8.3 Investoinnit

		TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Käyttö %
9110	Kunnanhallitus inv.						
900000	Maan ostot/myynnit						
*	Myynnit	20 000	0	20 000	7 955	12 045	39,78
**	Tuotot	20 000	0	20 000	7 955	12 045	39,78
	Netto	20 000	0	20 000	7 955	12 045	39,78
900010	Kiinteistöjen osto/myynti						
*	Myynnit	0	0	0	57 566	-57 566	0,00
**	Tuotot	0	0	0	57 566	-57 566	0,00
	Netto	0	0	0	57 566	-57 566	0,00
905412	Sähköinen asianhallintajärjest						
*	Kulut	-35 000	0	-35 000	-20 137	-14 864	57,53
	Netto	-35 000	0	-35 000	-20 137	-14 864	57,53
905413	Virastotalon AV-laitteet						
*	Kulut	-15 000	15 000	0	0	0	0,00
	Netto	-15 000	15 000	0	0	0	0,00
905415	Valokuituhanke						
*	Kulut	-50 000	0	-50 000	0	-50 000	0,00
	Netto	-50 000	0	-50 000	0	-50 000	0,00
908600	Arvopapereiden ostot/myynnit						
*	Kulut	0	0	0	-1 000	1 000	0,00
	Netto	0	0	0	-1 000	1 000	0,00
9170	Sivistystoimi investoinnit						
900527	Kaavin koulun muutostyöt						
*	Kulut	-20 000	0	-20 000	-19 639	-361	98,19
	Netto	-20 000	0	-20 000	-19 639	-361	98,19
900528	Uuden päiväkodin rakentaminen						
*	Kulut	-90 000	0	-90 000	-55 089	-34 911	61,21
	Netto	-90 000	0	-90 000	-55 089	-34 911	61,21

		TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Käyttö %
900532 Nuorisotalon lämm.järj.korj.							
*	Kulut	-50 000	-75 000	-125 000	-119 708	-5 292	95,77
	Netto	-50 000	-75 000	-125 000	-119 708	-5 292	95,77
900533 Kuntoportaiden rakentaminen							
*	Rahoitusosuudet	50 000	0	50 000	0	50 000	0,00
**	Tuotot	50 000	0	50 000	0	50 000	0,00
*	Kulut	-150 000	100 000	-50 000	-18 601	-31 399	37,20
	Netto	-100 000	100 000	0	-18 601	18 601	0,00
900534 Urheilukenttäalue,yleissuunn.							
*	Rahoitusosuudet	7 500	0	7 500	0	7 500	0,00
**	Tuotot	7 500	0	7 500	0	7 500	0,00
*	Kulut	-25 000	0	-25 000	-17 750	-7 250	71,00
	Netto	-17 500	0	-17 500	-17 750	250	101,43
9180 Tekninen toimi investoinnit							
900530 Kuntoradan valaistuksen korj.							
*	Kulut	-20 000	0	-20 000	-26 162	6 162	130,81
	Netto	-20 000	0	-20 000	-26 162	6 162	130,81
Uuden virastotalon							
901543 korjaustyöt							
*	Kulut	-50 000	-15 000	-65 000	-38 806	-26 194	59,70
	Netto	-50 000	-15 000	-65 000	-38 806	-26 194	59,70
Varavoimakoneiden							
901545 hank.2024							
*	Kulut	-25 000	0	-25 000	-6 818	-18 182	27,27
	Netto	-25 000	0	-25 000	-6 818	-18 182	27,27
Asemakaavateiden							
903015 asfaltoinnit							
*	Kulut	-30 000	0	-30 000	-26 177	-3 823	87,26
	Netto	-30 000	0	-30 000	-26 177	-3 823	87,26
903016 Kaavatiet:Kaivotie/Puustellinp							
*	Kulut	-70 000	0	-70 000	-545 941	475 941	779,92
	Netto	-70 000	0	-70 000	-545 941	475 941	779,92

		TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Käyttö %
903201 Asemakaavan ajantasaistaminen							
*	Kulut	-10 000	0	-10 000	-1 973	-8 027	19,73
	Netto	-10 000	0	-10 000	-1 973	-8 027	19,73
Kuntakeskus/ 903202 yleissuunnittelu							
*	Kulut	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0,00
	Netto	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	0,00
Moottorikelkkareitistö 2022- 904521 24							
*	Kulut	0	-100 000	-100 000	-67 470	-32 530	67,47
	Netto	0	-100 000	-100 000	-67 470	-32 530	67,47
9183 Vesihuolto investoinnit 903500 Kaava-alueen vesijoht.rakentam							
*	Kulut	-35 000	0	-35 000	-13 341	-21 659	38,12
	Netto	-35 000	0	-35 000	-13 341	-21 659	38,12
904000 Kaava-alueen viemärijoht.raken							
*	Kulut	-35 000	0	-35 000	-1 693	-33 307	4,84
	Netto	-35 000	0	-35 000	-1 693	-33 307	4,84
KAIKKI YHTEENSÄ							
*	Rahoitusosuudet	57 500	0	57 500	0	57 500	0,00
*	Myynnit	20 000	0	20 000	65 521	-45 521	327,61
**	Tuotot	77 500	0	77 500	65 521	11 979	84,54
*	Kulut	-720 000	-75 000	-795 000	-980 303	185 303	123,31
	Netto	-642 500	-75 000	-717 500	-914 782	197 282	127,50

8.4 Rahoituslaskelma

	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Käyttö %
RAHOITUSLASKELMA						
KUNTA						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	606 727	-450 215	156 512	6 097	150 415	3,9
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	376 351	-376 351	
	606 727	-450 215	156 512	382 448	-225 936	244,4
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-720 000	-75 000	-795 000	-980 303	185 303	123,3
Rah.osuudet investointimen.	57 500	0	57 500	0	57 500	0,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	20 000	0	20 000	62 670	-42 670	313,4
	-642 500	-75 000	-717 500	-917 633	200 133	127,9
Toiminnan ja invest.rahavirta	-35 773	-525 215	-560 988	-535 185	-25 803	95,4
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten vähennyks.	0	0	0	7 330	-7 330	0
	0	0	0	7 330	-7 330	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik.lainojen lisäys	3 000 000	0	3 000 000	4 500 000	-1 500 000	150,0
Pitkäaik.lainojen vähennys	-439 000	0	-439 000	-513 512	74 512	117,0
	-2 500			-4 000		
Lyhytaik.lainojen muutos	000	0	-2 500 000	000	1 500 000	160,0
	61 000	0	61 000	-13 512	74 512	-22,2
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var.ja po:n muut.	0	0	0	-69 322	69 322	0
Saamisten muutos	0	0	0	894 455	-894 455	0
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	-521 742	521 742	0
	0	0	0	303 391	-303 391	0
Rahoituksen rahavirta	61 000	0	61 000	297 209	-236 209	487,2
RAHAVAROJEN MUUTOS	25 227	-525 215	-499 988	-237 976	-262 012	47,6
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0	237 976	-237 976	
Ero	25 227	-525 215	-499 988	0	-499 988	0

8.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

(ulkoiset ja sisäiset erät
yhteensä)

2023

1000 euroa	Määrärahat					Tuloarviot				
	Alkuper. talous-arvio	TA:n muutokset	TA muut. jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkuper. talous-arvio	TA:n muutokset	TA muut. jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Toimielimet yhteensä	9 741	291	10 032	10 212	-181	3 827	-161	3 666	3 728	62
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot						6 375		6 375	6 266	-109
Valtionosuudet						37		37	275	238
Korkotulot						4		4	4	0
Muut rahoitustulot						221		221	220	-1
Korkokulut	80		80	235	-155					
Muut rahoitusmenot	36		36	38	-2					
Pakollinen varaus				-374	374					
INVESTOINTIOSA										
Hankkeet/-ryhmät yht.	720	75	795	980	-185	78	0	78	66	-12
RAHOITUSOSA										
Antolainasaam.lis.					0					
Antolainasaam.väh.					0				7	7
Pitkäaik.lainojen lisäys					0	3 000	0	3 000	4 500	1 500
Pitkäaik.lainojen väh.	439		439	514	-75					
Lyhytaik.lainojen muutos	2 500		2 500	4 000	-1 500	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					0		0		303	303
Vaikutus maksuvalmiuteen (täsmäytys)						-25	525	500	238	-262
YHTEENSÄ	13 516	366	13 882	15 607	-1 725	13 516	364	13 881	15 606	1 725

8.6 Käyttötalousosan toteumavertailu

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
VAALIT							
TOIMINTATUOTOT	6 464	6 500	-900	5 600	5 537	63	98,90
TOIMINTAKULUT	-7 791	-1 500	-9 500	-11 000	-11 768	768	107,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 327	5 000	-10 400	-5 400	-6 232	832	115,40
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-1 327	5 000	-10 400	-5 400	-6 232	832	115,40
TILINTARKASTUS							
TOIMINTAKULUT	-15 337	-14 455	-4 545	-19 000	-21 869	2 869	115,10
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-15 337	-14 455	-4 545	-19 000	-21 869	2 869	115,10
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-15 337	-14 455	-4 545	-19 000	-21 869	2 869	115,10
KESKUSHALLINTO							
TOIMINTATUOTOT	108 030	20 000	0	20 000	94 346	-74 346	471,70
TOIMINTAKULUT	-322 746	-295 250	-63 000	-358 250	-368 007	9 757	102,70
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-214 716	-275 250	-63 000	-338 250	-273 661	-64 589	80,90
Poistot ja arvon alentumiset	-1 053	-800	0	-800	-790	-10	98,70
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-215 770	-276 050	-63 000	-339 050	-274 451	-64 599	80,90
HALLINTO- JA TUKIPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	1 171 729	935 300	0	935 300	773 361	161 939	82,70
TOIMINTAKULUT	-1 572 072	-1 068 380	0	-1 068 380	-1 125 663	57 283	105,40
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-400 342	-133 080	0	-133 080	-352 302	219 222	264,70
Poistot ja arvon alentumiset	-1 607	-5 100	0	-5 100	-1 717	-3 383	33,70
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-401 949	-138 180	0	-138 180	-354 019	215 839	256,20
ELINVOIMAPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	36 545	140 800	-40 000	100 800	177 261	-76 461	175,90
TOIMINTAKULUT	-118 182	-242 570	0	-242 570	-226 045	-16 525	93,20
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-81 638	-101 770	-40 000	-141 770	-48 784	-92 986	34,40
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-81 638	-101 770	-40 000	-141 770	-48 784	-92 986	34,40
MAASEUTUTOIMI							
TOIMINTAKULUT	-55 714	-32 800	0	-32 800	4 983	-37 783	-15,20
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-55 714	-32 800	0	-32 800	4 983	-37 783	-15,20
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-55 714	-32 800	0	-32 800	4 983	-37 783	-15,20
TYÖLLISYYS							
TOIMINTATUOTOT	0	220 000	-110 000	110 000	151 147	-41 147	137,40
TOIMINTAKULUT	0	-443 430	0	-443 430	-389 583	-53 847	87,90
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-223 430	-110 000	-333 430	-238 436	-94 994	71,50
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	0	-223 430	-110 000	-333 430	-238 436	-94 994	71,50

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO							
TOIMINTAKULUT	0	-154 000	0	-154 000	-167 334	13 334	108,70
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0	-154 000	0	-154 000	-167 334	13 334	108,70
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	0	-154 000	0	-154 000	-167 334	13 334	108,70
SOSIAALIPALVELUT							
TOIMINTATUOTOT	725 888	0	0	0	10 032	-10 032	0,00
TOIMINTAKULUT	-9 624 821	0	-145 000	-145 000	-118 900	-26 100	82,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8 898 933	0	-145 000	-145 000	-108 867	-36 133	75,10
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-8 898 933	0	-145 000	-145 000	-108 867	-36 133	75,10
TERVEYDENHUOLTO							
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	8 250	-8 250	0,00
TOIMINTAKULUT	-8 215 325	0	-20 000	-20 000	-17 635	-2 365	88,20
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8 215 325	0	-20 000	-20 000	-9 385	-10 615	46,90
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-8 215 325	0	-20 000	-20 000	-9 385	-10 615	46,90
SIVISTYSTOIMEN HALLINTO							
TOIMINTATUOTOT	821	0	0	0	50	-50	0,00
TOIMINTAKULUT	-70 741	-92 630	0	-92 630	-77 252	-15 378	83,40
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-69 920	-92 630	0	-92 630	-77 202	-15 428	83,30
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-69 920	-92 630	0	-92 630	-77 202	-15 428	83,30
LASTEN PÄIVÄHOITO							
TOIMINTATUOTOT	92 452	63 500	8 000	71 500	60 504	10 996	84,60
TOIMINTAKULUT	-963 546	-1 137 150	-10 000	-1 147 150	-1 156 660	9 510	100,80
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-871 094	-1 073 650	-2 000	-1 075 650	-1 096 156	20 506	101,90
Poistot ja arvonalentumiset	0	-10 000	0	-10 000	-9 931	-69	99,30
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-871 094	-1 083 650	-2 000	-1 085 650	-1 106 087	20 437	101,90
OPETUSTOIMI							
TOIMINTATUOTOT	76 948	79 500	12 000	91 500	93 653	-2 153	102,40
TOIMINTAKULUT	-3 111 888	-3 009 130	-15 350	-3 024 480	-3 069 394	44 914	101,50
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 034 941	-2 929 630	-3 350	-2 932 980	-2 975 741	42 761	101,50
Poistot ja arvonalentumiset	-4 204	-4 200	0	-4 200	-4 219	19	100,40
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-3 039 145	-2 933 830	-3 350	-2 937 180	-2 979 960	42 780	101,50
AIKUISKOULUTUS							
TOIMINTATUOTOT	62 802	82 500	0	82 500	56 742	25 758	68,80
TOIMINTAKULUT	-117 700	-133 600	0	-133 600	-109 510	-24 090	82,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-54 899	-51 100	0	-51 100	-52 768	1 668	103,30
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-54 899	-51 100	0	-51 100	-52 768	1 668	103,30

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
KIRJASTOTOIMI							
TOIMINTAKULUT	-207 926	-218 900	0	-218 900	-235 504	16 604	107,60
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-207 926	-218 900	0	-218 900	-235 504	16 604	107,60
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-207 926	-218 900	0	-218 900	-235 504	16 604	107,60
VAPAA-AIKATOIMI							
TOIMINTATUOTOT	62 416	77 000	-30 000	47 000	5 742	41 258	12,20
TOIMINTAKULUT	-388 509	-448 150	0	-448 150	-438 905	-9 245	97,90
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-326 093	-371 150	-30 000	-401 150	-433 163	32 013	108,00
Poistot ja arvon alentumiset	-6 088	-4 900	0	-4 900	-5 071	171	103,50
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-332 181	-376 050	-30 000	-406 050	-438 234	32 184	107,90
JOUKKOLIIKENNE							
TOIMINTATUOTOT	150	0	0	0	0	0	0,00
TOIMINTAKULUT	-31 690	-40 100	0	-40 100	-38 450	-1 650	95,90
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-31 540	-40 100	0	-40 100	-38 450	-1 650	95,90
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-31 540	-40 100	0	-40 100	-38 450	-1 650	95,90
TEKNINEN HALLINTO							
TOIMINTAKULUT	-121 068	-116 460	0	-116 460	-93 897	-22 563	80,60
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-121 068	-116 460	0	-116 460	-93 897	-22 563	80,60
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-121 068	-116 460	0	-116 460	-93 897	-22 563	80,60
KIINTEISTÖTOIMI							
TOIMINTATUOTOT	1 816 925	1 432 800	0	1 432 800	1 631 389	-198 589	113,90
TOIMINTAKULUT	-1 596 798	-1 407 560	-7 500	-1 415 060	-1 332 724	-82 336	94,20
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	220 126	25 240	-7 500	17 740	298 665	-280 925	1 683,60
Poistot ja arvon alentumiset	-349 155	-400 620	0	-400 620	-405 768	5 148	101,30
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-129 029	-375 380	-7 500	-382 880	-107 103	-275 777	28,00
VESI- JA VIEMÄRILAITOS							
TOIMINTATUOTOT	493 629	550 750	0	550 750	475 057	75 693	86,30
TOIMINTAKULUT	-462 770	-489 328	0	-489 328	-514 524	25 196	105,10
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	30 860	61 422	0	61 422	-39 467	100 889	-64,30
Poistot ja arvon alentumiset	-75 495	-75 300	0	-75 300	-74 320	-980	98,70
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-44 636	-13 878	0	-13 878	-113 788	99 910	819,90

	TP2022	TA2023	Muutos	TA2023 + muutos	TP2023	Poikkeama	Tot %
MUU TEKINEN TOIMI							
TOIMINTATUOTOT	0	176 000	0	176 000	150 011	25 989	85,20
TOIMINTAKULUT	-179 283	-242 560	0	-242 560	-158 447	-84 113	65,30
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-179 283	-66 560	0	-66 560	-8 436	-58 124	12,70
Poistot ja arvonalentumiset	-240 106	-201 500	0	-201 500	-201 485	-15	100,00
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-419 389	-268 060	0	-268 060	-209 921	-58 139	78,30
TIEHOITOKUNNAT							
TOIMINTATUOTOT	20	0	0	0	17	-17	0,00
TOIMINTAKULUT	-64 339	-64 500	0	-64 500	-64 105	-395	99,40
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-64 319	-64 500	0	-64 500	-64 088	-412	99,40
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-64 319	-64 500	0	-64 500	-64 088	-412	99,40
PALO-, PELASTUS- JA SUOJELUTYÖ							
TOIMINTAKULUT	-339 403	0	0	0	-373 500	373 500	0,00
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-339 403	0	0	0	-373 500	373 500	0,00
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-339 403	0	0	0	-373 500	373 500	0,00
RAKENNUSVALVONTA							
TOIMINTATUOTOT	55 252	30 500	0	30 500	29 064	1 437	95,30
TOIMINTAKULUT	-93 117	-79 390	0	-79 390	-82 634	3 244	104,10
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-37 865	-48 890	0	-48 890	-53 571	4 681	109,60
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-37 865	-48 890	0	-48 890	-53 571	4 681	109,60
YMPÄRISTÖNSUOJELU							
TOIMINTATUOTOT	10 107	12 000	0	12 000	5 758	6 242	48,00
TOIMINTAKULUT	-19 098	-9 280	-15 720	-25 000	-25 121	121	100,50
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8 991	2 720	-15 720	-13 000	-19 363	6 363	148,90
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-8 991	2 720	-15 720	-13 000	-19 363	6 363	148,90
KAIKKI YHTEENSÄ							
TOIMINTATUOTOT	4 720 177	3 827 150	-160 900	3 666 250	3 727 921	-61 671	101,70
TOIMINTAKULUT	-27 699 864	-9 741 123	-290 615	-10 031 738	-10 212 448	180 710	101,80
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-22 979 686	-5 913 973	-451 515	-6 365 488	-6 484 528	119 040	101,90
Poistot ja arvonalentumiset	-677 708	-702 420	0	-702 420	-703 301	881	100,10
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-23 657 394	-6 616 393	-451 515	-7 067 908	-7 187 829	119 921	101,70

9 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Seuraavassa esitetään tilinpäätöslaskelmat ja konsernilaskelmat:

Tuloslaskelma (ulkoinen)

	2023	2022
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	722 743,81	828 902,11
Maksutuotot	76 643,88	489 041,39
Tuet ja avustukset	498 533,35	486 570,11
Muut toimintatuotot	592 395,39	551 628,70
TOIMINTATUOTOT	1 890 316,43	2 356 142,31
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 686 196,98	-4 341 433,37
Henkilösivukulut	-671 355,79	-1 438 483,17
Eläkekulut	-613 258,14	-1 302 178,87
Muut		
henkilösivukulut	-58 097,65	-136 304,30
Palvelujen ostot	-3 576 800,17	-17 091 523,59
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-801 421,69	-979 702,15
Avustukset	-522 127,31	-938 098,67
Muut toimintakulut	-116 941,62	-546 587,52
TOIMINTAKULUT	-8 374 843,56	-25 335 828,47
TOIMINTAKATE	-6 484 527,13	-22 979 686,16
Verotulot	6 265 591,69	10 968 759,11
Valtionosuudet	274 937,00	12 452 684,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	3 872,55	3 824,21
Muut rahoitustuotot	184 277,59	185 195,52
Korkokulut	-235 042,24	-86 822,96
Muut rahoituskulut	-3 012,20	-4 595,78
VUOSIKATE	6 097,26	539 357,94
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn.mukaiset poistot	-703 301,42	-677 708,09
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-703 301,42	-677 708,09
TILIKAUDEN TULOS	-697 204,16	-138 350,15
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	10 577,64	10 577,64
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-686 626,52	-127 772,51

Rahoituslaskelma (ulkoinen)

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 097,26	539 357,94
Tulorahoituksen korjauserät	376 351,00	-27 046,25
	382 448,26	512 311,69
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-980 303,01	-3 625 521,84
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien		
hyödykkeiden luovutustulot	62 670,00	30 320,00
	-917 633,01	-3 595 201,84
Toiminnan ja investointien rahavirta	-535 184,75	-3 082 890,15
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	7 330,00	7 330,00
	7 330,00	7 330,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik.lainojen lisäys	4 500 000,00	0,00
Pitkäaik.lainojen vähennys	-513 512,00	-491 157,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 000 000,00	3 000 000,00
	-13 512,00	2 508 843,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant.varojen ja pääomien muutokset	-69 322,05	53 672,73
Saamisten muutos	894 455,17	-473 597,89
Korottomien velkojen muutos	-521 741,88	374 009,65
	303 391,24	-45 915,51
Rahoituksen rahavirta	297 209,24	2 470 257,49
RAHAVAROJEN MUUTOS	-237 975,51	-612 632,66
Rahavarat 31.12.	596 809,60	834 785,12
Rahavarat 1.1.	834 785,12	1 447 417,78
RAHAVAROJEN MUUTOS	-237 975,52	-612 632,66

Tase

	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	8 452,82	12 671,66
Muut pitkävaikutteiset menot	88 536,20	84 038,86
Aineettomat hyödykkeet yht.	96 989,02	96 710,52
 Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 589 694,25	2 597 649,25
Rakennukset	9 271 079,74	9 489 269,65
Kiinteät rakenteet ja laitt	3 382 389,89	2 235 261,11
Koneet ja kalusto	53 457,65	27 552,64
Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	76 052,69	812 739,48
Aineelliset hyödykkeet yht.	15 372 674,22	15 162 472,13
 Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	1 015 628,55	2 971 195,12
Muut lainasaamiset	507 000,00	507 000,00
Muut saamiset	67 833,19	75 163,19
Sijoitukset yht.	1 590 461,74	3 553 358,31
 PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	17 060 124,98	18 812 540,96
 TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahj.rahastojen erityiskatt.	383 115,00	383 115,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	383 115,00	383 115,00
 VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	13 333,33	0,00
Lainasaamiset	225 070,17	225 070,17
Pitkäaik.saamiset yht.	238 403,50	225 070,17
 Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	402 437,37	655 838,79
Muut saamiset	209 664,02	285 208,00
Siirtosaamiset	143 408,19	722 251,29
Lyhytaikaiset saamiset yht.	755 509,58	1 663 298,08
Saamiset yht.	993 913,08	1 888 368,25
 Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja pankkisaamiset yht.	596 809,60	834 785,12
 VASTAAVAA YHTEENSÄ	19 033 962,66	21 918 809,33

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	6 976 849,54	8 692 496,91
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	955 143,02	1 082 915,53
Tilikauden yli-/alijäämä	-686 626,52	-127 772,51
Oma pääoma yhteensä	7 245 366,04	9 647 639,93

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	147 095,95	157 673,59
Poistoero ja vapaaeht.var.yht	147 095,95	157 673,59

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	373 500,00	0,00
Pakolliset varaukset yhteensä	373 500,00	0,00

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiantojen pääomat	68 509,75	102 148,02
Lahjoitusrahastojen pääomat	501 277,99	535 831,62
Muut toimeksiantojen pääomat	4 478,45	5 608,60
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	574 266,19	643 588,24

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vak.lait	7 948 660,00	4 260 172,00
Siirtovelat	6 006,44	6 006,44
Pitkäaik.vieras pääoma yht.	7 954 666,44	4 266 178,44

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat	0,00	4 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vak.lait	738 512,00	440 512,00
Ostovelat	1 388 781,46	1 700 821,43
Muut velat	72 572,12	118 812,70
Siirtovelat	539 202,46	943 583,00
Lyhytaikainen vieras pääoma	2 739 068,04	7 203 729,13
VIERAS PÄÄOMA	10 693 734,48	11 469 907,57

VASTATTAVAA

19 033 962,66	21 918 809,33
----------------------	----------------------

Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma

	2023	2022
Toimintatuotot	2 546 745,59	14 611 867,61
Toimintakulut	-9 253 474,55	-37 211 255,73
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	61 432,63	9 374,43
Toimintakate	-6 645 296,33	-22 590 013,69
Verotulot	6 241 019,44	10 945 930,44
Valtionosuudet	782 174,07	12 944 371,07
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	5 275,43	1 818,84
Muut rahoitustuotot	184 285,86	187 294,38
Korkokulut	-280 694,31	-203 001,41
Muut rahoituskulut	-4 272,22	-8 879,55
Vuosikate	282 491,95	1 277 520,08
Poistot ja arvonalentumiset:		
Poistot	-855 547,65	-1 562 882,20
Arvonalentumiset	-199,51	-0,81
Satunnaiset erät	0,00	-788,39
Tilikauden tulos	-573 255,20	-286 151,32
Tilinpäätössiirrot	431,51	935,34
Tilikauden verot	-229,36	-2 133,21
Laskennalliset verot	0,00	-225,09
Vähemmistöosuudet	0,00	-1 219,17
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-573 053,06	-288 793,44

Konsernin rahoituslaskelma

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	282 491,95	1 277 520,08
Satunnaiset erät	0,00	-788,39
Tilikauden verot	-229,36	-2 133,21
Tulorahoituksen korjauserä	230 237,86	-129 460,67
Toiminnan rahavirta yhteensä	512 500,45	1 145 137,82
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 085 628,90	-5 205 981,20
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	5 077,82
Pysyvien vastaavien hvödykkeiden luovutustulot	200 637,27	59 155,18
Investointien rahavirta yhteensä	-884 991,63	-5 141 748,21
Toiminnan ja investointien rahavirta	-372 491,19	-3 996 610,38
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	0,00	-18,63
Antolainojen vähennykset	7 591,44	8 913,57
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 574 703,52	2 096 893,17
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-17 840,29	-377 791,82
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 649 033,50	2 306 184,30
Oman pääoman muutokset	-1 936,31	44 801,08
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutos	-68 923,09	53 961,91
Vaihtomaisuuden muutos	-80,66	-6 917,76
Saamisten muutos	858 653,43	-1 062 949,56
Korottomien velkojen muut	-576 815,22	775 640,69
Rahoituksen rahavirta yhteensä	126 319,32	3 838 716,95
RAHAVAROJEN MUUTOS	-246 171,87	-157 893,43
Rahavarat 31.12	651 624,34	3 470 482,62
Rahavarat 1.1.	897 796,20	3 628 376,05
RAHAVAROJEN MUUTOS	-246 171,87	-157 893,43

Konsernin tase	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>		
Aineettomat oikeudet	21 114,85	223 095,46
Muut pitkävaikutteiset menot	90 855,13	96 636,41
Ennakkomaksut	0,00	3 963,23
Aineettomat hyödykkeet	111 969,99	323 695,10
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa- ja vesialueet	2 747 448,26	2 838 581,20
Rakennukset	13 084 034,25	19 656 416,32
Kiinteät rakenteet ja lait	3 537 265,74	2 533 579,91
Koneet ja kalusto	110 271,76	843 662,17
Muut aineelliset hyödykkeet	495,24	70 927,02
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	79 720,45	2 670 268,34
Aineelliset hyödykkeet	19 559 235,69	28 613 434,95
<u>Sijoitukset</u>		
Osakkuusyhtiöosuudet	578 438,25	818 116,11
Muut osakkeet ja osuudet	381 623,20	501 336,25
Joukkovelkakirjalainasaamiset	661,45	875,62
Muut saamiset	82 357,01	107 993,85
Sijoitukset	1 043 079,90	1 428 321,83
PYSYVÄT VASTAAVAT	20 714 285,58	30 365 451,88
<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>		
Valtion toimeksiannot	87 654,93	52 628,62
Lahjoitusrahastojen erityisk	383 230,03	448 244,76
Muut toimeksiantojen varat	10 711,50	8 011,36
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	481 596,47	508 884,74
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
<u>Vaihto-omaisuus</u>		
Aineet ja tarvikkeet	1 600,81	108 708,09
Vaihto-omaisuus	1 600,81	108 708,09
<u>Saamiset</u>		
<u>Pitkäaikaiset saamiset</u>		
Myyntisaamiset	13 333,33	0,00
Siirtosaamiset	0,00	147,71
Pitkäaikaiset saamiset	13 333,33	147,71
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>		
Myyntisaamiset	407 246,74	1 231 417,52
Lainasaamiset	0,00	19 953,53
Muut saamiset	214 472,60	553 343,30
Siirtosaamiset	158 366,22	1 148 512,32
Lyhytaikaiset saamiset	780 085,56	2 953 226,68
Saamiset	793 418,89	2 953 374,39
<u>Rahoitusarvopaperit</u>		
Muut arvopaperit	0,00	101,12
Rahoitusarvopaperit	0,00	101,12
Rahat ja pankkisaamiset	651 624,34	3 470 381,51
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 446 644,04	6 532 565,10
VASTAAVAA YHTEENSÄ	22 642 526,09	37 406 901,72

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	6 976 849,54	8 692 496,91
Säätiöiden ja yhdistysten	0,00	456,28
Muut omat rahastot	214 398,81	231 791,90
Ed.tilikausien yli-/alijää	1 676 054,89	2 359 790,15
Tilikauden yli-/alijäämä	-573 053,06	-288 793,44
OMA PÄÄOMA	8 294 250,18	10 995 741,80

VÄHEMMISTÖOSUUDET**0,00 106 333,68**PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	373 500,00	357 155,54
PAKOLLISET VARAUKSET	373 500,00	357 155,54

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	156 164,68	156 895,72
Lahjoitusrahastojen pääoma	501 393,02	601 880,72
Muut toimeksiantojen pääom	15 446,65	14 113,30
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	673 004,36	772 889,74

VIERAS PÄÄOMAPitkäaikainen vieras pääoma

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 810 184,72	14 251 007,35
Lainat julkisyhteisöiltä	376 595,89	468 408,55
Saadut ennakot	27 386,00	23 497,20
Siirtovelat	6 006,44	23 800,96
Pitkäaikainen vieras pääoma	10 220 173,05	14 766 714,06

Lyhytaikainen vieras pääoma

Joukkovelkakirjalainat	0,00	4 023 314,50
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	905 921,70	1 103 640,42
Saadut ennakot	29 613,77	136 824,90
Ostovelat	1 455 807,65	2 781 152,58
Liittymismaksut ja muut velat	83 202,59	149 310,19
Siirtovelat	607 052,79	2 198 425,06
Laskennalliset verovelat	0,00	15 399,25
Lyhyt aikainen vieras pääoma	3 081 598,50	10 408 066,90

VIERAS PÄÄOMA**13 301 771,55 25 174 780,96****VASTATTAVAA****22 642 526,09 37 406 901,72**

10 TILINPÄÄÖKSEN LIITETIEDOT

Kunnan tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään seuraavasti:

- tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot
- tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot
- taseen vastaavia ja vastattavia koskevat liitetiedot
- vakuuksia ja vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot
- henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot
- konsernitilinpäätöstä koskevat liitetiedot (edellisten yhteydessä)

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja – menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa *Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet*.

Sijoitusten arvostus

Osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

2) Esittämistavan muutokset

Ei muutoksia

3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Ei ilmoitettavaa

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tiedot eivät ole vertailukelpoisia edellisen tilikauden tietojen kanssa. 1.1.2023 sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastuspalvelut siirtyivät Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle. Toimintojen siirtoon liittyvät omaisuus- ja velkaerien kirjaukset on tehty alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023. Tilinpäätöksen vertailuvuoden tietoja ei ole oikaistu.

Sote-palveluiden siirtyminen Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle on huomioitu vuoden 2023 avaavan taseen erissä seuraavasti:

VASTAAVAA

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	-1.956.566,57
---------------------	---------------

VASTATTAVAA

Oma pääoma

Peruspääoma -1.715.647,37

Vieras pääoma

Lyhytaikainen, siirtovelat -240.919,20

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut ja virheiden korjaukset

Ei olennaisia tapahtumia

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätökseen kuuluvat tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase. Kaikki konserniin kuuluvat tytäryhteisö ja kuntayhtymät ovat yhdistelty. Osakkuusyritykset ovat konsernitaseessa hankintamenoina osakkeissa ja osuuksissa. Lisäksi niiden voitoista tai tappioista ja oman pääoman muutoksista on yhdistelty omistusosuutta vastaava määrä taseeseen. Tuloslaskelmalle on merkitty osuus osakkuusyritysten voitosta tai tappiosta. Yhteisyrityksiä ei ole.

Tytäryhteisö:*Sisäiset liiketapahtumat ja katteet*

Konsernin sisäiset velat ja saamiset sekä tuotot ja kulut ja muut sisäiset liiketapahtumat ovat vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta eliminoidut.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytär-yhtiö Kaavin Vuokratalot Oy:n käyttöomaisuuden poistot on jätetty oikailematta kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausuntoon 111/2015 viitaten.

Kuntayhtymät:*Vähemmistöosuudet*

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli-/alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konsernin sisäiset velat ja saamiset sekä muut sisäiset liiketapahtumat ovat vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta eliminoidut.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kuntayhtymien poistoja ei ole oikaistu kunnan poistojen mukaiseksi vähäisen vaikutuksen vuoksi.

Konsernirakenteen muutokset:

Konsernista ovat poistuneet Sote-uudistuksen myötä Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja Vaalijalan kuntayhtymä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus:

Tilikauden tiedot eivät ole vertailukelpoisia edellisen tilikauden tietojen kanssa johtuen edellä mainituista muutoksista.

Sote-palveluiden siirtyminen Pohjois-Savon hyvinvointialueelle on huomioitu vuoden 2023 avaavan taseen erissä seuraavasti:

EUR 1000	POHJOIS-SAVON						
	JULKAISTU	KUNNALLTA	SAIRAANHOITO-	VAALIJALAN	OMISTUSTEN	SISÄISTEN	LASKETTU
	TASE	SIIRTYVÄT	PIIRIN KY:N	KY:N	ELIM.	ERIEN	TASE
	31.12.2022	ERÄT	VAIKUTUS	VAIKUTUS	VAIKUTUS	VAIKUTUS	01.01.2023
TASE							
VASTAAVAA							
PYSYVÄT VASTAAVAT							
Aineettomat hyödykkeet	324		-204	-5			115
Aineelliset hyödykkeet	28 613		-8 832	-336			19 446
Sijoitukset	1 428		-438	-2			988
PYSYVÄT VASTAAVAT	30 365		-9 474	-342			20 550
<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>							
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	509		-64	-1			444
VAIHTUVAT VASTAAVAT							
Vaihto-omaisuus	109		-107				2
<u>Saamiset</u>							
Pitkäaikaiset saamiset	0						0
Pitkäaikaiset saamiset	0						0
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>							
Lyhytaikaiset saamiset	2 953		-1 250	-66		15	1 652
Saamiset	2 953		-1 250	-66		15	1 652
<u>Rahoitusarvopaperit</u>							
Rahoitusarvopaperit	0						0
Rahat ja pankkisaamiset	3 470		-2 465	-108		0	898
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 533		-3 822	-174		15	2 552
VASTAAVAA	37 407		-13 359	-517		15	23 545
VASTATTAVAA							
OMA PÄÄOMA							
OMA PÄÄOMA	10 996	-1 716	-259	-245	92	0	8 869
VÄHEMMISTÖSUUDET	106		-106				0
<u>PAKOLLISET VARAUKSET</u>							
PAKOLLISET VARAUKSET	357		-357				0
<u>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</u>							
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	773		-67	-1		0	705
VIERAS PÄÄOMA							
Pitkäaikainen vieras pääoma							
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	14 719						14 719
<u>Pitkäaikainen koroton vieras pääoma</u>							
Saadut ennakot	23						23
Siirtovelat	24						24
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	47						47
Pitkäaikainen vieras pääoma	14 767		-7 978	-147			6 642
<u>Lyhytaikainen vieras pääoma</u>							
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma							
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	5 127						5 127
<u>Lyhytaikainen koroton vieras pääoma</u>							
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	5 281						5 281
Lyhytaikainen vieras pääoma	10 408	-241	-2 210	-106		15	7 866
VIERAS PÄÄOMA	25 175		-10 723	-254		15	14 212
VASTATTAVAA	37 407		-13 359	-517		15	23 545

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset erät)

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Yleishallinto	499 202	280 313	468 191	265 583
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	0	12 446 194	0	725 888
Opetus- ja kulttuuripalvelut	378 386	383 176	216 691	295 588
Yhdyskuntapalvelut	1 241 915	1 069 019	755 050	610 705
Vesi- ja viemärit	427 243	433 166	450 383	458 377
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	2 546 746	14 611 868	1 890 316	2 356 142

7) Verotulojen erittely

	2023	2022
Kunnan tulovero	3 822 876	7 753 673
Osuus yhteisöveron tuotoista	1 184 184	1 923 053
Kiinteistövero	1 258 532	1 292 032
<i>Verotulot yhteensä</i>	6 265 592	10 968 759

8) Valtionosuuksien erittely

	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	252 509	10 936 445
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	1 020 504	2 702 544
<i>Siitä:</i> Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	220 000	0
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-603 492	-578 178
Verotulomenetysten korvaus	625 920	2 094 417
<i>Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä</i>	274 937	12 452 684

9) Palvelujen ostojen erittely

	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	1 091 869	12 580 293
Muiden palvelujen ostot	2 484 931	4 511 231
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	3 576 800	17 091 524

10) Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet

Kunta tukee valtuustoryhmiä vain luovuttamalla vastikkeetta kunnantalon kokoustiloja ja niiden laitteistoa ryhmien omien kokousten pitämiseen.

Ei ilmoitettavaa

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty vuonna 2012 hyväksyttyä poistosuunnitelmaa.

Alla on esitetty em. valtuuston 15.11.2012 hyväksymä poistosuunnitelma.

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

	Poistomenetelmä
Kehittämismenot	Tasapoisto 3 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto 5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto 5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
- poistoaika voi erityisestä syystä olla enintään 20 vuotta; pääsääntöisesti alla esitetyn mukaan	
- erityisen syyn tapauksessa kunnanhallitus päättää poistoajasta	
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto 4 vuotta
Muut	Tasapoisto 5 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto 40 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto 25 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto 18 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto 25 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto 40 vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto 17 % / 18 v.
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto 25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto 15 % / 23 v.
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto 8 % / 35 v.
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto 8 % / 35 v.
Kaukolämpöverkko	Menojäännöspoisto 15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	Menojäännöspoisto 20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto 22 %
Maakaasuverkko	Menojäännöspoisto 15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto 20 %
Sähkö-, vesi- yms. Laitosten laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto 15 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto 20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto 25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto 25 %

Koneet ja kalusto

Rautaiset alukset	Tasapoisto 15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto 8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto 7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto 5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto 10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto 5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. Laitteet	Tasapoisto 5 vuotta

Atk-laitteet
Muut laitteet ja kalusteet

Tasapoisto 4 vuotta
Tasapoisto 4 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet
Luonnonvarat

Käytön mukainen poisto

12) Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	0	434 159		
Lisäykset tilikaudella		0		
Vähennykset tilikaudella	0	-77 392		
<i>Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)</i>	0	356 767		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	389	3 691	0	0
Lisäykset tilikaudella	373 500		373 500	
Vähennykset tilikaudella	-389	-3 303		
<i>Muut pakolliset varaukset 31.1.</i>	373 500	389	373 500	0

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	89 295	38 134	2 045	27 226
Rakennusten luovutusvoitot	2 434	1 814	2 434	
Koneiden ja kaluston luovutusvoitot	409			
Muut luovutusvoitot				
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	92 138	39 948	4 479	27 226
Muut toimintakulut				
Muut luovutustappiot	10 253	556	7 330	180
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	10 253	556	7 330	180

14) Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Satunnaiset tuotot				
Muut satunnaiset tuotot	0	2 297	0	0
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	0	2 297	0	0
Satunnaiset kulut				
Muut satunnaiset kulut	0	3 085	0	0
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	0	3 085	0	0

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2023	2022
Osinkotuotot muista yhteisöistä	177 327	174 728
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	855	855
<i>Yhteensä</i>	178 182	175 583

16) Erittely poistoeron muutoksista

	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	10 578	10 578
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)		
<i>Poistoeron muutokset yhteensä</i>	10 578	10 578

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****17) Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset**

Ei ilmoitettavaa

18) Arvonkorotukset

Ei ilmoitettavaa

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti**Aineettomat hyödykkeet**

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Ennakko- maksut ja kesk. er. hank.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	12 672	84 039	0	96 711
Lisäykset tilikauden aikana		1 973		1 973
Rahoitusosuudet tilikaudella				0
Siirrot erien välillä		23 621		23 621
Tilikauden poisto	-4 219	-21 097		-25 315
Poistamaton hankintameno 31.12.	8 453	88 536	0	96 989
<i>Kirjanpitoarvo 31.12.</i>	<i>8 453</i>	<i>88 536</i>	<i>0</i>	<i>96 989</i>

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyöd.	Ennakko- maksut ja kesk. er.hank.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 597 649	9 489 270	2 235 261	27 553	0	812 739	15 162 472
Lisäykset tilikauden aikana		194 435	717 135			65 760	977 330
Rahoitusosuudet tilikaudella							0
Vähennykset tilikaudella	-7 955	-57 566					-65 521
Siirrot erien välillä			739 101	39 725		-802 447	-23 621
Tilikauden poisto		-355 059	-309 107	-13 820			-677 986
Arvonlennukset							0
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 589 694	9 271 080	3 382 390	53 458	0	76 053	15 372 674
<i>Kirjanpitoarvo 31.12.</i>	<i>2 589 694</i>	<i>9 271 080</i>	<i>3 382 390</i>	<i>53 458</i>	<i>0</i>	<i>76 053</i>	<i>15 372 674</i>

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet					
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	293 613	273 805	88 501	358 710	1 014 629
Lisäykset				1 000	1 000
Rahoitusosuudet					0
Vähennykset					0
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	293 613	273 805	88 501	359 710	1 015 629
<i>Kirjapitoarvo 31.12.</i>	<i>293 613</i>	<i>273 805</i>	<i>88 501</i>	<i>359 710</i>	<i>1 015 629</i>

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					
	Jvk-laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöiltä	Muut laina- saamiset muilta	Saamiset muilta yhteisöiltä	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0	507 000	0	75 163	582 163
Lisäykset					0
Rahoitusosuudet					0
Vähennykset				-7 330	-7 330
Siirrot erien välillä					0
Hankintameno 31.12.	0	507 000	0	67 833	574 833
<i>Kirjapitoarvo 31.12.</i>	<i>0</i>	<i>507 000</i>	<i>0</i>	<i>67 833</i>	<i>574 833</i>

20–22) Omistukset muissa yhteisöissä

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kaavin Vuokratalot Oy	0815967-3	100,00 %	100,00 %	451	2 811	-22
Kuntayhtymät						
Savon koulutuskuntayhtymä	1852679-0	0,78 %	0,78 %	516	562	54
Pohjois-Savon Liitto	0827616-7	0,83 %	0,83 %	12	8	2
Osakkuusyhteisöt						
Koillis-Savon Vesi Oy	0829759-0	34,65 %	34,65 %	118	427	1
Koillis-Savon Ympäristöhuolto Oy	0921933-2	36,00 %	36,00 %	461	69	61
<i>Yhteensä</i>				<i>1 558</i>	<i>3 876</i>	<i>95</i>

23) Saamiset tytäryhtiöiltä ja kuntayhtymiltä

	2023	2022
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Lainasaamiset	225 070	225 070
<i>Pitkäaikaiset saamiset yhteensä</i>	225 070	225 070
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	77 783	117 578
Lainasaamiset		
Muut saamiset	1 562	1 562
Saamiset kuntayhtymiltä		
Myyntisaamiset	0	14 486
Siirtosaamiset	0	518 668
Muut saamiset		
<i>Lyhytaikaiset saamiset yhteensä</i>	79 345	652 294

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtosaamiset jäsenkunnilta/-kuntayhtymiltä	0	509 286	0	518 667
P-S Pelastuslaitos/KELA ensihoito	0	3 771	0	
PSSHP lisäkanto jäsenkunnilta	0	0	0	
Rahoitusosuudet ja korvaukset	0	270 428	0	
P-S pelastuslaitos, palautus	0	6 149	0	0
Siilinjärven kunta	1 572	831	1 572	831
Kela-korvaus, työterveyshuolto	20 426	129 079	18 661	70 665
ELY-keskus/AVI/EU-tuet	99 793	45 750	89 666	30 000
Muut tulojäämät	36 574	183 217	33 510	102 088
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	158 366	1 148 512	143 408	722 251

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**25) Oman pääoman erittely**

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	6 976 850	8 692 497	6 976 850	8 692 497
Peruspääoma 31.12.	6 976 850	8 692 497	6 976 850	8 692 497
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1.	0	456		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 31.12.	0	456		
Muut omat rahastot				
Muut omat rahastot 1.1.	214 444	233 196		
Siirrot rahastoon		762		

Siirrot rahastosta	-45	-2 167		
Muut omat rahastot 31.12.	214 399	231 792		
Edellisten tilikausien yli-/jäämä 1.1.	1 677 991	2 314 543	955 143	1 082 916
Aik.tilikausiin liittyvät korjaukset		44 284		
Edellisen tilik.oikaisu				
Muut muutokset	-1 936	963		
Edellisten tilik.yli/alijäämä 31.12.	1 676 055	2 359 790	955 143	1 082 916
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-573 053	-288 793	-686 627	-127 773
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	8 294 250	10 995 742	7 245 366	9 647 640

26) Erittely poistoerosta

	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	147 096	157 674
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero		
<i>Yhteensä</i>	147 096	157 674

27) Pitkäaikainen vieras pääoma

	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 119 612	2 508 124
Laina julkisyhteisöiltä		
<i>Yhteensä</i>	5 119 612	2 508 124

Velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät 1.1.2028 tai sen jälkeen.

28) Joukkovelkakirjalainat

Ei ilmoitettavaa

29) Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)		356 767		
Muut pakolliset varaukset		389		
Pelastuslaitoksen varallaolokorvaus	373 500		373 500	
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	373 500	357 156	373 500	0

30) Vieras pääoma: kunnan velat konserniin kuuluville yhteisöille

Lyhytaikainen vieras pääoma	2023	2022
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	0	149 058
Yhteensä	0	149 058
<i>Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä</i>	0	149 058

31) Sekkitililimiitti

Sekkitililimiitti	2023	2022
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	1 000 000	217 732
- siitä käyttämättä oleva määrä	1 000 000	217 732

32) Muiden velkojen erittely

Ei ilmoitettavaa

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tulojäämät	108 500	59 000	108 500	59 000
Menojäämät				
Lomapalkkajaksotus	370 780	1 452 952	337 716	572 603
Menojäämäpalkat	0	185 432		
Korkojaksotukset	85 979	29 060	83 534	27 422
KuEL, VaEL, vakuutusmaksuvelat	6 546	53 736	0	47 160
Laskutusten palautukset jäsenkunnille	0	46 751		
Muut menojäämät	35 248	371 493	9 453	237 398
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>607 053</i>	<i>2 198 425</i>	<i>539 202</i>	<i>943 583</i>

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**34) Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin**

	Konserni	
	2023	2022
Kaavin Vuokratalot Oy		
Lainat julkisyhteisöiltä	482 596	482 596
Lainat rahoituslaitoksilta	-	-
Yhteensä	482 596	482 596

35–37) Muut vakuudet

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset		43 117	0	0
Sitoumusten vakuudeksi pantatut arvopaperit	210	210	0	0
Yhteensä	210	43 327	0	0

38) Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut yhteensä *)	154 760	902 470	40 185	35 001
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	65 535	195 747	27 936	26 964
- siitä PPP-hankkeet (public-private partnerships)				
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingvuokrasopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

39–40) Vastuusitoumukset

Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0	0	4 007 325	4 007 325
Jäljellä oleva pääoma	0	0	1 944 425	2 109 203
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	960 492	960 492	960 492	960 492
Jäljellä oleva pääoma	42 408	135 674	42 408	135 674

Kunnanhallituksen päätöksellä 23.9.2019 § 92 kunta on antanut Valtiokonttorille omavelkaisen takauksen Suomen Hoiva ja Asunto Oy:lle siirtyneille korkotukilainoille 1300-4250 ja 1300-8390. Kunta on päätöksellään myös edellyttänyt, että Suomen Hoiva ja Asunto Oy sitoutuu kiinnittämään kaupan kohteena olevan kiinteistön (204-403-56-2) ja antamaan ensisijaisena kiinnityksenä kiinnittämänsä pankkikirjat Kaavin kunnalle (ns. vastavakuus).

Laina 1300-4250 on maksettu loppuun vuonna 2023 ja lainan 1300-8390 viimeinen lyhennyserä on vuonna 2024.

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	22 307 485	21 031 177
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	17 757	12 162

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Arvonlisäveron palautusvastuu

	Konserni		Kunta	
	2023	2022 *)	2023	2022
Arvonlisäveron palautusvastuu	2 582 160	2 348 252	2 440 575	2 059 352

*) konsernin vuoden 2022 luku korjattu

Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot kiinteistöjen uudisrakentamisen ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöjä myytäessä tai käyttötarkoitusta muutettaessa.

Perustamishankkeiden valtionosuuksien palautusvastuu

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	1 032 000	1 032 000	1 032 000	1 032 000

Liikuntalain ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisiin hankkeisiin liittyvät valtionosuuksien palautusvastuut.

Sopimusvastuut

Järjestelyn tarkoitus	Konserni	
	2023	2022
Sopimusvastuut		
Hankkeiden omarahoitusosuudet (Sakky)	16 990	6 679
Potilasvastuuvakuutus (PSSH)	0	0
Sitoumukset avustuksiin (Vaalijalan ky)	0	115 038
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	<i>16 990</i>	<i>121 717</i>

Sopimus- tms. vastuut

Koillis-Savon kansanterveystyön kuntayhtymän yhtymähallituksen 28.6.2011 hyväksymä Juankosken terveysaseman vuokrasopimus; vuokra-aika 30 vuotta. Juankosken kaupungin ja Kaavin kunnan välillä on näkemysero vuokravastuusta.

Johdannaissopimukset

Järjestelyn tarkoitus	Kunta	
	2023	2022
Koronvaihtosopimus 1 (tekopvm 7.9.2015) Helmikuussa 2017 voimaan tullut koronvaihtosopimus suojaa yksittäisen lainan (kok.määrä 5,8 milj. €) korkoriskiä. Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuva korko kiinteäksi 2017–2035. Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (rahoituslaitoksen mukaan)	 2 821 629 172 120	 3 056 763 302 025
Koronvaihtosopimus 2 (tekopvm 14.12.2016) Helmikuussa 2017 voimaan tullut koronvaihtosopimus suojaa yksittäisen lainan (kok.määrä 5,8 milj. €) korkoriskiä. Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuva korko kiinteäksi 2017–2026. Koronvaihtosopimuksen erääntymispäivä on ennen kuin suojattavan lainan. Sopimus alkaa 6.2.2017 ja päättyy 6.8.2026. Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	 940 543 55 371	 1 018 921 76 028
	Konserni	
	2023	2022
Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin konsernin tieto: Koronvaihtosopimukset yhteensä Lainapääomaa vastaava nimellisarvo Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	 0 0	 1 655 375 68 628

5. HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA LUOTTAMUSHENKILÖ-MAKSUJA KOSKEVAT LIITETIEDOT

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2023	2022
Yleishallinto		
-sis. myös ateria- ja puhdistuspalvelut	16	23
Sosiaali- ja terveystoimi	-	48
Opetus- ja kulttuuritoimi		
-sis. myös lasten päivähoidon	43	37
Ympäristö- ja tekniset palvelut	8	7
<i>Yhteensä</i>	67	115

43) Henkilöstökulut

	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan (ilman jaksotettuja palkkoja)	3 381 763	5 705 387
Jaksotetut palkat (lomapalkkavarauksen muutos) sivukuluineen	24 211	-80 614
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0	10
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	3 357 553	5 785 991

44) Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2023	2022
Suomen Keskusta	1 015	985
Kansallinen Kokoomus	410	522
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	516	780
Vasemmistoliitto	0	0
Perussuomalaiset	752	782
Vihreä liitto	0	0
Suomen Kristillisdemokraatit	0	62
Rakentava Kaavi	167	153
<i>Yhteensä</i>	2 859	3 283

Em. maksut on suoritettu paikallisyhdistyksille.

45) Tilintarkastajan palkkiot (alv 0 %)

	2023	2022
Tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	15 203	8 678
Tilintarkastajan lausunnot	0	0
Tarkastuslautakunnan avustaminen	4 110	3 330
Muut palkkiot	0	540
<i>Palkkiot yhteensä</i>	19 313	12 548

46) Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Kunta on antanut omistamalleen tytäryhteisölle, Kaavin Vuokratalot Oy:lle, lainoja seuraavasti:

<u>alkup. lainamäärä, €</u>	<u>vuosi</u>	<u>jälj. 31.12.2023, €</u>	<u>korko</u>	<u>vakuus</u>
200.000	2012	200 000	3 kk eur+2%	ei
441.000, pääomalaina	2006	441 000	-	ei
60.000, pääomalaina	2017	60 000	-	ei
6.000, pääomalaina	2018	6 000	-	ei

Kaksi ensimmäistä lainaa on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa myönnettyjä lainoja. Kunnan arvion mukaan 60.000 euron lainaan sekä 6.000 euron lainaan ei liity merkittävää taloudellista riskiä.

Kunnanhallituksen 23.9.2019 päätöksen mukaisesti Kaavin Vuokratalot Oy:n 60.000 euron lyhytaikainen laina muutettiin sijoitukseksi yhtiön vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP). Päätös perustui Kaavin Vuokratalot Oy:lle Valtiokonttorin myöntämään 105.880 euron tervehdyttämisavustukseen, jonka ehdon mukaisesti kunnan tuli sijoittaa omistajan osuutena saman verran. Lisäksi kunta ei saa periä yhtiölle myöntämien pääoma- tai antolainojen lyhennyksiä avustuksen myöntämisvuonna tai sitä seuraavana neljänä vuotena eli vuosina 2019–2024.

Kunta on myynyt Kaavin Vuokratalot Oy:lle hallintopalveluja perimällä niistä hallintopalvelukorvausta noin 30.000 euroa (alv 0 %). Hallintopalvelukorvauksen määrää tarkastellaan vuosittain huomioiden kustannusmuutokset operatiivisessa toiminnassa. Pääpaino on ollut vuokrataloyhtiön maksuvalmiudessa ja että vuokra-asuntojen purkaminen toteutuu vuoden 2024 aikana.

Kaavin Vuokratalot Oy:ltä Kaavin kunnalla on ollut 31.12.2023 saatavaa yhteensä noin 78.000 euroa, josta hallintopalvelukorvausta n. 49.000 euroa sekä vesi- ja jätevesimaksuja 10.300 euroa. Näistä yhtiö on suorittanut kunnalle noin 15 % alkuvuoden 2024 aikana.

11 VESIHUOLTOLAIN EDELLYTTÄMÄT LIITETIEDOT

Seuraavassa esitetään tilinpäätöksen virallisten liitetietojen lisäksi vesihuoltolain edellyttämät lisätiedot:

- vesihuoltolain toimintakertomus, ks. Vesi- ja viemärlaitoksen käyttötalousosa
- rahoituslaskelmaosa
- tase

Vesihuoltolaitos / Tuloslaskelma 2023

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	2023	2022
Liikevaihto	471 588,94	489 471,08
Liiketoiminnan muut tuotot	214,25	728,75
Materiaalit ja palvelut	-417 722,71	-376 226,51
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-84 894,30	-87 009,32
Palvelujen ostot	-332 828,41	-289 217,19
Henkilöstökulut	-90 041,17	-80 788,55
Palkat ja palkkiot	-61 672,63	-67 314,68
Henkilösivukulut	-28 368,54	-13 473,87
Eläkekulut	-26 781,15	-11 264,98
Muut henkilösivukulut	-1 587,39	-2 208,89
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-65 711,64	-66 757,19
Liiketoiminnan muut kulut	-1 348,85	-1 209,88
Liikeliiketyö (-alijäämä)	-103 021,18	-34 782,30
Rahoitustuotot ja -kulut	-35 286,78	-20 544,02
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00
Kunnalle maksetut korkokulut	0,00	0,00
Korvaus peruspääomasta/jäännöspos.	-35 286,78	-20 544,02
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-138 307,96	-55 326,32
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-138 307,96	-55 326,32
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-138 307,96	-55 326,32
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-8,9	-2,9
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-8,9	-2,9
Voitto, %	-29,3	-11,3

Sijoitetun pääoman tuotto, % = $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, % = $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Voitto, % = $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Vesihuoltolaitos / Rahoituslaskelma v. 2023

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	2023	2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelyljäämä/-alijäämä	-103 021,18	-34 782,30
Poistot ja arvonalentumiset	65 711,64	66 757,19
Rahoitustuotot- ja kulut	-35 286,78	-20 544,02
Tulorahoituksen korjauserät	0	0
	<u>-72 596,32</u>	<u>0</u>
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-15 033,90	-53 127,88
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	0	0
	<u>-15 033,90</u>	<u>0</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-87 630,22	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos lis-/väh+		
Saamisten muutos kunnalta, lis-/väh+		
Saamisten muutos muilta, lis-/väh+	14 157,86	18 939,09
Korottomien velkojen muutos kunnalta	99 238,32	35 049,78
Korott.velkojen muutos muilta lis+/väh-	-25 765,96	-12 291,86
	<u>87 630,22</u>	<u>-12 291,86</u>
Rahoituksen rahavirta	87 630,22	
Rahavarojen muutos	0,00	
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	
Rahavarat 1.1.	0,00	
	<u>0,00</u>	
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran		
kertymä 5 vuodelta, €	-226 524	-133 975
Investointien tulorahoitus, %	-1 357,1	-229,8
Laskennallinen lainanhoitokate	-2,99	-1,63
Kassan riittävyys	0	0
Quick ratio	0,4	0,5
Current ratio	0,4	0,5

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$ Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lask.lainanlyhennykset})$ Kassan riittävyys(pv) = $365 \text{pv} \cdot \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$ Quick ratio = $(\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$ Current ratio = $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Vesihuoltolaitos / Tase 31.12.2023

Kirjanpidollinen taseyksikkö

	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 011 492,86	1 062 170,60
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 513,70	1 513,70
Kiint.liittymämaksut vesi	244 769,35	244 769,35
Kiinteät rakenteet ja laitteet	750 789,81	800 567,55
Koneet ja kalusto	8 100,00	9 000,00
Sijoitukset		
Muut saamiset/sähköliittymät	6 320,00	6 320,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	193 025,05	207 182,91
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	193 025,05	207 182,91
Myyntisaamiset	193 025,05	207 182,91
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 204 517,91	1 269 353,51
VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
OMA PÄÄOMA	753 008,54	891 316,50
Peruspääoma/ jäänköspö	1 019 554,38	1 019 554,38
Edell.tilikausien yli-/alijäämä	-128 237,88	-72 911,56
Tilikauden yli-/alijäämä	-138 307,96	-55 326,32
VIERAS PÄÄOMA	451 509,37	378 037,01
Pitkäaikainen		
Lainat kunnalta	369 960,63	270 722,31
Lyhytaikainen		
Ostovelat	59 841,46	87 877,01
Muut velat	21 707,28	19 437,69
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 204 517,91	1 269 353,51
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	62,5	70,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	95,7	77,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-267	-128
Lainakanta 31.12., 1000 €	370	271
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	370	271
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	141	101
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0
Asukasmäärä	2628	2689

Omavaraisuusaste,% = $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaeht.varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus,% = $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt yli-/alijäämä = Ed.tilikausien yli-/alijäämä + tilikauden yli-/alijäämä

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas = $\text{Ed.tilikausien yli-/alijäämä} + \text{tilikauden yli-/alijäämä} / \text{Asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot+Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat)

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = Vieras pääoma - (Saadut ennakot+Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat)+Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, €/asukas

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut} / \text{Asukasmäärä}$

Lainasaamiset 31.12. = Sijoitukseen merkityt jvk-lainasaamiset ja muut saamiset

MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

Vuodesta 2020 alkaen kunnan tulee esittää kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tuloslaskelma kunnan taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla. Kaavin kunnalla on toimitilojen ulkoista vuokraustoimintaa. Toiminnalle on kohdistettu välittömät kustannukset aiheuttamisperiaatteella ja välilliset kustannukset vuokratun tilan neliömäärän perusteella.

Ulkoisen tilavuokraus / Tuloslaskelma 2023

Laskennallisesti eriytetty tuloslaskelma

	2023	2022
Liikevaihto	53 855,38	64 094,60
Materiaalit ja palvelut	-12 723,37	-8 789,08
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-8 594,22	-4 829,07
Palvelujen ostot	-4 129,15	-3 960,01
Henkilöstökulut	-2 304,33	-1 697,10
Palkat ja palkkiot	-1 946,16	-1 402,65
Henkilösivukulut	-358,16	-294,45
Eläkekulut	-309,84	-242,01
Muut henkilösivukulut	-48,32	-52,44
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 675,95	-1 459,00
Liiketoiminnan muut kulut	-34 618,26	-33 267,33
Huoneistojen vastikkeet	-34 618,26	-33 267,33
Liikelylijäämä (-alijäämä)	2 533,47	18 882,08
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	2 533,47	18 882,08

Allekirjoitukset ja merkinnät

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Kaavi _____._____ 2024

Tilinpäätösmerkintä:

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Kaavi _____._____ 2024

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Jarmo Raati
JHT, HT

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista 2023

Intime -tositelajit / Kaavin kunta

v. 2023

Tositelaji	Nimi	Tositenumerosarja
1	Pankkitositteet	20230001 - 20230303
3	Palkkatositteet	1 - 24
10	Muistiotositteet	1 - 275
11	Poistot kirjanpitoon	1 - 12
12	Excel/kausimuistiot	1 - 4
20	Ostoreskontramaksut	1 - 272
21	Ostoreskontralaskut	36000001 - 36002698
30	Myyntireskontrasuoritukset	1 - 279
31	Myyntilaskut	123932 - 126010
39	Web-laskut	207188 - 207756
50	Korkolaskut	125130 - 126019
71	Mr/ Luottotappiot	ei käytetty -
72	Mr/ Hyvityslaskun kohdistus	1 - 22
92	Laskennalliset SL	8003510 - 8004920
93	Automaattikirjaukset SL	ei käytetty -
94	Vyörytykset SL	ei käytetty -
96	Kirjanpidon tulos	1 - 12
98	Sisäisen laskennan tulos	1 - 12

Tilinavaus KPAVSA, SLAVSA

Kirjanpidossa käytetyt kirjanpitokirjat

Päiväkirja	sähköinen arkisto
Pääkirja	sähköinen arkisto
Palkkatulosteet	sähköinen arkisto
Myyntilaskut	sähköinen arkisto
Ostolaskut	sähköinen arkisto
Käyttöomaisuus	sähköinen arkisto
Tilikartta	sähköinen arkisto
Tasekirja	sidottuna
Tilinpäätös	sidottuna
Tase-erittelyt	sähköinen arkisto